PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 153 (13.384)

Trst, nedelja, 2. julija 1989

Ob porajajočem se nacionalizmu, ki je domala zajel vso SZ

Revizija mednacionalnih odnosov v dramatičnem pozivu Gorbačova

Napoved korenitih državno-upravnih reform, ki pa ne smejo spremeniti sedanje stvarnosti
Obsodba prikrivanja nerešenih nacionalnih vprašanj in Stalinove nacionalne politike

MOSKVA — Sovjetski partijski in državni voditelj Mihail Sergejevič Gorbačov se je včeraj v osrednjem večernem televizijskem dnevniku obrnil na vse narode in narodnosti Sovjetske zveze z občutenim pozivom, naj se mednacionalne spopade rešuje »po demokratični poti z medsebojno pazljivostjo in strpnostjo«, ker »ni druge poti«. V svojem 22-minutnem govoru, drugem po črnobilski tragediji in prvem kot predsednik vrhovnega sovjeta, je Mihail Gorbačov poudaril tudi»zahtevo« po reformi upravno-državne strukture Sovjetske zveze.

»Od pozitivne rešitve nacionalnega vprašanja bo,« po besedah Mihaila Gorbačova, »v veliki meri odvisna usoda perestrojke in celo usoda naše velike domovine.« Medetnacionalni spopadi in trenja, ki so zajeli številna območja Sovjetske Zveze od baltski republik do Kavkaza in osrednje Azije, »lahko imajo tragične posledice« in se izrodijo »v pravo nesrečo za vso Sovjetsko zvezo«. Gorbačov je tudi opomnil tiste, ki ščuvajo k nacionalni nestrpnosti, »da bo država z vsemi razpoložljivimi sredstvi« branila pravice državljanov »katerekoli narodnosti«. Kdor za nacionalističnimi gesli skriva »dvoumne in celo zločinske nagibe, se igra z ognjem«, je poudaril Gorbačov.

»Kot predsednik prezidija vrhovnega sovjeta čutim dolžnost, da vas opozorim na nevarnost prebujajočega se nacionalizma,« je nadaljeval Gorbačov. Z jasnim namigom na zadnje pogrome proti meshetinskim turkom v Kazahstanski SSR,je poudaril, da je treba »napraviti konec takemu stanju«, ker je »nedopustno«, da si lahko nekdo privošči »z nasiljem prisiliti pripadnike neke nacionalne skupnosti, da zapustijo ozemlje neke republike«. Treba je torej sprejeti takojšnje ukrepe in skrbno proučiti vzroke »številnih problemov, ki so se nagrmadili«. Po njegovih besedah se je te probleme »predolgo zamolčalo in prikrivalo, tako da so se še poslabšali«. »Danes,« je poudaril Gorbačov, »imamo na dlani rezultate nezakonitosti minulih desetletij, ko so izselili cele narode.« Namig na Stalinovo nacionalno politiko, ko so med in po drugi svetovni vojni s prisilno deportacijo izselili krimske Tatare, povolške Nemce, meshetinske Turke in številne druge narodnosti, ki so bili na poti Stalinovemu konceptu

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

ZDA priznale svojo krivdo za radioaktivno onesnaževanje

WASHINGTON — Prvič doslej je ameriško energetsko ministrstvo priznalo, da naj bi ena od ameriških tovarn jedrskega orožja s svojo proizvodnjo ogrozila zdravje civilnega prebivalstva. Ob tem je ministrstvo tudi pristalo, da prebivalstvu mesteca Fernald (Ohio), ki leži približno 8 km od tovarne jedrskega orožja, plača 73 milijonov dolarjev odškodnine, ker naj bi z radioaktivnim materialom zastrupili pitno vodo in ozračje tega področja.

Toda to je le del odškodnine od 136 milijonov dolarjev, kolikor bi jih moralo ministrstvo plačati v skladu s sklepom tamkajšnjega sodišča. Toda odvetniki obeh strani so našli skupni jezik in ministrstvo se je obvezalo, da takoj plača 73 milijonov. Del tega denarja bodo namenili raziskavam o morebitnih posledicah za zdravje ljudi.

S tem v zvezi je treba še povedati, da je novi ameriški minister za energijo Watkins izjavil, da bo njegovo ministrstvo neposredno nadzorovalo 17 največjih tovarn jedrskega orožja v državi in pri tem vedno dajalo prednost zdravju ljudi. Prav glede neposrednih posledic za zdravje ljudi (primeri raka in levkemije, prirojene napake pri novorojenčkih) pa ministrstvo ni hotelo priznati nobene odgovornosti in zato boj med odvetniki obeh strani na tem področju poteka še naprej.

V dolgih vrstah poletju naproti

RIM — Naj bo kakršnokoli vreme, prvi julijski konec tedna je v Italiji v znamenju že tradicionalnega »eksodusa«. Kljub vsem navodilom in vabilom k treznemu izbiranju dneva odhoda, se je v petek in včeraj podalo na pot milijone Italijanov in nič koliko tisoč tujih turistov. Največ ljudi se je odpravilo na itaijanski Jug, na morje in na otoke, kjer že primanjkuje pitne vode, velika industrijska mesta pa so ostala na pol prazna.

Kakor hitro so torej počitniško razpoloženi turisti sedli v avtomobil, so že lahko ugotovili, da se pod soncem res ne dogaja veliko novega. Novosti, o katerih so na dolgo poročali tiskovni atašeji italijanske prometne policije, sicer obstajajo in imajo obliko mikroračunalnikov, s katerimi bodo agenti v realnem času izpisovali globe ali televizijskih kamer, ki bodo tudi v nočnih urah »fotografirale« evidenčne tablice prehitrih avtomobilov. Vse te novosti pa niso v veliko tolažbo tistim, ki so ostali zaprti v nepremičnih kolonah dolgih od 3 do 10 kilometrov. Hitrostne omejitve (po avtocestah je najvišja dovoljena hitrost 110 km/h) in gradbišča na avtocestah so tudi imeli svoj delež pri upočasnitvah.

V noči na soboto je tudi že prišlo do treh hudih prometnih nesreč, v katerih je izgubilo življenje šest ljudi. Najhujši nesreči je botrovala neumnost mladega voznika, ki je hotel kar sredi avtoceste A14 pri Ascoliju Picenu zamenjati smer vožnje. Ko je privozil na drugo stran ceste, je čelno trčil v tovornjak, ki je popolnoma uničil avtomobil, v katerem so po nepotrebnem našle smrt štiri osebe.

Zanimivi so seveda tudi podatki o pričetku letnega dopusta v drugih evropskih državah. V Jugoslaviji se veselijo predčasnega pričetka sezone, saj so se številni turisti, predvsem Nemci, prijavili turističnim agencijam veliko prej, kot v minulih letih. Posebno na jugoslovanskem Jugu so zabeležili visoko število prisotnosti. Navalu turistov sledijo seveda tudi nevšečnosti, kot je gost promet. Največ vozil so zabeležili na jadranski magistrali, do večjih zastojev pa je prišlo predvsem na avtocesti Zagreb-Beograd in Zagreb-Karlovac. Na cesti v smeri proti Karlovcu in Plitviškim jezerom se je vila 40 kilometrov dolga kolona vozil, izredno potrpežljivi pa so morali biti tudi turisti na mejah z Avstrijo in Italijo, kjer je bilo prav tako »vroče«.

Tudi Francija se pripravlja na turistično ofenzivo, ki se je redno pričela prejšnji petek. Letos pričakujejo še posebno veliko število gostov, saj se lahko ponašajo s čisto posebnim 14. julijem. Ob 200-letnici francoske revolucije, naj bi se število turistov podvojilo, Pariz pa se pripravlja na sprejem dobršnega dela 40 milijonov tujih turistov, ki bi morali obiskati Francijo. V sosednji Belgiji so za letošnje letne počitnice poostrili nekaj prometnih predpisov, še posebno nevarno pa bo potovati z več kot 0,8 gramov alkoohola v litru krvi. Belgijske oblasti so namreč uvedle nove elektronske teste, ki se jim ne bo mogoče izogniti in bodo lahko kršitelja pahnili za šest mesecev v ječo.

Stopnjujejo se obtoževanja med socialisti in laično fronta

Nebo nad vladno krizo se je zaprlo PSI še vztraja pri svojih zahtevah

DUŠAN KALC

RIM — Stara zgodba, ki smo jo vsi do grla siti, se nadaljuje: vladni zavezniki se še naprej prepirajo med sabo, čas pa neusmiljeno teče in država je še naprej brez bistvene demokratične institucije kot je vlada, kar pomeni, da je parlament še naprej v karanteni in da vsa zakonodajna dejavnost še naprej trdno spi. Vsa zadeva bi nas morala resno zaskrbeti, še zlasti ker so razlogi te krize ter razlogi njenega zavlačevanja zaviti v neko čudno in težko opredeljivo meglo. Kot je bilo malokomu jasno, zakaj je sploh prišlo do takšnega političnega potresa v Palači Chigi (evropska volilna preizkušnja in sla po predčasnih političnih volitvah nam to lahko le delno obrazložita), tako je še naprej malokomu jasno, zakaj se ta kriza po enem mesecu in pol nadaljuje, ne da bi bilo na obzorju videti najmanjšega znamenja rešitve.

Jasno je zaenkrat le to, da je nejasnost glavni razlog. To je nejasnost političnih odnosov, kot pravi Craxi. Tudi včeraj je njegova stranka to ponovila. Šla je celo še dlje. Odpovedala je sejo vsedržavnega sveta, ki je bila sklicana za torek, 4. julija. To je najzgovornejši dokaz, da se je nebo popolnoma zaprlo in da ni več najmanjšega žarka, na katerega bi lahko pripeli svoja upanja.

V prihodnjih dneh se sicer lahko še marsikaj zgodi, dejstvo pa je, da so stranke razpuščene vladne večine v svojih premikih zabredle tako daleč, da jim sedaj ni lahko kar tako po bližnjicah spet stopiti na glavno pot obnovitve

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Claudio Martelli, Bettino Craxi in Gianni De Michelis med včerajšnjo sejo tajništva PSI (Telefoto AP)

Živahna Županova Micka

Uprizoritev Linhartove Županove Micke je bila za gledalce pravo doživetje, s predstavo pa je SSG začelo svojo drugo poletno sezono (Foto Križmančič)

NA 12. STRANI

Mednarodni teniški turnir v Wimbledonu

Zanimivi garderoba in vstopnice Vsi favoriti napredovali

□ □ □

Začetek kolesarske dirke po Franciji

Španec Delgado zamudil start Nizozemec Breukink rumena majica

□ □ □

Novi Matajur nagradil najboljše športnike

V Špetru osrednja gosta nogometaša Fanna in Miano

NA 14. STRANI

V Jugoslaviji so se podražili naftni derivati

LJUBLJANA — Z včerajšnjim dnem so se v Sloveniji zaradi novega zakona, ki veča delež za ceste v ceni naftnih derivatov, dvignile cene le-teh. Maloprodajna cena navadnega bencina je po novem 7.740 din za liter, super bencina 8.050 din, neosvinčenega bencina 8.310 din, plinskega olja D-1 6.600 din in plinskega olja D-2 6.530 din. Povprečna podražitev navedenih goriv je 6,5 odstotna (najnižja pri neosvinčenem bencinu 5,2 odstotka in najvišja pri navadnem bencinu 7,5 odstotka). Vse povišanje cene gre v korist sredstev za ceste v Sloveniji. Podobno so se podražila goriva tudi drugod po Jugoslaviji. (D. V.)

Na zasedanju centralnega komiteja Poljske združene delavske partije

General Jaruzelski odstopil od kandidature toda za nekatere je to le politični manever

VARŠAVA — »Dobro se zavedam, da mi javno mnenje v državi ni naklonjeno in da me bolj pogosto povezuje z vojnim stanjem na Poljskem kot pa z linijo političnih reform, za katere se je odločil deseti plenum centralnega komiteja PZDP. To razpoloženje se je povsem jasno pokazalo tudi ob nedavnih volitvah, zato je edina razumljiva odločitev, da se odpovem kandidaturi za predsednika.« S temi besedami se je včeraj obrnil na člane CK partije in komunistične poslance general Wojciech Jaruzelski. S tem pa se je po mnenju nekaterih dokončno odprla pot za drugega generala v poljskem vrhu, sedanjega notranjega ministra Kiszczaka.

Kot kaže, njegovo kandidaturo podpira tudi Solidarnost. Predsednik neodvisnega sindikata Walesa je namreč včeraj novinarjem izjavil, da ima v trenutnem političnem položaju na Poljskem general Kiszczak mnogo več možnosti, da je izvoljen za predsednika kot pa Jaruzelski, »ki mora danes poljski družbi polagati vse račune za napake, ki so jih uradne poljske oblasti storile od prihoda na oblast leta 1945 pa do danes.«

Vendar pa CK poljske partije še ni dokončno sprejel odpovedi Jaruzelskega od predsedniške kandidature. Generalnemu sekretarju so predlagali, da si vzame še dva ali tri dni časa za premislek. Nekateri si to odločitev razlagajo kot spretno strategijo Jaruzelskega in CK PZDP, ki naj bi na ta način skušala prepričati obotavljajoče poslance vladne koalicije (predvsem predstavnike kmečke in demokratske stranke ter poslance promarksističnih katoliških skupin), da le generalni sekretar PZDP Jaruzelski predstavlja trdno garancijo za spoštovanje vseh dogovorov.

General Jaruzelski med govorom pred CK PZDP (AP)

Ameriški kongres sprejel amandma o kršenju človekovih pravic v SFRJ

LJUBLJANA — *Predstavniški dom ameriškega kongresa je v četrtek sprejel posebni amandma o zakonu o ameriški pomoči tujim državam, v katerem izraža nezadovoljstvo zaradi kršenja človekovh pravic v Jugoslaviji in še posebej proti etničnim Albancem na Kosovu.*

Jugoslavija sicer ne prejema ameriške pomoči in zato v omenjenem zakonu tudi ni omenjena.

Amandma še kritizira jugoslovansko vlado zaradi »policijskih metod«, ki izzivajo smrtne žrtve na Kosovu zaradi »zmanjšanja družbene in politične avtonomije Kosova«.

Za polnoveljavnost zakona mora ta iti še skozi senat, ki pa že sam, kot poroča Tanjug, pripravlja podobne sklepe. Zakon postane polnoveljaven šele potem, ko ga podpiše predsednik ZDA. Tanjug amandma imenuje protijugoslovanski in opozarja, da ne bo prispeval k »razvoju odnosov med Jugoslavijo in ZDA«. Že včeraj pa je pomočnik jugoslovanskega zunanjega ministra Ilija Djukić predal ameriškemu parlamentarcu Stephenu Solarzu tekst izjave zveznega zbora jugoslovanskega parlamenta, v katerem piše, da amandma o kršitvi človekovih pravic v Jugoslaviji ne temelji na dejstvih, ki so povsem nasprotna. Piše še, da je sprejemanje takšnih enostranskih ocen nesprejemljivo za prakso mednarodnih odnosov in da ni v skladu z odnosi in načeli sodelovanja med obema državama. **D. V.**

Grško vlado bo sestavil zastopnik konsevativcev

ATENE — Grški predsednik Christos Sartzetakis je sinoči poveril mandat za sestavo nove vlade Tzannisu Tzannetakisu, ki je bivši minister in zastopa konservativno stranko. Vlado, ki jo bo sestavil zastopnik nove demokracije, bo podpirala levičarska koalicija komunistov, evrokomunistov, socialdemokratov in drugih.

Šef grške komunistične partije Florakis je že sinoči izjavil, da bo podprl vlado, ker si njegova stranka prizadeva predvsem to, da odpravi korupcijo, ki se je po mnenju KKE zaredila v času socialistične vlade. Komunisti trdijo tudi, da so vse gospodarske težave, v katere je zabredla Grčija, rezultat napak, ki jih je zagrešila vlada premiera Papandreua.

Parisi v Kalabriji

LOCRI — Komandant policije prefekt Vincenzo Parisi je včeraj dopotoval v Kalabrijo, kjer bo koordiniral zaključni del največje akcije sil javnega reda doslej proti ugrabiteljem. Trajanje akcije še ni določeno, gotovo pa je, da bodo v njej sodelovali policisti, karabinjerji in finančni stražniki, potekala pa bo na kopnem in na morju, celotno področje pa bodo nadzorovali tudi iz zraka. Kot je povedal prefekt Parisi, sedanja akcija predstavlja tudi ustrezen odgovor na poziv Angele Caselle. »Aspromonte je zahtevna gora, vendar pa nikakor ni nepremagljiva,« je še izjavil poveljnik policije. Včeraj pa je bila v Locriju tudi velika protimafijska manifestacija, ki so jo organizirale ženske organizacije. Sodelovalo je več tisoč ljudi.

Skupščina ni odobrila rebalansa proračuna

LJUBLJANA — V Beogradu se je včeraj končalo dvodnevno zasedanje jugoslovanskega parlamenta, ki pa ni sprejel rebalansa zveznega proračuna, saj se Makedonija še vedno ne strinja z zmanjševanjem pomoči za nerazvite dele države. Včeraj bi se moral po prvotnih pričakovanjih sestati makedonski parlament, ki bi moral potrditi rebalans zveznega proračuna, kar pa se ni zgodilo, tako da bo o tem zvezni parlament ponovno razpravljal 6. julija.

Zvezni parlament tudi še ni sprejel sklepov o informaciji prejšnje zvezne vlade o napadih na jugoslovansko vojsko, ki naj bi jih bilo največ v Sloveniji. Slovenski poslanci so informaciji očitali enostranskost in skušali preprečiti, da bi o njej sploh razpravljali.

Parlament tudi še ni sprejel zakona, ki naj bi prepovedoval izplačevanje plač večkrat na mesec, kar naj bi po mnenju vlade prispevalo k inflaciji.

Sprejet je bil nov zakon o bankah in drugih finančnih organizacijah, spremembe zakona o podjetjih, zakona o združenem delu in carinskega zakona in zakona o službi v oboroženih silah. Najpomembnejše spremembe se nanašajo na nadaljnjo liberalizacijo gospodarskega poslovanja in izenačevanje tujih in domačih podjetij.

Zvezni zbor je še obravnaval poročilo o delu notranjega ministrstva v zadnjem letu in na pobudo slovenske poslanke Vike Potočnik sprejel pobudo, da bo na prihodnjem zasedanju obravnaval neobjavljene predpise s področja državne varnosti, jih uskladil z zakoni in ustavo in objavil.

Vlada pa je v odogovoru isti poslanki sporočila, da je v nemirih na Kosovu umrlo 25 ljudi, med katerimi sta bila dva mlajša od 16 in dva mlajša od 18 let. Po posebnih predpisih so »izolirali« 237 ljudi. Od teh so jih 191 spustili, proti enaištiridesetim so vložili kazenske ovadbe, 18 pa prijavili sodniku za prekrške. Trenutno je »izoliranih« še 11 ljudi. **D. V.**

nadaljevanji s prve strani - nadaljevanji s prve strani

● Gorbačov

nacionalne ureditve Sovjetske zveze, je skrajno jasen. Gorbačov pa je istočasno obsodil »deviacije v razvoju jezikov in kultur« in poudaril, da je treba »ponovno vzpostaviti normalne mednacionalne odnose med narodi in narodnosti Sovjetske zveze«, ker mora vsak državljan imeti enake pravice, kjerkoli se nahaja, ne glede na nacionalno pripadnost. Kjer niso spoštovali tega načela »so že opazne posledice«. »Kaj se bo zgodilo,« se je vprašal, »ko bodo spopadi zajeli območja, kjer ob milijonih domačinov, živijo milijoni pripadnikov drugih narodov.« Prav zato je treba vsepovsod zagotoviti »svoboden razvoj jezikov in kultur«, manjšine pa imajo vso pravico, da živijo na zemlji svojih očetov, tudi če »se narodnih pravic ne sme uveljavljati na škodo drugih narodov«.

To je seveda ob napovedih upravno-administrativne reforme najbolj sporno vprašanje. Ruska in kasneje sovjetska zgodovina skoraj ne poznata v svojem slovanskem delu zahodnega nacionalizma, če izvzamemo peščice skrajnežev, ki pa niso pustili globjih sledov. To pa še ne pomeni, da v Sovjetski zvezi ni bilo postopne rusifikacije, ki ji je botrovala predvsem hitra industrializacija. Zgovoren primer je Kazahstanska SSR, kjer so Kazahi v bistvu manjšina, saj je v tej republiki več Rusov in drugih slovanskih narodov. Seveda smo bili v teh desetletjih priča bolj subtilnim asimilacijskim procesom predvsem glede beloruščine, bolj trdoživa je bila ukrajinščina, romunsko moldavsko narečje pa so kratkomalo proglasili za samostojni jezik. Še huje je bilo v Zakavkaziju, kjer so Gruzijci postali dominanten narod in z vsemi sredstvi skušali asimilizirati mozaik maloštevilnih narodnostnih skupin. Vse to bi se lahko sedaj v tem nacionalnem vrenju lahko spremenilo v skrajno nevaren bumerang predvsem za Ruse, ki so prisotni v vseh zveznih in avtonomnih republikah.

Gorbačov sedaj napoveduje korenite spremembe. Centralni komite KP SZ bo že ta mesec razpravljal o tem vprašanju. Sovjetski voditelj pa je opozoril, da je treba pri preurejanju federacije upoštevati stvarnosti stoletnega razvoja in socialistične graditve. Ni mogoče torej graditi bodočnosti z rušenjem vsega, kar se je do sedaj gradilo. Kljub napakam in storjenim krivicam so nesprejemljive zahteve po »gospodarski in kulturni avtarhiji«. Namig na baltske republike je tu očiten. Mihail Gorbačov pa je poudaril, da je treba reformo uresničiti čimprej, »ker živimo in bomo živeli v večnacionalni družbi«. »V njej ni mesta za odmaknjene opazovalce, mladina, izobraženci in vsi, ki jim je pri srcu usoda SZ morajo z demokratično razpravo, s strpnostjo in vzajemnim spoštovanjem poiskati rešitev mednacionalnih problemov.«

● *Vladna kriza*

petstrankarskega zavezništva ter oblikovanja za vse sprejemljivega programa.

Nejasnost v političnih odnosih je torej, kot rečeno, razlog, zaradi katerega se krize, po Craxijevem mnenju ne da razvozlati od danes do jutri. Glavno vodstvo stranke se je včeraj dopoldne sestalo in izdalo kratko obvestilo, v katerem preklicuje torkovo sejo vsedržavnega sveta v pričakovanju politične razjasnitve. PSI da je sicer zaskrbljena nad zavlačevanji krize, je še rečeno v tiskovnem sporočilu, toda nadaljevanje politične zmede žal preprečuje pogajanjem, da bi se ugodno zaključila, socialisti kljub polemičnim in izmikajočim se izjavam drugih zagotavljajo pripravljenost, da bi tvorno prispevali k reševanju vladne krize, ki je niso sami povzročili (tu se seveda odpira vprašanje, kdo jo je potemtakem povzročil). PSI prav tako zatrjuje, da v teh dneh ni postavljala ne ultimatumov ne prejudicialnih zahtev, temveč le odkrito in jasno razpoložljivost po lojalnem sodelovanju.

Kot znano, naj bi zmedo, o kateri govorijo socialisti, ustvarjali republikanci in liberalci, ki so pred volitvami sklenili zavezništvo z radikalcem Pannello. Po včerajšnji seji vodstva stranke se je podtajnik Martelli zadržal v razgovoru z novinarji ter med drugim dejal, naj se republikanci in liberalci predstavijo na pogajanjih, če hočejo, s Pannello, vendar točno in jasno je treba vedeti s kom imamo opravka.

V nasprotnem taboru smo bili včeraj priča, kot je postal že običaj teh zadnjih dni, srditim reakcijam. Še najbolj umirjen je bil La Malfa, ki se je včeraj dopoldne podal v Palačo Chigi in se dobro uro pogovarjal z De Mito z namenom, da bi prispeval k toliko opevani »Craxijevi jasnosti«. Bistvo La Malfovega včerajšnjega posega je v posrednem sporočilu Craxiju, da je pripravljen dati ustrezna pojasnila in jamstva glede sestave nove vladne večine in glede vloge Pannelle v vsej tej zgodbi, toda hkrati opozarja socialiste, da ni pripravljen stopiti v vlado, ki bi ne trajala do konca te zakonodajne dobe. Kar zadeva domnevno nejasnost pa je La Malfa še enkrat pribil, da so republikanci na svojem kongresu v Riminiju jasno govorili o političnem paktu za Evropo, o obnovitvi petstrankarske koalicije, ki bi se ne razdrla pred letom 92 ter o jasnem programu. Kaj po vsem tem pravzaprav še hočejo socialisti, se sprašuje republikanski tajnik, ki izraža zaskrbljenost nad zavlačevanjem krize, ki »jo je lahko odpreti, a težko zapreti«. Glede Pannelle pa je dejal, da nima kaj razčiščevati, saj Pannella ni republikanec, sicer pa je na volitvah leta 1987 sodeloval s socialisti.

Veliko ostrejši so liberalci, ki pravijo, da v politiki ni kvestorjev in prefektov, ki bi kar tako izdajali in odvzemali vozniška dovoljenja in potne liste. Nihče nam ne sme delati računov v žepu, s kom lahko sodelujemo in s kom ne.

Najostrejši pa je bil Pannella sam, ki je poslal iz Bruslja tiskovno sporočilo, v katerem ironično pripominja, da je Craxi dokazal veliko doslednost, in sicer, da si s 15 odstotki glasov domišlja, da lahko vsem ukazuje in o vsem odloča. Resnica pa je, pravi Pannella, da ga ideje, načela in politika plašijo. Gre za sindrom človeka na oblasti, ki se čuti vedno bolj osamljenega in išče sigurnost v oblasti.

Tem reakcijam so seveda takoj sledile protireakcije s sedeža PSI v Ulici del Corso. Med drugim se je oglasil Intini rekoč, da Pannellove izjave potrjujejo utemeljenost velike zaskrbljenosti socialistov nad sedanjim političnim položajem.

Kriza se z vsemi temi polemikami ni premaknila niti za ped. De Mita bo kljub vsemu nadaljeval svoj mandat v pričakovanju političnega razčiščevanja. Splošna slika je vsekakor dokaj klavrna. Prišli smo do skrajne meje dostojnosti in zakonitosti, je sicer izjavil član komunističnega vodstva Tortorella. Po njegovem bi moral De Mita stopiti do Cossige in mu vrniti mandat. Politične sile v Italiji, je še dodal Tortorella, vztrajajo pri krpanju stare obleke, namesto da bi skušale sešiti novo.

S.A.C.A.T.
nadomestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov
UPRAVA:
Ul. Marconi 6 - Tel. 775483 - 4
Ul. sv. Frančiška 38
TRST - Tel. 768667 - 772002

ARQU01/2
ARQUATI®
Ul. Vergerio 9/1
(dvorišče SUPERCOOP)
Tel. (040) 948343
ZARADI PRENOVE POSLOVNIH PROSTOROV
POSEBNA RAZPRODAJA
— LINOLEUM in TALNE OBLOGE PVC 2-3-4 m po 10.000 lir m²
— MOQUETTE 4 m po 6.000 lir m²
— LESENI POD s popusti 20 - 30 - 40%
— OPREMA ZA ZAVESE po 15.000 lir m
— SAMOLEPLJIVE PLOŠČICE PVC po 8.000 lir m²
— LADIJSKI POD (lakirana švedska smreka) I. kat. po 10.000 lir m² (IVA vključena)
VSE PO IZREDNIH CENAH

tržno obvestilo
KREM01/3
Z retinolom
Mladost tudi po 50 letih
Nove nemške pridobitve po ameriških odkritjih
HAMBURG — Vsakdo v svojem življenju sanja, da bi okril način, po katerem bi ostal mlad vsaj po videzu.
Ameriški in nemški znanstveniki se že dolgo posvečajo raziskavam, da bi skušali uresničiti te "nemogoče" sanje.
Konkretni odgovor tem "privržencem mladosti" je nedavno prišel od profesorja Kligmana, ameriškega dermatologa, ki je s pomočjo uporabe retinolske kisline dosegel odlične rezultate v boju proti gubam, pri čemer pa ni uspel odvrniti grde pordelosti kože.
Po njegovem odkritju so se raziskave nadaljevale v Nemčiji s profesorjem Puschmannom z Eksperimentalne dermatološke klinike v Hamburgu. Nemški dermatolog je za razliko od svojega ameriškega kolege z uspehom testiral kozmetično kremo, ki vsebuje retinol, snov, ki pa ne povzroča stranskih učinkov, kot so pordelost in razdraženost kože.
Preizkusi, ki so jih opravili na osebah med 25. in 50. letom starosti in na nekaterih "prostovoljcih", ki so presegli 70 let, so dali otipljive rezultate z izrazitim in vidnim zmanjšanjem števila in globine gub.
Po teh novicah, ki so se v tisku pojavile pred osem do deset meseci, gre krema z retinolom, ki jo je testiral profesor Puschmann, neverjetno dobro v prodajo v ameriških in evropskih lekarnah.
Njeno ime je Anti-Age Retard in jo v Italiji v lekarnah prodaja multinacionalna družba Korff. Pripravljena je po starostnih pasovih: za 25, 35 in 45 let, od nedavnega pa tudi za kožo, ki ima več kot 50 let.

Z grožnjo o zaprtju tovarne Obir

Haider bojkotira dvojezično regijo

DUNAJ — Med Slovenci na Koroškem se vsak dan bolj stopnjuje ogorčenje nad nezaslišanim (a ne nepričakovanim) vztrajanjem Jörga Haiderja pri zahtevi, da se tovarna celuloze Obir na Rebrci zapre. Pravzaprav je Haider zagrozil, da bo tovarno dal zapreti že jeseni, in to kljub dejstvu, da je njeno vodstvo predložilo pristojnim oblastem stvaren sanacijski načrt. Direktor Obirja dipl. inž. Feliks Wieser je označil Haiderjev nastop kot naravnost presenetljiv, saj je desničarski glavar tako tovarniškemu poslovodstvu kot predstavnikom Slovenija papirja povedal, da je naklonjen proizvodni lesovine. Očitno Haider nima pojma o tehnoloških, ekonomskih in ekoloških vidikih sanacijskega projekta, sicer ga ne bi ocenil kot nesolidnega! Kje je torej problem? Haiderjev napad na načrt pomeni "vojno napoved dvojezični regiji", kakor sta soglašali v skupni izjavi osrednji organizaciji koroških Slovencev - Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev. Ti poudarjata, da ni čisto nobenega razloga za zaprtje tovarne, kajti slednja uspešno gospodari, a njen okvirni načrt za proizvodnjo lesovine bi omogočil odprtje lepega števila novih delovnih mest. Istega mnenja sta odbornika Skupnosti južnokoroških kmetov v kmetijski zbornici Janko Zwitter in Štefan Domej: »Ukinitev tovarne bi imela za koroško gozdno gospodarstvo katastrofalne posledice, vrhtega bi cene močno padle.« Oba sta pozvala na pomoč zveznega ministra za kmetijstvo. Deželni tajnik KPA Wolfgang Bürger pribija: »Gre za usodo skoraj tisoč ljudi, ki bi nikjer drugje ne dobili zaposlitve.« Enako misli župan občine Železna Kapla dr. Dieter Haller, vtem ko se je državni poslanec Karel Smolle, kakor piše v Slovenskem vestniku, očitno sprijaznil z zaprtjem tovarne, saj je v parlamentu že zahteval, naj Koroška brž poskrbi za nadomestna delovna mesta.

Poseg poslanca KD Danila Bertolija

Vlada mora preprečiti preganjanje slovenskih duhovnikov v Benečiji

RIM — Na žalostni primer sodnega preganjanja trčmunskega župnika Boža Zuanelle, ki je priredil tradicionalno procesijo brez dovoljenja organov javne varnosti, je te dni opozoril notranje ministrstvo s pisnim vprašanjem tudi videmski demokristjanski poslanec Danilo Bertoli. Zuanella naj bi kršil člen 25 kraljevega odloka št. 773 z dne 18. junija 1931. Mar ni to zakonsko določilo v nasprotju z duhom in črko novega konkordata med Cerkvijo in Državo, ki je bil obnovljen leta 1985, se vprašuje poslanec Bertoli ter hkrati vprašuje vladne organe, ali ne bi poskrbeli za ustrezno spremembo omenjenega kraljevega odloka.

Videmski poslanec nadalje pripominja, da v zvezi s sodno prijavo trčmunskega duhovnika ne gre izključiti možnosti, da je ukrep varnostnih organov povzročila ovadba skupine ljudi, ki jim ne diši Zuanellova zavzetost v obrambo kulturnih in jezikovnih značilnosti prebivalstva Nadiških dolin. V tem primeru bi morala vlada posredovati pri varnostnih oblasteh, pravi Bertoli, da bi v bodoče ne nasedale na pobude tistih, ki bi radi zaostrili odnose med različnima skupnostima.

DK

* * *

Primeru msgr. Boža Zuanelle je sledil, kot znano, še primer matajurskega župnika Pasqualeja Guiona, ki je ravno tako izzval ogorčenje med prebivalstvom in vsemi demokrati v Furlaniji-Julijski krajini. Tako je včeraj tudi tržaški pokrajinski svet Slovenske skupnosti odločno obsodil "oživljanje nacionalistične gonje proti slovenskim duhovnikom v Benečiji, ker ohranjajo narodne in verske vrednote med svojim ljudstvom", in jim izrazil bratsko solidarnost.

gospodarski dopis iz slovenije

Trg je povzročil bojkot

Na raznih zborovanjih vzklikajo kmetje skoraj tako kot pred stoletji: Ne bomo se pustili več izkoriščati! Ne bomo nosili bremen zavožene kmetijske politike! Ne moremo še bolj zavihati rokavov, kot od nas zahtevajo, ker nam je država tudi srajco že odnesla!

Ta patetika, ki je samo zaradi mentalitete na jugu bolj slikovita kot na severu, je odraz enotnega slabega položaja kmeta v vsej državi. Ta patetika, ki se je na severu države že obrnila v opozorilni bojkot oddaje mleka in mesa, je hkrati protest proti razmeram, v katerih je kmet že desetletja in v katere ga je pravzaprav pahnil socializem. Šele zdaj si kmet upa na glas reči, da takšen odnos družbe in države do kmeta ni pravi in da je kmetijstvo prav zaradi tega nazadovalo.

Demokratična odjuga je sprostila politične in ideološke vezi: kmet se je začel združevati in zahtevati svoje pravice. Na zunaj se sicer vidi, kot da kmet ne nastopa proti starim ideološkim obrazcem in kot da ne zahteva reform in da mu je zgolj do denarja za pokritje svojih stroškov. Vendar je to samo zunanji videz, ki nastaja zaradi tega, ker je zdajšnji bojkot oddaje mleka in mesa v Sloveniji nastal zaradi nizkih odkupnih cen.

Bojkot se je namreč začel z uvedbo tržnosti v kmetijstvo, tam so njegove najmočnejše korenine, stare morda komaj pol leta. Ko je država dovolila, da so mlekarji in mesarji nastavili na trgu svoje cene - takšne kot so jih želeli - se je pokazalo, da so te proste, tržne cene nenavadno visoke. Presenečenje je nastopilo tisti trenutek, ko so se morali kupci zaradi visokih cen odreči celo mleku, ne samo mesu. Tega mlekarji niso pričakovali. Zaloge so se začele hitro povečevati. Stroški so naraščali. Povsem normalna reakcija, do katere je prišlo na trgu, je mlekarje preplašila: ugotovili so, da mleka ne morejo držati kar v nedogled. Primanjkljaj so hoteli pokriti na račun pridelovalcev in jim niso hoteli dvigovati odkupnih cen s podobno neglico, kot so dražili svoje izdelke. Toda kmet se je uprl. Najprej so kmetje dosegli, da je začel kmetijski institut izračunavati pravo odkupno ceno, nato pa so to ceno zahtevali od mlekarn. Te jim niso mogle ustreči, država pa tudi ni hotela več pokrivati primanjkljaja, saj je cene dovolila prosto oblikovati prav zaradi tega, da bi se znebila teh stroškov in da bi na tem področju vzpostavila več tržnega obnašanja.

Kupec, ki predragega mleka, zlasti pa še veliko dražjih mlečnih izdelkov, ne more več kupovati v takih količinah kot prej, je torej povzročil pravo verižno reakcijo. Vsak, ki je v verigi od krave do kupca, je začel računati svoje in tuje stroške. Odprti računi so dokazali resnico, ki je bila sicer znana že prej: da so mlekarne negospodarne in da trgovina pobira smetano, saj dobi za svoje storitve samo malo manj kot pa rejec, ki povleče od maloprodajne cene le tretjino za sebe, vse ostalo poberejo drugi. Pokazalo pa se je tudi, da merilo za podrejenost ne morejo biti tri krave (na katerih bi nekateri kmetje radi gradili svoj ekonomski temelj), saj od molže treh krav nikjer v Evropi ne more nihče živeti.

Skratka: odprti računi so pokazali, kje so pravi problemi. In prav to je najboljša stran uvajanja tržnosti v kmetijstvo. Šele zdaj je namreč jasno, da država skorajda nima nobenih pravih reformnih rešitev za kmetijstvo in da jih bo morala čimprej najti, če noče, da bodo nezadovoljni kmetje vsak drugi dan na ulici. Država bo morala čimprej spremeniti svoj odnos do lastništva v kmetijstvu, dovoliti različne organiziranosti, odreči monopol velikim poslovnim sistemom v kmetijstvu, zadruge prepustiti poslovnemu prepihu, zastaviti drugačno spodbujevalno politiko, spodbujevati kmetijski trg.

Zdajšnji bojkot ni imel resnejših ekonomskih posledic: mlekarnam je šel celo na roko, saj imajo skladišča polna mleka in mlečnih izdelkov. Na živce pa bi moral iti tako državi kot politiki. Zlasti politiki bi moralo postati jasno, da je protest bolj namenjen proti njej, kot pa zvezni ali republiški vladi, in da z vztrajanjem pri preživelem pojmovanju kmeta in kmetijstva ne more graditi nove podobe socializma, o katerem politiki sicer tako radi govorijo na tem in na onem delu naše države.

JOŽE PETROVČIČ

Študijske štipendije za razvoj goratih predelov v deželi FJK

TRST — *Deželni odbor Furlanije-Julijske krajine je s posebnim sklepom odobril način in kriterije o porazdelitvi triletnih študijskih štipendij za raziskave, katerih smoter je pospeševanje vsestranskega razvoja goratih območij v deželi. Take štipendije predvideva deželni zakon št. 35 iz leta 1987. Za letošnje leto bodo razpisali pet štipendij v skupni vrednosti 40 milijonov lir, od tega bo odpadlo 13 milijonov na leti 1989 in 1990 ter 14 milijonov na leto 1991. Zanje lahko zaprosijo univerzitetni absolventi, ki so dokončali študije iz ekonomije, inženirstva, kmetijskih ved in političnih ved. Stalno bivališče morajo imeti v Furlaniji-Julijski krajini, ne smejo pa biti starejši od 35 let. Raziskovalna dejavnost, za katero bodo prejeli štipendije, bo morala zadevati naslednje snovi: ekonomija, blagoznanstvo, elektrotehnika, elektronika, informatika, bančne vede, urbanistika in načrtovanje, kmetijsko-podjetniška organizacija in tako naprej. Kandidate bo izbrala v ta namen umeščena komisija strokovnjakov, raziskovalne programe, ki se jih bodo kandidati lotili, pa bodo potrdili ravnateljji posameznih fakultet na univerzah v Trstu in Vidmu. Prošnje za študijske štipendije bodo morali interesenti predložiti Deželnemu šolskemu ravnateljstvu v Ul. sv. Frančiška št. 37 v Trstu, in to v teku 45 dni po priobčitvi tega natečaja v Uradnem listu Dežele.*

Koncert bo v torek

Zbor madrigalistov iz Manile v Rudi

VIDEM — V torek, 4. julija, bo na vrtu Vile Toppani v Rudi koncert madrigalistov z univerze v Manili. The Philippines Madrigal Singers, ki ga spremlja svetovno znani glasbeni ansambel Andrea O. Veneration, je namreč v Evropi, tako da ga je Polifonski zbor iz Rude sporazumno z društvom Corale polifonica Savorgnano iz San Vita al Tagliamento (Pordenon) povabil, da koncertira v FJK pod pokroviteljstvom deželne uprave, Pokrajine Videm in Občine Ruda. Gostje bodo izvajali polifonske in folklorne skladbe iz jugovzhodne Azije. Udeležili se bodo tudi mednarodnih zborovskih natečajev v Spittalu (Avstrija), Gorici (Seghizzi) in Arezzu.

Lažja okvara v JE Krško

KRŠKO — Včeraj nekaj pred poldnevom je v tukajšnji jedrski elektrarni nastala okvara, ki je povzročila avtomatično ustavitev reaktorja. Zataknilo se je v sklopu, ki povezuje elektromotor z vodno sesalko za hlajenje rotorja v elektrogeneratorju. Kakor so takoj po dogodku sporočili iz vodstva JE, so vse varnostne naprave delovale brezhibno, zato ni bilo nobene nevarnosti, tudi sicer pa je okvara nastala v sekundarnem sistemu.

Spominska svečanost za padlim Križanom

LABIN — V tej istrski občini se bodo danes spomnili 45-letnice junaške smrti komandanta 13. bataljona Gortanove brigade Marija Maganje, doma iz Križa. Navzoča bo množična delegacija kriške sekcije VZPI-ANPI Evald Antončič, pokrajinskega vodstva VZPI-ANPI in kriške vaške skupnosti, ki jo bo spremljal moški pevski zbor Vesna. Osrednja slovesnost bo v Pičanu, kjer so postavili spomenik padlemu kriškemu borcu.

FARCO s.r.l.
FINE CHEMICALS
34132 TRST
Ul. del Lavatoio 4
Tel. (040) 365424
Tx: 461012 FARCO I
Fax (040) 363918

PETROKEMIJA
KEMIJA
FARMACEVTIKA

Filiala v Gorici:
Ul. Trieste 160
Tel. (0481) 20769

Predsednik TZ Slovenije v Sežani

Marjan Rožič: Turizmu mnogo več pozornosti!

SEŽANA — *Predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič je bil te dni v Sežani, kjer se je s krajevnimi predstavniki razgovarjal o možnostih turističnega razvoja v teh krajih. Ob ugotovitvi, da je turizem ena od tistih preostalih možnosti, ki Jugoslaviji in Kraševcem lahko pomaga iz gospodarskih zagat, je srečanje izzvenelo v ugotovitev, da so tudi v sežanski občini kljub načelnemu priseganju na možnosti, ki jih ponuja turizem, in kljub dejanskemu napredku te panoge v zadnjih letih, turistična prizadevanja še vedno preveč razdrobljena, prepuščena dobri volji posameznikov in odvisna od spreminjajočih, naključnih okoliščin, na katere turistični praktiki (še) nimajo vpliva. Zato so se udeleženci ogreli za pobudo Marjana Rožiča in takoj ustanovili koordinacijsko skupino, ki bo usklajevala turistična prizadevanja, pripravila razvojni program vseh turističnih dejavnosti v občini in sodelovala pri uveljavljanju oz. sprejetju tistih sprememb in ukrepov, ki niso v občinski pristojnosti. Veliko kritik je bilo izrečenih na račun magistralnih cest (od prehoda Fernetiči do Sežane, pa tudi drugod), pomanjkanja parkirnih prostorov za tovornjake, neurejenih obcestnih počivališč, pomanjkljive cestno-prometne signalizacije, zanemarjanja sosesk, postaj ipd. Opozorili so na nujnost izboljšanja menjalne službe, ureditev dežurstva bencinskih in drugih servisov ter služb, večjega sodelovanja lokalnih turistično-gostinskih organizacij, na probleme zagotavljanja in usposabljanja kadrov, nenazadnje pa tudi na vzgojo za razumevanje in gojenje kulture turizma, s katerim naj bi načrtno in trajno začeli že v osnovni šoli.*

Med nalogami, ki čakajo novi koordinacijski odbor, bo tudi zagotavljanje boljše ponudbe spominkov in zboljševanje informacijske službe, saj se zdaj zatika celo pri zagotavljanju najosnovnejših prospektov. V turizem se bodo morali še bolj vključevati tudi zasebniki in širša javnost. Ob uspešnem divaškem in nastajajočem sežanskem turističnem društvu bodo morali s takšno dejavnostjo začeti tudi v drugih krajih, čimprej pa naj bi zaživela tudi občinska turistična zveza. Dejali so tudi, da bi se marsikatero zadrego dalo odpraviti sproti, če bi bil za take nujne posege turizmu pripravljen potreben denar, za druge izboljšave ali odpravljanje pomanjkljivosti pa je neredko potrebno le nekaj dobre volje ali iznajdljivosti odgovornih, ki naj bi dali dovoljenje za posamezno delo oz. spremembo v turizmu.

JANEZ ODAR

Danes z bogatim kulturnim sporedom

Slavje povirskega gasilskega društva

Gasilsko društvo Povir bo ob obletnici slavnostne predaje gasilskega doma v uporabo priredilo danes ob 16. uri gasilsko veselico, na kateri bodo prevzeli novo specialno vozilo TAM 170 T 14. Prikazali bodo uporabo in funkcionalnost tega vozila, ki ga je odstopila sežanska občinska gasilska zveza, sledil pa bo še prikaz ostalih gasilskih veščin in opreme.

V kulturnem programu bosta sodelovala moški pevski zbor iz Divače in folklorna skupina TOK Vinakras iz Sežane, Bojan Pedgoršek in Marjan Česnik pa bosta uprizorila Podgorškov skeč "Prigode Sulca in Nandeta". Na sporedu bo še bogat srečolov, a v večernih urah bo ob prostem vstopu igral ansambel Lapos MIP iz Nove Gorice s pevcem Albertom Gregoričem.

Sicer pa so povirski gasilci, vseh je blizu 80, od tega kar 50 operativcev, aktivni in so program dela za letos v celoti izpolnili. Veliko skrbi posvečajo usposabljanju svojega članstva: 18 mladih je opravilo teste za izprašanega gasilca, 6 članov društva pa je po opravljenem tečaju in izpitih dobilo naziv "nižji gasilski častnik". Skrbijo tudi za pomladek. Organizirali so kviz o gasilstvu za pionirje, 22 pionirjev si je z uspešnim reševanjem testa o preprečevanju požarov pridobilo bronasto značko.

»Mladi gasilci so z izleti v naravo spoznali bližnjo okolico Povirja,« je dejal Peter Štok, predsednik povirskih gasilcev. »Udeležujemo se tudi najrazličnejših tekmovanj; mlajši pionirji so zasedli 3. mesto na občinskem tekmovanju za pokal Matevža Haceta, starejši pionirji pa so si s 1. mestom na tekmovanju zagotovili udeležbo na območnem tekmovanju v Ilirski Bistrici, kjer so osvojili 2. mesto. Naša druga članska ekipa ter postava mladink pa je na občinskem tekmovanju v Sežani osvojila 3. mesto. V društvu je tudi gasilski krožek, ki ga je med šolskim letom obiskovalo 22 učencev, kot glavno interesno dejavnost pa ga je imelo 10 učencev. Gasilstvo je med mladimi priljubljeno. Ne zanemarjamo tudi klica na pomoč in se udeležujemo gašenja požarov, poleti pa pomagamo poklicni enoti pri razvažanju vode v odročnejše kraje sežanske občine.«

S pestro dejavnostjo prostovoljnega gasilstva gasilski dom v Povirju živi in služi potrebam krajevne skupnosti, ki združuje blizu 700 prebivalcev v Brestovici pri Povirju, Gorenjah pri Divači, Plešivci, Povirju in Žirjah. Povirci so ponosni na svoje prostore, kjer se združujejo in razvijajo prijateljske vezi.

OLGA KNEZ-STOJKOVIČ

Največ nevšečnosti na ozkih grlih pokrajinskih cest

Na mejnih prehodih promet živahen vendar brez običajnih dolgih vrst

S prvim julijem, ki je letos sovpadel tudi s prvim poletnim vikendom, so se včeraj začeli množični odhodi na počitnice. Kot povsod v deželi, je bil tudi v naši pokrajini včeraj promet zelo živahen, vendar brez posebnih zastojev in tudi brez hujših prometnih nesreč. K temu so v znatni meri prispevali policijski agenti, karabinjerji in finančni stražniki, ki so pomnožili svojo prisotnost in nadzor tako na cestah kot na mejnih prehodih.

Italijanski turisti so se torej kljub algam in meduzam odločili za počitnikovanje v Istri in Dalmaciji. To so včeraj dokazovale kolone avtomobilov, kamperjev in počitniških prikolic, ki so se vile po državni cesti 202 proti raznim mejnim prehodom. Turisti so najdlje čakali na prehodu pri Pesku, kjer je bila kolona dolga več kot kilometer. Čakalne vrste za Jugoslavijo so se zbrale tudi pri Fernetičih in pri Rabujezu, vendar tod kolone niso presegle pol kilometra. Kljub gostemu prometu je torej na mejnih prehodih vse potekalo tako, kot si je v času velikih dopustov le želeti, zahvala pa gre predvsem obmejnih organom, ki so pomnožili svoje vrste in se torej, kot kaže, bolje pripravili na letošnjo turistično sezono.

Nekoliko več težav so avtomobilisti imeli v popoldanskih urah na odseku avtoceste pri Proseku, kjer je zaradi zoženega cestišča nastala kolona od novega predora pa vse do križišča na Opčinah. Tudi na križišču pri Ključu se je promet občasno zaustavil.

Na mestnih ulicah pa je bilo zelo živahno predvsem zjutraj, ko so Tržačani v dvojnih kolonah zapuščali mesto. Vrsta se je vila od Trga Oberdan vse do Barkovelj, zato pa je bilo središče — kljub predpraznicnemu dnevu — lažje dostopno. To je gotovo prišlo prav kupcem iz Jugoslavije, ki so včeraj v precejšnjem številu obiskali naše mesto.

Alge in sluz torej zaenkrat niso odvrnile ljudi od morja, čeprav je obala, predvsem tržaška, v nekaj dneh postala prav gnusna. Napovedi izvedencev, češ da letos tega neprijetnega pojava ne bo, so se torej izkazale za preuranjene, če ne celo za povsem neupravičene. Ribiči so namreč že spomladi opazili, da se na mrežah nabira plast sluzi, ki priča, da se alge bohotijo. Marsikdo je v teh dneh pomislil, da so izjave strokovnjakov bile le pobožna želja ali strateška poteza, da ne bi turisti množično preklicali letoviščarskih rezervacij.

Na sliki (foto Križmančič) **mejni prehod pri Pesku, kjer je bilo včeraj največ prometa v smeri proti Jugoslaviji, vendar je bila čakalna doba sorazmerno kratka.**

Možnosti za odprtje umetniške smeri na učiteljišču Slomšek

Generalno ravnateljstvo za klasično, znanstveno in učiteljsko izobraževanje je 28. junija letos s teleksom sporočilo tržaškemu šolskemu skrbništvu, da je državnemu učiteljišču Anton Martin Slomšek v Trstu odobreno eksperimentiranje petletne pedagoške smeri. V nasprotju z začetnim predlogom učiteljišča za dve podsmeri (za vzgojitelje in za učitelje) je ministrstvo odobrilo samo eksperimentiranje enotne pedagoške smeri, ki po mnenju ministrstva ustrezno pripravlja kandidate za delo v otroških vrtcih in za poučevanje v osnovnih šolah.

Glede odobritve eksperimentiranja umetniške smeri postopek še ni zaključen. Po začetnem negativnem odgovoru, češ da generalno ravnateljstvo ni pristojno za umetniško izobraževanje, so funkcionarji pokazali razumevanje za potrebo slovenske manjšine po novi izobraževalni smeri. Trenutno predlog učiteljišča za odprtje umetniške smeri proučujejo na nadzorništvu za umetniško izobraževanje, kjer so pobudo sprejeli brez pomislekov.

Ker je po predlogu učiteljišča učni načrt za umetniško in pedagoško smer v prvih dveh razredih popolnoma enak, bi ne smelo biti pomislekov za vpis v prvi razred, tudi če ta hip ni nobenega jamstva, da bo umetniška smer odobrena že letos. Tudi če odobritev zakasni za eno leto, bo še vedno prispela pravočasno, da s šolskim letom 1991/1992 redno steče pouk na umetnostni smeri.

Kakor je Primorski dnevnik že poročal 8. januarja letos, je posebna komisija državnega učiteljišča A. M. Slomšek v Trstu jeseni leta 1988 izdelala načrt za eksperimentalni pouk. Načrt je predvideval prva dva razreda s skupnim učnim načrtom, nato pa po tri razrede z učnim načrtom pedagoške in umetniške smeri. Učni načrt pedagoške smeri naj bi se še naprej razlikoval v dveh podsmereh (za delo v otroških vrtcih in za poučevanje v osnovni šoli). V marcu je izrekel zelo ugodno mnjenje o tem eksperimentalnem načrtu upravni svet Deželnega pedagoškega inštituta (IRRSAE), ki je še posebej poudaril pomembnost pobude z ugotovitvijo, da slovenska manjšina še ne razpolaga z nobeno šolo umetniške smeri.

Navedeni pomisleki funkcionarjev na ministrstvu so preprečili istočasno odobritev obeh smeri, obstajajo pa dobri izgledi, da pride v bližnji prihodnosti do odobritve umetniške smeri.

Za vzgojiteljsko šolo je profesorski zbor sklenil izpeljati program mini-eksperimentacije, ki naj bi dosedanji učni načrt obogatila z znanjem in z veščinami, ki so potrebni za nego dojenčkov in predšolskih otrok. V ta namen so v načrtu tudi stiki s kvalificiranimi ustanovami, ki delujejo na tem področju.

Od jutri poletni center v Zgoniku

Jutri se bo v Zgoniku začel dvotedenski otroški poletni center, ki ga že tretje leto zapored prireja zgoniška občinska uprava v sodelovanju s KD Rdeča zvezda in ŠK Kras. Prijavilo se je rekordno število 41 otrok, ki obiskujejo osnovno šolo oziroma zadnja dva letnika otroškega vrtca. Celodnevna zaposlitev bo obsegala razne ustvarjalne, zabavne in sprostitvene dejavnosti ob skrbnem pedagoškem varstvu vzgojiteljic in animatork, ki so si nabrale izkušnje na seminarjih ZSKD. Načrtujejo tudi izlete in udeležbo na otroškem festivalu v Miljah. Poskrbljeno bo za prevoz otrok s šolskim avtobusom in za prehrano. Na športnem igrišču pa bo na voljo premični gumijast bazen, peskovnik in drugi rekviziti. (BS)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ANTON TOMAŽ LINHART

ŽUPANOVA MICKA

Režija in dopolnilno besedilo: **BORIS KOBAL**

Predstava na prostem

V četrtek, 6. julija, ob 21. uri — DOLINA— Park Male brce

* * *

HUGO VON HOFMANNSTHAL

SLEHERNIK

Režija: MARIO URŠIČ

Premiera na prostem v soboto, 8. julija, ob 21. uri
Ponovitev na prostem v nedeljo, 9. julija, ob 21. uri
na REPENTABRU

Omogočili denarni zavodi
Tržaška kreditna banka
Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica Sovodnje
Hranilnica in posojilnica Občine
Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini
Kmečko-obrtna hranilnica Doberdob
Kmečka banka Gorica

združeni v sekciji Slovenskih denarnih zavodov pri S D G Z

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje

prireja v šolskem letu 1989/90 v Trstu sledeče tečaje:
1. za uradnike s kvalifikacijo - 1. letnik (1200 ur)
2. za uradnike v podjetjih import - export - 1. letnik (1200 ur)
3. za uradnike v podjetjih import - export - 2. letnik (1200 ur)
4. za obdelovalce kamna - 1. letnik (1200)
5. za marketing in managament (80 ur) - pogoj za vpis dokončana višja srednja šola
6. za bančno tehniko (30 ur)
7. za operaterje v zunanji trgovini (40 ur)
8. nemščine za prosto uporabo (120 ur)
9. za programerje elektronskih računalnikov (175 ur) - pogoj za vpis dokončana višja srednja šola
10. personal computing (160 ur)
11. za animatorje na družbenovzgojnem področju (80 ur)
12. za naravoslovne vodiče (300 ur) - pogoj za vpis višja srednja šola
13. za fiskalno vodenje nekomercialnih ustanov (društev) (30 ur)
14. za biodinamiko (30 ur)
15. za splošno živinorejo (30 ur)
16. čebelarstva (60 ur)
17. enologije (30 ur)
18. za splošno kmetijstvo (150 ur).

Vpisovanja in podrobnejše informacije do 21. julija na sedežu Zavoda, Ul. Ginnastica 72 (Dijaški dom), tel. 577941 (razen sobote) od 9. do 13. ure. Za tečaje iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, Ul. Cicerone 8/B, tel. 362941.

ŠZ GAJA Gropada-Padriče
vabi na
»Športni teden«
do četrtka, 6. julija, na športnem objektu na Padričah
PROGRAM:
do torka, 4. julija, turnir v odbojki (mešane ekipe M + Ž);
danes, 2. julija, nagrajevanje.
Vsak večer ples z ansambloma HAPPY DAY in ZODIACO
Kioski bodo dobro založeni
Vabljeni!

SEKCIJA KPI OBČINE DOLINA
vabi na
FESTIVAL POD ŠOTOROM
v Športnem centru v Dolini

Danes, 2. julija, ob 18. uri polaganje venca na občinski spomenik, **ob 18.30** nastop godbe na pihala iz Ricmanj, **ob 19.30** nastop folklorne skupine M. Acev iz Prilepa - Makedonija, **ob 20. uri** govor evropskega poslanca tov. G. Rossettija in senatorja tov. S. Spetiča, **ob 20.30** ples z ansamblom POMLAD

Jutri, 3. julija, ples z ansambom POMLAD.
Delovali bodo dobro založeni kioski in tradicionalna loterija.
Festival je zagotovljen tudi v primeru slabega vremena.

ŠD Sokol in
SKD Igo Gruden

priredita **v soboto, 8., in nedeljo, 9. julija, ob 20.30 KONCERTA s skupinama**

JANEZ BONČINA in JUNAKI NOČNE KRONIKE
ter **skupino**
ŠANK ROCK

Poskrbljeno za jedačo in pijačo!

SCUO01/1

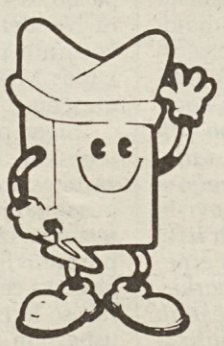

SCUOLA EDILE

ŠOLA ZA GRADBINCE

TRST
Miramarski drevored 89
Tel. 040/43626

POKLIC V KATEREM SE VSAKDO IZKAŽE S SVOJIMI IDEJAMI IN USTVARJALNOSTJO

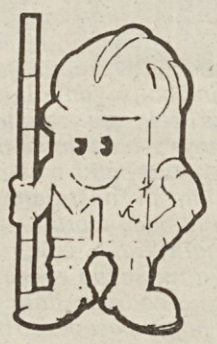

VPISOVANJA SE NADALJUJEJO
brezplačna vpisnina
in obiskovanje

TEČAJI ZA:

zidarje, polagalce ploščic, tesarje, gradnjo montažnih objektov.

Zajamčena zaposlitev pri tržaških podjetjih, ki skupno s sindikati upravljajo šolo.

HRAN01/7

OBVESTILO

obveščamo cenjene stranke, da so dozorele obresti prvega polletja s **1. julijem že vknjižene in kapitalizirane** na hranilnih knjižicah in tekočih računih.

CASSA RURALE ED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE
HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPČINE - TRST

Tvoja domača banka

OPČINE - Bazoviška ulica 2 - Tel. 212494

Ocena izidov nedavnih evropskih volitev

SSk o opredelitvi slovenskih volilcev

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti je na svoji zadnji seji proučil volilne rezultate s posebnim poudarkom na opredelitev slovenskih volilcev. V tiskovnem poročilu je rečeno, da je v primerjavi s prejšnjimi evropskimi in političnimi volitvami, na katerih je Slovenska skupnost sodelovala prav tako v koaliciji, manjšinska lista napredovala in da »bi se lahko še bolj uveljavila, ko bi jo vse manjšinske organizacije podprle«. Iz volilnih rezultatov po mnenju Slovenske skupnosti izhaja, da so slovenski socialisti skoraj v celoti glasovali za PSI, ki je na vsedržavni ravni sklenila sporazum z LpT in sprejela na listo protislovenskega kandidata Camberja. To dejstvo po mnenju pokrajinskega sveta lipove vejice onemogoča kakršnokoli enotno akcijo Slovencev v boju za manjšinske pravice, zato bo stranka še enkrat temeljito proučila to vprašanje ter zavzela ustrezno stališče.

Tržaški socialisti si medtem prizadevajo za vključitev zelenih v koalicijo, ki vodi občinsko in pokrajinsko upravo. Delegacija PSI, ki jo je vodil pokrajinski tajnik Perelli in v kateri so bili tudi nekateri občinski odborniki, se je sestala tako s predstavniki liste smejočega se sonca kot z zastopstvom gibanja zelene mavrice. Krajevni socialisti so prepričani, da morajo tržaške uprave odslej naprej posvetiti večjo pozornost kočljivim problemom zaščite okolja. PSI pa medtem tudi ostro polemizira z miljskimi komunisti in s tamkajšnjo Listo Frausin glede upravnega in političnega položaja v miljski občini, ki po mnenju socialistov že meji na škandal. Zato se PSI sprašuje, kdaj bo župan Mutton, ki je že napovedal odstop večine občinskih svetovalcev, ponovno sklical zasedanje občinske skupščine. V Miljah, kot znano, pričakujejo prihod vladnega komisarja, predčasne občinske volitve pa bi morale biti že jeseni. Pred imenovanjem komisarja pa bo moral občinski svet ratificirati odstop vseh svetovalcev.

Deželna svetovalska skupina zelene liste smejočega se sonca bo jutri zvečer v osmici Lupinc v Praprotu praznovala uspeh na nedavnih evropskih volitvah. Deželni svetovalec Andrea Wehrenfennig vabi volilce in simpatizerje na praznik, ki se bo začel ob 19. uri.

Včeraj predstavili načrt microsat

Tudi radioamaterji med zvezdami Velik prispevek tržaškega TSteam

Če bo šlo vse po sreči, bo čez poldrugo leto oddajal iz vesolja svoj značilni »bip-bip«. Italijanskim in tudi evropskim radioamaterjem pa bo omogočil lažje stike in ob potrebi učinkovitejše poseganje ob naravnih katastrofah, ko je njihova pomoč nadvse dragocena. Novi »luni«, ki bo krožila v višini 820 km okoli našega planeta, je ime microsat, včeraj pa jo je zveza italijanskih radioamaterjev Itamsat predstavila novinarjem na tržaški Pomorski postaji.

Na krožni poti okoli Zemlje je že nekaj satelitov, ki služijo predvsem radioamaterjem, načrt microsat pa pomeni korak naprej in razširitev mednarodnega sodelovanja na tem področju. Prva zamisel je nastala v ZDA, kjer so med radioamaterji tudi raziskovalci, ki sodelujejo z vesoljsko ustanovo NASA. Z navdušenjem in prijateljskimi vezmi, ki se stkejo v nočnih pogovorih »med radijskimi valovi«, so ameriški navdušenci zainteresirali za načrt tudi italijanske kolege, ki so pristopili k realizaciji microsata z zagonom, kakršnega so najbrž sposobni samo amaterji. Od ameriških kolegov so italijanski radioamaterji prevzeli precej vesoljske tehnologije, v zameno pa so nudili predvsem znanje in tehnologijo glede panojev, ki »lovijo« sončno energijo in jo spreminjajo v elektriko.

Za načrt microsat so se v Italiji angažirale predvsem skupine iz Milana, Padove in Trsta, na pomoč pa je priskočil tudi Matjaž Vidmar iz Nove Gorice, ki je prispeval načrt za oddajnik.

Glavne značilnosti satelita radioamaterjev so izredna kompaktnost, znatne tehnološke inovacije in iznajdljivost, predvsem pa izredno skromna poraba energije. Komaj deset wattov (energija, ki jo potrebuje radijski sprejemnik ob precej tihem poslušanju) bo napajala ves satelit: sprejemnik, oddajnik, elektronski računalnik in modul za poskuse. Zahtevnost projekta je pritegnila pozornost raziskovalnih ustanov in zasebnih industrij,

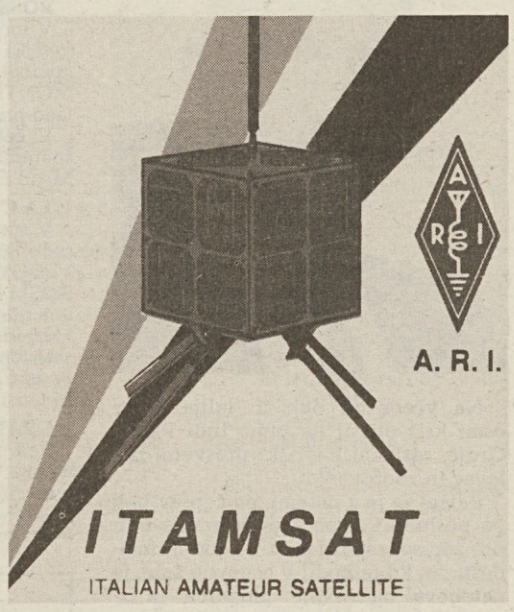

ki bodo krile stroške za realizacijo in za izstrelitev microsata. Načrt bodo uresničili z okrog 120 milijoni lir: okoli 40 jih bodo potrebovali za satelit, 70 pa za izstrelitev, za katero bo poskrbela evropska vesoljska agencija Esa.

Microsat pa ni samo tehnološko zanimiva igračka: z njegovo pomočjo bodo preiskušali razne načine oddajanja in sprejemnja, predvsem pa možnost tudi digitalnega komuniciranja na daljavo z uporabo res skromnih količin energije. Ljubiteljstvo v tem primeru ni samo hobby, pač pa ustvarjalno preizkušanje, ki odkriva nove možnosti in nove poti. **(VT)**

Vsi so že srečno na cilju

Po Rakitni še v Novo mesto

S sežanske železniške postaje je včeraj navsezgodaj odpotovalo okrog 130 udeležencev letovanja, ki ga je priredila za srednje- in višješolce SKGZ v sodelovanju z dijaškim domom Srečko Kosovel. Zvečer so se že oglasili iz Grma pri Novem mestu, kjer so v spremstvu 19 vzgojiteljev gostje v domu srednje kmetijske šole ob zeleni Krki in kjer jih čaka cela vrsta prijetnih dejavnosti, od kopanja, jahanja do sprehodov po dolenjskih gričih.

Medtem so se oglasili tudi osnovnošolci, ki so dan prej odpotovali na letovanje v Rakitno in ki sporočajo staršem, da se imajo zelo lepo.

Na sliki (foto Magajna) **odhod udeležencev letovanja na Grmu s sežanske železniške postaje.**

Po napovedih občinskega odbornika Bettia

Novi načrti za civilno zaščito

Kaže, da se na področju civilne zaščite tudi v tržaški občini nekaj premika. Novosti je napovedal občinski odbornik Bettio, ki je v petek — skupaj z vodjo občinske službe za civilno zaščito polkovnikom Cesarijem — obiskal proseški sedež prostovoljcev Nord-Est.

Bettio je prostovoljcem sporočil, da bo občinska uprava do septembra poskrbela za učinkovito organizacijo vseh prostovoljnih skupin, ki delujejo v Trstu na področju civilne zaščite, z decembrom pa naj bi predvideni načrt stekel v celoti. Na petkovem srečanju, ki sta se ga udeležila tudi deželni direktor službe za civilno zaščito Moretti in funkcionar iste službe Svara, so prostovoljci Nord-Est prikazali nekaj reševalnih vaj in način uporabljanja elektronskega geofona za iskanje zasutih ljudi.

Odbornik Bettio in drugi funkcionarji so nato obiskali še speleološko reševalno postajo, kjer so se prepričali o visoki poklicnosti in učinkovitosti teh prostovoljcev.

Na sliki (foto Križmančič)**: prostovoljci Nord-Est postavljajo šotor.**

Smrtna nesreča motociklista

Na državni cesti med Auronzom in jezerom Misurina se je včeraj zjutraj smrtno ponesrečil 34-letni Tržačan Mauro Petrinka, ki je stanoval v Ul. Venier št. 1.

Petrinka se je peljal z motorjem v družbi drugih motociklistov, ko se mu je na ovinku spodrsnilo. Padel je, takrat pa je pripeljal avtomobil z nemško registrsko tablico in povozil motociklista. Petrinko so odpeljali v bolnišnico, kjer je izdihnil uro po sprejemu.

Trk na Obalni cesti

Včeraj se je na Tržaškem pripetilo nekaj manjših prometnih nesreč, ki pa k sreči niso imele hujših posledic. Po pomoč v bolnišnico so morali dekleti in mladenič, ki so bili žrtve nesreče na Obalni cesti.

V trku med avtomobilom in motorjem sta se lažje ranili 19-letna Silvia Leban, ki stanuje v Ul. Brunner št. 4, 19-letna Roberta Scarpa in 29-letni Luciano Vigneti, ki stanuje v Ul. Berserio 2/2. Mladenič je vozil motor honda, za volanom avtomobila pa je bila Silvia Leban. Kot se v takih primerih zgodi, se je najbolj udaril motociklist, ki so ga zadržali v bolnišnici na opazovanju, čeprav je njegova prognoza le za nekaj dni.

Ob državnem prazniku DNEVU BORCA bodo uradi Generalnega konzulata SFRJ v Trstu 4. julija 1989 zaprti.

Odprli so jo v petek popoldne

V Nabrežini še danes razstava vin

V Nabrežini se bo danes končala 28. občinska razstava in pokušnja domačih vin. Petkove uradne otvoritve se je med drugim udeležil tudi deželni odbornik za kmetijstvo odv. Vinicio Turello. Na Sokolovem igrišču bo ob 18.30 nastopila nabrežinska godba, ob 19. uri pa si bomo lahko ogledali nastop plesne skupine iz Ločnika. Ob 21. uri bo tradicionalna tombola, za zaključek pa še ples ob zvokih ansambla Furlan.

Na sliki (foto Križmančič) **z leve podžupan Gobbo, odbornik Turello in župan Brezigar na odprtju vinske razstave.**

Novinarji iz FJK so v petek izvolili vse člane novega deželnega vodstva svoje zbornice. Po nedeljskih volitvah, na katerih sta bila izvoljena v deželni svet Cesare Russo in v vsedržavni svet Dragomir Legiša, so bili na petkovi balotaži izvoljeni v deželni svet novinar PD Ivan Fischer, Paolo Gaspardo, Silvano Di Varmo in Baldovino Ulcigrai, v vsedržavni svet pa Paolo Rumiz. Med publicisti so bili izvoljeni v deželni svet Zaccuri, Cecchet in Comar, v vsedržavni svet pa Molina. V proračunski komisiji pa bodo v prihodnjih treh letih Comelli, Micalli in Valbusa.

3. 7. 1988 3. 7. 1989

Eno leto je minilo, odkar nas je zapustil naš dragi

Franc Gulič

Z ljubeznijo se ga spominjajo
žena Milijana ter vsi sorodniki

Križ, 2. julija 1989

Ob 4. obletnici smrti naše predrage in nepozabljene

Doroteje Deško por. Vodopivec

se je z ljubeznijo spominjajo
vsi v družini

Boljunec, 2. julija 1989

†

Zapustila nas je ljubljena

Marija Petaros por. Kosmač (Gina)

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Žalostno vest sporočajo mož Rudi, sin Branko in hči Vesna z družinama, brat Dušan in drugi sorodniki.

Boršt, Verona, Vancouver, 2. 7. 1989

Zapustil nas je naš dragi

Pepi Hollstein

rojen 14. 7. 1924
umrl 26. 6. 1989

Na pokojnikovo željo ga bomo pokopali v najožjem družinskem krogu.

Žena Majda ter sinova Marko in David z družinama.

Neubiberg, Občine, Kranj, 2. 7. 1989

ZAHVALA

Ob izgubi drage

Giuseppine Casonato por. Bottacin

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Posebna zahvala družini Maria in Celestine Legiše iz Medje vasi.

SVOJCI

Medja vas, 2. julija 1989

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Edija Vettorata

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, ga spremili na zadnji poti ter pevskemu zboru Vasilij Mirk.

SVOJCI

Prosek, 2. julija 1989

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami ob izgubi drage mame, none in sestre

Marije Tomadin vd. Pertot

SVOJCI

Trst, 2. julija 1989
(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega dragega

Valterja Carlija

se iskreno zahvaljujemo zdravniku dr. Hrovatinu, gospodu župniku Sraki, darovalcem cvetja in vsem, ki so z nami sočustvovali v tem težkem trenutku.

SVOJCI

Trebče, 2. julija 1989

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega

Ivana Kocijana

Posebno se zahvaljujemo domačemu župniku M. Živcu, zdravniku F. Križmančiču, nosilcem sveč, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na zadnji poti in nam izrazili sožalja.

SVOJCI

Bazovica, 2. julija 1989

ZAHVALA

Ob izgubi dragega

Andreja Rupla

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so z nami sočustvovali.

SVOJCI

Trebče, Trst, Gorica, 2. julija 1989

Osemdesetletnika s Padrič

Evgen Kalc

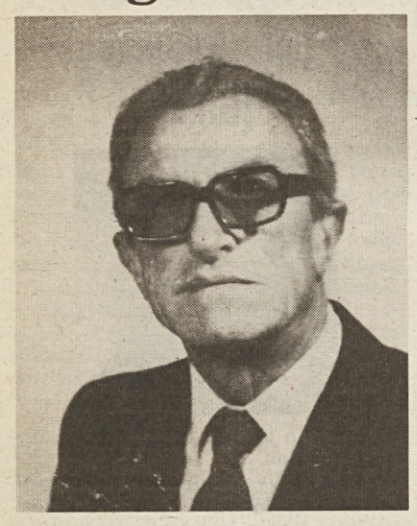

Pred nekaj dnevi, točno 23. junija, je Evgen Kalc praznoval 80-letnico življenja. Skromno so ga slavili, kot je bil vse življenje skromen on sam, a v svoji skromnosti premočrten v zvestobi svojemu rodu in delu.

V mladih letih je sanjal, da bi postal kmetijski izvedenec - agronom, pa so mu to gmotne stiske preprečile. Namesto v šole je moral na gmajne in ceste tolči "batudo" in z volovsko vprego voziti v Trst kamenje za gradnjo palač in pomolov. Nekaj let je bil tudi zidarski delavec, dokler ni dobil službe cestarja na tržaškem Krasu in v tej zaposlitvi je ostal do upokojitve.

Evgena so že v zgodnji mladosti mikale slovenske knjige, ob katerih se je sam izobraževal, aktivno pa je deloval tudi v vaških prosvetnih organizacijah, predvsem v domačem pevskem zboru Slovan, pri katerem je bil potem dolga leta odbornik. Dolgo je bil tudi odbornik padriške Gozdarske zadruge, član izvršnega odbora Kmečke zveze in član odbora Kmečke blagajne. Kjer je bila potreba, je pomagal in njegova trezna, premišljena beseda je mnogo pomenila. Tudi na izlete Primorskega dnevnika je rad hodil, kot seveda redno prebira slovenski dnevnik.

Ob kapitulaciji Italije je vedel, kje je njegovo mesto. Pridružil se je partizanskim borcem 17. Gregorčičeve brigade in z njo skozi boje in stiske prebredel skoraj vso severno Primorsko in Benečijo, tja do Krna, kjer je sodeloval v znani poletni bitki 1944, kot dobrega poznavalca tržaškega Krasa pa ga je pot s posebnimi zadolžitvami občasno vodila celo v Trst.

Ob vrnitvi po osvoboditvi se je ob svoji zaposlitvi seveda spet vključil v domačo kulturno in gospodarsko dejavnost, s posebno ljubeznijo pa se je posvetil svoji družini in svoji vzorno urejeni domačiji, trtam, sadnemu drevju, poljščinam in cvetju. Z vsem tem je obdana njegova domačija, katere utrip so kmalu osrečili še vnučki in čeprav so leta tekla, je Evgen doživljal ob njih drugo ali celo tretjo mladost. Že res, vse ni šlo kot bi bilo pravo plačilo za jesen tako bogatega in poštenega življenja. Prestati je moral težko srčno operacijo in po njej še iskati zdravja v bolnišnici, toda krepka, odporna korenina je premagala bolezen, da lahko še naprej goji svoj domačijski hobi in uživa življenje v krogu svojih najbližjih in prijateljev, ki jim ima v izobilju.

Z nekajdnevno zamudo, a zato iskreno kar se da, mu želimo predvsem dobrega počutja za vsa leta, ki naj jih bo čimveč in seveda zadoščenja zavse, družino in vaško ter širšo zamejsko slovensko skupnost. **(j. k.)**

Rafael Grgič

Na včerajšnji dan, 1. julija, si je osmi križ obesil na rame tudi Rafael Grgič, zaslužni padriški prosvetni delavec in zborovodja.

Rafael se je z notami, pa čeprav bolj po posluhu kot po znanju branja notnih zapisov, spoznal že v zgodnji mladosti. Še ko je hodil v osnovno šolo, je nategoval meh svoje "plonarce" in izvabljal iz nje domače narodne viže. Če ne bi težke življenjske razmere terjale drugače, bi se bil gotovo posvetil glasbenemu šolanju, tako pa si je moral poiskati delo in kruh kot pekovski vajenec v Trstu. Ko se je izučil za mojstra, je odprl lastno pekarno v Ul. sv. Frančiška, zaradi gospodarske krize pa jo je moral prodati in je v njej pod novim lastnikom ostal pek in se vsako noč leto za letom opravljal s Padrič na delo. Končno se je zaposlil pri telefonskem podjetju Telve kot tehnik in delal v njem do jeseni 1943, ko so ga kot člana notranje organizacije Osvobodilne fronte po izdajstvu aretirali in odpeljali v nacistično taborišče v Dachau. Preživel je grozote taboriščnega življenja in se po končani vojni sicer izčrpan, a vendarle živ vrnil domov.

V svobodi se je Rafael spet vključil v vaško prosvetno in gospodarsko življenje in njegova zasluga je, da je domači zbor Slovan pod njegovim vodstvom po obdobju ilegalnega delovanja po cerkvah in gostilnah, zaživel z novo zagnanostjo in prvič nastopil na manifestaciji v Škednju že leta 1945. Zbor je potem vodil skozi krizno obdobje po letu 1948 vse do leta 1954, ko ga je prevzel njegov sin Svetko, sedaj ravnatelj glasbene šole Glasbene matice v Trstu. Toda Rafael ni bil samo zborov dirigent, po očetu Antonu je prevzel tudi predsedstvo društva in nazadnje podpredsedstvo, še po upokojitvi in dokler je mogel, pa je ob vsaki potrebi priskočil na pomoč bodisi kot pevec ali kot harmonikar.

Kot kmetovalec je bil Rafael dolgo let član glavnega odbora Kmečke zveze in padriške Gozdarske zadruge, pa tudi sicer še ni dolgo, ko smo ga srečevali na raznih kulturnih prireditvah, vedno vedrega in nasmejanega. Omeniti pa moramo tudi, da je njegova družina dolga leta skrbela za raznašanje Primorskega dnevnika po vasi.

Zdaj so našega jubilanta leta in noge prisilile, da je svoj interesni krog omejil bolj na domače okolje, toda bistrost duha ga še neomajno priklenja na naš narodni vsakdan z vsemi problemi, ki so kot za vsakega predanega in zavednega Slovenca, tudi njegovi. Da bi mu zdravje bilo še dolgo ob strani mu iskreno želimo vsi, ki ga poznamo in spoštujemo. **(j. k.)**

gledališča

VERDI

Poletni festival operete 1989 - V petek, 7. julija 1989, ob 20.30 (red O) bo na sporedu premiera Kalmanove opere GROFICA MARICA. Dirigent Janos Kovacs, režiser Beppe de Tommasi, koreograf Gino Landi. V soboto ob 20.30 ponovitev.

ROSSETTI

V torek, 4., (red O) in v sredo, 5. julija, (red R) ob 21. uri bo v okviru festivala operete nastopila skupina BALLETS DE MONTECARLO. Vstopnice so na razpolago pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

V četrtek, 6. julija, ob 21. uri bo na sporedu BERLINER KABARETT MARIE MALLE.

LA CONTRADA - IL CRISTALLO

V sredo, 5. t. m., ob 20.30 bosta na sporedu DVE ENODEJANKI IN SICER LA VEDOVA NERA Carla Terrona in GRISAGLIA BLU Sergia Velittija, v katerih ima glavno vlogo Ariella Reggio. Režiser Mario Licalsi.

Vstopnice so v prodaji pri UTAT — Pasaža Protti — in pri blagajni gledališča Cristallo — Ul. Ghirlandaio.

GRAD SV. JUSTA

Pod pokroviteljstvom Tržaške avtonomne letoviščarske ustanove bo jutri, 3. t. m., ob 21.30 SALOTTO CARMEN s Simono Marchini — glasbeni variete, ki ga bodo ponovili v sredo, 5. t. m., ob isti uri.

kino

ARISTON - 21.30 **L'indiscreto fascino del peccato**, r. Pedro Almodovar.
EXCELSIOR - 18.45, 22.15 **Cimitero vivente**, srh., □
EXCELSIOR AZZURRA - 19.45, 21.45 **Un pesce di nome Wanda**, i. J. L. Curtis.
LJUDSKI VRT - 21.15 **Cocktail**, jutri **Ammazzavampiri II.**
NAZIONALE I - 16.15, 22.15 **Scarlatti**, srh.
NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **La lettrice**, r. M. Deville, i. M. Miou, □
NAZIONALE III - 16.00, 22.15 **Una strega chiamata Elvira**, kom., r. J. Signorello, i. C. Peterson.
NAZIONALE IV - 16.00, 22.10 **Nuovo cinema Paradiso,** r. G. Tornatore.
GRATTACIELO - 17.30, 22.15 **Provocazione**, □□
MIGNON - 16.30, 22.15 **Marrakesh express**, i. Diego Abatantuono.
EDEN - 16.00, 22.00 **Le delizie di Sodoma**, porn., □□

VITTORIO VENETO - Zaprto do septembra zaradi popravil.
CAPITOL - 16.00, 22.10 **Un grido nella notte**, i. Meryl Streep.
LUMIERE FICE - 18.00, 22.15 **Splendor**, r. Ettore Scola, i. Marcello Mastroianni, Massimo Troisi.
ALCIONE - 16.30, 22.10 **Big**, kom., ZDA, r. P. Marshall, i. T. Hanks, E. Perkins.
RADIO - 15.30, 21.30 **Intrighi fanta sexual bestiali**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Društvena gostilna na Proseku
razpisuje
NATEČAJ ZA NOVEGA GOSTILNIČARJA
Prošnje sprejema tajnik društva:
Marino Albi, Prosek št. 102.

FRIT01/2
Synteko Frittoli-parchetti
EDINI EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK V TRSTU — Ul. S. Zenone 6 Tel. 750895
Synteko ekološka zaščita parketa, z garancijo.

koncerti

Danes ob 11. uri bo na Trgu Unità ponovitev KONCERTA inštrumentalnega ansambla UNTEKOCHEN.

šolske vesti

Ravnateljstvo poklicnega zavoda J. Stefan sporoča, da so v teku vpisovanja za šolsko leto 1989/90 še jutri, 3. julija v jutranjih urah.

Sindikat slovenske šole obvešča, da se bo od 20. do 26. avgusta vršil v Mariboru seminar o slovenskem jeziku in kulturi za profesorje, učitelje in vzgojiteljice. Prošnje na prostem papirju morajo interesenti vložiti na skrbništvo ali na ravnateljstva najkasneje do 8. julija.

Sindikat slovenske šole obvešča, da so objavljene na skrbništvu začasne lestvice za suplente osnovnih šol in neučnega osebja. Rok za morebitne prizive traja pet dni. Dokončne lestvice bodo objavljene predvidoma čez mesec dni.

Urad SSŠ, Ul. Carducci 8/II, posluje s sledečim urnikom: torek od 17. do 18. ure ter četrtek od 11. do 12. ure.

Učiteljišče A. M. Slomšek s priključeno vzgojiteljsko šolo obvešča, da je v teku vpisovanje za šolsko leto 1989/90 do vključno 7. julija.

razstave

V pritličnem salonu Tržaške kreditne banke, Ul. F. Filzi 10, so na ogled skulpture in slike JANEZA BOLJKE.

Ani Tretjak razstavlja do 4. julija v galeriji Da Codroma v Benetkah (2540 Dorso Duro).

KD Vesna in Kulturno združenje Italija-Mongolija vabita v Dom A. Sirka v Križ na razstavo »MONGOLIJA: spoznajmo državo in narod«. Na ogled so fotografije in mongolske narodne noše.

V okviru Mednarodne poletne akademije likovne umetnosti bo v letošnjem juliju v Devinu slikarski tečaj, ki ga bodo vodili in tudi obiskovali severnoameriški docenti. Podrobnejša pojasnila na tel. št. 34134.

Pri AITL - Ul. sv. Frančiška 23 - je do 4. julija odprta razstava Maria Manfia in dvanajstih drugih slikarjev. Razstava je odprta ob delavnikih od 17. do 20. ure.

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIAMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

izleti

KD F. Venturini priredi izlet za člane v BELO KRAJINO. Informacije nudi Darko Žerjal, tel. 814890, v večernih urah.

Vesela družba iz Križa sporoča, da ima za KRIŽARJENJE PO DALMACIJI na razpolago še nekaj prostih mest. Interesenti naj se zglasijo na tel. št. 220624.

čestitke

Dragi EDVIN! Vse najboljše za tvoj 20. rojstni dan ti želijo vsi, ki te imajo radi.

Jutri praznuje rojstni dan BAZILIJ GOMBAČ. Vse najboljše mu želijo vsi, ki ga imajo radi.

Ansambel TPPZ P. Tomažič čestita svojemu rednemu članu STELLIU BRANI ob rojstnem dnevu in mu želi še na mnoga leta.

KD Vesna čestita DUŠANU KOŠUTI ob lepem življenjskem jubileju in mu kliče še na mnoga leta.

V Nabrežini praznujeta 25 let skupnega življenja
FRANKO in KATERINA ARGIOLAS
Mnogo zdravja in veselja jima želijo
Sandra, Pino, Lorenzo in mama Milka

Pred dnevi je na konservatoriju G. Tartini v Trstu diplomiral iz trobente
DAVIDE SINIGOI
Najlepše mu čestita
Godbeno društvo Nabrežina

Našemu pokrajinskemu tajniku, deželnemu in vsedržavnemu članu
DUŠANU KOŠUTI
Ob njegovem lepem jubileju čestitamo in želimo še veliko zdravja in sodelovanja
pokrajinski odbor in sekcije VZPI - ANPI Trst

MAFF01/2
Maffioli
SAMI IZDELAJTE POROČNE BOMBONIERE
Ul. Manzoni 18 - TRST - Tel. 728096

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA
optika Vikj
kontaktne leče
Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

Izšla je MLADIKA št. 5/6
Slovenci v krizi realsocializma
Ivan Oman zamejskim Slovencem
40 let klasične gimnazije v Trstu
MLADIKA - vseslovenska družinska revija

Vaška skupnost
PRAPROT
se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k uspehu vaške šagre.

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev - Trst sporoča, da odgovarja na telefonsko št. 744426.

Tržaški pododbor skupnosti borcev Istrskega odreda vabi vse bivše pripadnike odreda, da se udeležijo slovesnosti danes, 2. julija, ob 13. uri v vasi Suhorje v Brkinih. Borci, ki se bodo udeležili slovesnosti, naj si pripnejo značko Istrskega odreda!

Tržaški partizanski pevski zbor obvešča ves ansambel, da bo nastop danes, 2. julija, ob 15.30 v Brkinih v vasi Suhorje. Spregovoril bo tov. Milan Kučan, sekretar ZK Slovenije. Obveščamo pevce, orkestraše in svojce, da bo tokrat odhod z lastnimi avtomobili.

Goriško pevsko društvo C. A. Seghizzi organizira od 10. do 12. julija evropski posvet na temo: "Pedagogika in didaktika telesnega gibanja v osnovni glasbeni vzgoji" namenjen glasbenim pedagogom, učiteljem in dirigentom. Interesenti lahko zaprosijo za informacije na ZSKD Trst, Ul. sv. Frančiška 20/III, tel. 744426.

KUD Magnet organizira v soboto, 8. julija, teoretično-praktični seminar o kalčkih (lastnosti, gojenje in uporaba), ki ga bo vodil znanstvenik Pitagoras Galiza. Pričetek seminarja bo točno ob 16. uri na društvenem sedežu in se bo zaključil z večerjo. Vse informacije dobite na tel. št. 214172 vsak dan od 19. do 21. ure. Število je omejeno!

V Domu A. Sirk se bo vršil v torek, 4., sredo, 5., in četrtek, 6. julija, tečaj orientalske masaže shiatzu. Vpisovanja po tel. 327488.

mali oglasi

ČE ŽELIŠ urediti vrt po tvoji želji, ti nudimo vsakovrstno pomoč tudi s primernimi stroji, nudimo tudi semena za travnike, gredice in nasade vseh vrst rož in dreves ter urejamo tudi ograje. Tel. (0481) 884161 v večernih urah.

PRODAM otroško posteljico. Tel. 639536.

PRODAM alfa sud, sprint veloce 1,5, letnik 1979, 80.000 prevoženih km, edini lastnik. Tel. 64813.

PRODAM fiat 126 personal, letnik 1977, v dobrem stanju. Tel. 639536.

PRODAM motor kawasaki 550 GPZ v odličnem stanju. Tel. ob večernih urah na št. 228164.

PRODAM vespo PX 125 E po ugodni ceni. Tel. 280778.

PRODAM njivo z nasadom oljk v Dolini. Tel. 228419.

IZKORISTITE zadnjo priložnost za počitnice na severnem Jadranu v komfortnem stanovanju v Červarju pri Poreču (julij, avgust, september). Tel. (003861) 483037.

ELEKTROAVTO BAN nudi kakovostne usluge in popravila na vseh avtomobilih. Bani 27, tel. (040) 212144.

IŠČEMO v Gorici ali bližnji okolici opremljeno/neopremljeno stanovanje v najem. Tel. (0481) 30072.

SUHA DRVA za kurjavo prodajamo po ugodni ceni. Možnost prevoza. Tel. 421508 po 21. uri.

MLADA GOSPA sprejme službo kot hišna pomočnica. Tel. (003867) 87121 po 20. uri.

DAJEMO v najem od 17. avgusta ter ves september hišo na Braču v vasi Splitska, skupno pet ležišč. Hiša je pri morju v borovem gozdičku. Interesenti naj telefonirajo v jutranjih urah na št. (040) 774912.

OSMICO je odprl Rado Milič v Saležu št. 68. Toči belo vino in teran.

OSMICO ima odprto od 8. julija Tavčar, Ivanji grad pri Komnu. Nudi domačo hrano in pijačo.

OSMICO je odprl Mario Milič v Zgoniku. Toči belo vino in teran.

VINSKE BRATCE na osmico vabi Stanko Gruden iz Samatorce. Nudi pristno kapljico in domač pršut.

MANUFAKTURNA TRGOVINA išče 15- 16-letno vajenko. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Vajenka".

UVOZNO/IZVOZNO podjetje v Trstu išče uradnika. Pogoji: višješolska izobrazba, opravljen vojaški rok, izkušnje na področju dela uvoz/izvoz, znanje srbohrvaščine in po možnosti angleščine. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "DLD".

POČITNIŠKO HIŠICO v Planini pri Cerknem v bližini smučarskega centra prodam. Informacije na tel. (003861) 213652.

ZDRAVNIK Danijel Žerjal sprejema nove paciente v ambulanti pri Sv. Ivanu, Ul. Brunelleschi 14, in v Bazovici 209.

Prispevajte za
»Dijaško matico«

včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 2. julija 1989
OTON

Sonce vzide ob 5.20 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.38 - Luna vzide ob 3.55 in zatone ob 20.53.

Jutri, PONEDELJEK, 3. julija 1989
NADA

PLIMOVANJE DANES: ob 3.57 najnižja -67 cm, ob 10.47 najvišja 32 cm, ob 15.48 najnižja -7 cm, ob 21.27 najvišja 48 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 4.31 najnižja -69 cm, ob 11.23 najvišja 36 cm, ob 16.31 najnižja -7 cm, ob 22.03 najvišja 46 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 27,5 stopinje, zračni tlak 1014,4 mb rahlo pada, veter 10 km na uro severovzhodnik, vlaga 38-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 22,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Daniele Dionis, Danjel Leghissa, Mattia Indi Gerin, Gabriele Matticchio, Mattia Deluca.

UMRLI SO: 77-letna Maria Pettirosso por. Kosmac, 75-letna Anna Blasevich, 70-letni Libero Ciani, 91-letna Cleopatra Serravalle, 65-letni Eugenio Bercich, 86-letni Paolo Marcovigi, 73-letni Franco Chiarotto, 70-letni Giuseppe German, 83-letni Guglielmo Sklemba, 79-letna Antonia Morgan.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 2. julija 1989
Dnevna služba - od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
Dnevna služba - od 13.00 do 16.00
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
FERNETIČI (tel. 229355) - od 8.30 do 13.00 in od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 3., do sobote, 8. julija 1989
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.
MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50, Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.
MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.
Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.
MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124), PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	21	68	89	9	77
CAGLIARI	74	80	72	26	47
FIRENCE	10	42	64	56	58
GENOVA	7	66	84	76	79
MILAN	43	42	23	68	90
NEAPELJ	3	31	68	73	34
PALERMO	74	58	26	33	13
RIM	88	70	10	51	89
TURIN	86	49	83	14	73
BENETKE	37	16	4	23	14

ENALOTTO
1 2 1 1 X 1 2 2 2 X X 2

KVOTE:
12 **44.188.000 lir**
11 **1.454.000 lir**
10 **133.000 lir**

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Zelena linija
13.30 Dnevnik
13.55 Kviz: Fortunissima (vodi Rosanna Vaudetti)
14.00 Film: Come uccidere vostra moglie (kom., ZDA 1964, r. Richard Quine, i. Jack Lemmon, Virna Lisi)
16.00 Nan.: Sapore di gloria
17.00 Glasbena oddaja: Canzonissima, la grande festa della musica
18.00 Il palio di Siena
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 Nadaljevanka: Quo vadis? (po romanu Henrika Sienkiewicza, r. Franco Rossi, i. Klaus Maria Brandauer, Max Von Sydow, Barbara De Rossi, 1. del)
22.00 Variete: Io Jane, tu Tarzan
23.00 Športna nedelja: boks - SP v superperesni kategoriji, Mitchel-Beard, nato za italijanski naslov v petelinji kategoriji Picardi-De Santis
0.30 Nočni dnevnik in vreme
0.40 Mezzanotte e dintorni

RAI 2

10.30 Aktualno: Video weekend - Filmi na domu
11.00 Film: Veneri rosse (dram., ZDA 1956, r. Allan Dwan, i. John Payne, Arlene Dahl, Rhonda Fleming)
12.30 Posebna oddaja: Najboljši odlomki rubrike o zdravju in estetiki
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 TV film: Cinque ragazzi nei guai
14.40 Motociklizem: VN Belgije (iz Francorchampsa)
16.55 Film: I giganti del mare (dram., ZDA 1959, r. Michael Anderson, i. Gary Cooper, Charlton Heston, Virginia McKenna)
18.35 Variete: Tirami su
19.35 Vreme in dnevnik
20.00 Šport: Domenica sprint
20.30 Zabavna oddaja: Conto su di te
22.05 Dnevnik - nocoj
22.20 Dokumentarna oddaja: Mixer - Il piacere di saperne di più
23.30 Rubrika o židovskem življenju in kulturi
0.20 Glasbena oddaja: Umbria Jazz '88-'89

RAI 3

11.20 Kolesarska dirka po Bazilikati
11.50 Glasbeni variete: Dancemania '88 (vodi Carlo de' Siena)
12.40 Film: Il barone Carlo Mazza (kom., It. 1948, r. G. Brignone, i. Nino Taranto, Silvana Pampanini)
14.00 Deželne vesti
14.10 Mednarodni teniški turnir (iz Arezza)
15.30 Jahanje (iz Cesana)
16.45 Kolesarstvo: Tour de France
18.00 Video fragmenti: Black and Blue
18.30 Šport: Domenica gol
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dok. oddaja: Pred 20 leti
20.00 Glas. oddaja: Video Box
20.30 Film: Cuori solitati (kom., It. 1970, r. Franco Giraldi, i. Ugo Tognazzi, Senta Berger)
22.30 Aktualno: La luna è tramontata? - 20 let po poletu Apolla 11
24.00 Filmske novosti
0.05 Dnevnik
0.25 Dok. oddaja: Pred 20 leti

RTV Ljubljana 1

9.25 Video strani
9.35 Otroška matineja: Živ Žav, 10.20 nad. Nevarni zaliv (pon. 6. dela)
10.50 Nad.: Boljše življenje
11.35 Čez tri gore... Kvartet Savski val in harmonikar Lojze Travnik
12.00 Ljudje in zemlja
12.30 Glasbena oddaja: San Remo '89
15.20 Prisluhnimo tišini (pon.)
16.00 Nad.: Zapisani šoli (Marketa Zinnerova, r. Miroslav Raža, i. Gabriela Vranova, Jiri Sovak, 4. del)
17.00 Dnevnik
17.05 Poslovne informacije
17.10 Film: Princesa in razbojnik (kom., ZDA 1944, r. David Butler, i. Bob Hope, Virginia Mayo)
19.00 Risanka, TV Mernik
19.20 TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nad.: Djekna še ni umrla, kdaj bo, pa ne vemo (Miodrag Karađić, 2. del)
21.25 Zdravo, vmes poročila
22.55 Informativna oddaja za goste iz tujine

TV Koper

11.00 Tenis: turnir Wimbledon, vmes (ob 13.30) TVD Novice
20.30 Nogomet: pokal Amerike, Urugvaj-Ekvador (neposredni prenos)
21.45 TVD Novice
22.00 Nogomet: pokal Amerike, Argentina-Čile (neposredni prenos)
24.00 Wimbledon - povzetki

RTV Ljubljana 2

10.00 Danes za jutri in nadaljevanka Odpisani
13.00 Motociklizem: VN Belgije, 250 ccm (prenos iz Francorchampsa)
14.45 Motociklizem - 500 ccm
15.30 Glasbena mladina
16.15 Narodna glasba
17.00 Dok. oddaja: Jednota
17.30 40 let dubrovniških poletnih prireditev
19.30 Dnevnik
20.00 Svet brez meja
20.55 Dnevnik
21.00 Variete: Iščemo najstarejšo ladjo na Jadranu
22.00 Športni pregled
22.30 Skica za portret

CANALE 5

8.30 Nanizanki: Fantasilandia, 9.15 Alice
9.45 Film: I rapinatori (pust., ZDA 1948, r. J. Kane, i. Rod Cameron, Ilona Massey)
12.00 Nanizanka: Hotel - Il gioco è all'inizio
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica Show
14.00 Nadaljevanka: Colorado - Uomini di ferro, pallottole d'oro
15.45 Film: Tammy fiore selvaggio (kom., ZDA 1957, r. Joseph Pevney, i. Debbie Reynolds, Leslie Nielsen)
17.30 Nanizanka: I cinque del quinto piano
18.00 Nad.: Amanti (pon.)
19.45 Kviz: Cari genitori album (vodi Enrica Bonaccorti)
20.30 Nadaljevanka: Amanti (ZDA 1986, r. Carem Arthur, i. Cheryl Ladd, Christopher Plummer, Jane Seymour, 2. del)
22.30 Nanizanki: Casa Vianello - Invito a cena, 23.00 Ovidio - Psicanalisti in prestito
23.30 Aktualno: Italija sprašuje
0.15 Šport: golf
1.15 Nanizanka: Mannix - La morte non ha volto

RETE 4

8.00 Jutrišnji svet
8.30 Dokumentarec: Pianeta Big Bang
10.15 Nanizanka: Bonanza
11.00 Rubrika iz parlamenta
11.45 Nanizanke: Harry 'O, 12.45 Mississippi, 13.45 Giovani avvocati
14.45 Filmski tednik: Ciak
15.30 Nan.: Longstreet, 16.30 Angie
17.00 Film: Lo sparviero del mare (pust., ZDA 1940, r. Michael Curtiz, i. Errol Flynn, Brenda Marshall)
19.30 Nanizanka: Baretta - Un quartiere tranquillo
20.30 Film: Il ritorno di Ringo (vestern, It. 1965, r. Duccio Tessari, i. Giuliano Gemma, Fernando Sancho)
22.20 Film: Una volta ho incontrato un miliardario (kom., ZDA 1980, r. Jonathan Demme, i. Jason Robards, Paul Le Mat)
0.10 Nanizanke: Agente speciale - Diamanti a colazione, 1.10 SWAT - centrale Olimpic, 2.10 Adam 12 - Pescecani

ITALIA 1

8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.15 Nanizanki: Dimensione Alfa - I pattuglianti, 11.10 Chopper Squad
12.05 Rubrika: Nessundorma
12.50 Šport: Grand Prix
14.00 Film: Una notte sui tetti (kom., ZDA 1949, r. David Miller, i. Chico, Groucho in Harpo Marx)
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Teneramente Licia in risanke
18.00 Nanizanka: Il falco della strada - Caccia all'uomo
19.00 Risanke: Foofur Superstar, 19.30 Gli amici cercafamiglia, 20.00 I Puffi
20.30 Film: Porca vacca (kom., It. 1982, r. Pasquale Festa Campanile, i. Renato Pozzetto, Laura Antonelli)
22.20 Variete: Trisitors
23.20 Rubrika: Nessundorma
0.05 Nanizanki: Search - Il proiettile avvelenato, 1.05 Star Trek - Sia questa l'ultima battaglia

ODEON

13.00 Rubrika: Questitalia
13.30 Nad.: La storia di Maria
15.30 Film: La Legge dietro le sbarre (dram., ZDA 1986, r. Gene Reynolds, i. Tony Danza, Alvin Epstein)
17.30 Nanizanke: Sanford and Son, 18.00 La mamma è sempre la mamma, 18.30 Il supermercato più pazzo del mondo, 19.30 Misfits, 20.30 Sul luogo del delitto
22.30 Variete: Telemeno
22.45 Nanizanki: Misfits, 24.00 Fox Fire

TMC

10.00 Risanke: Snack
11.20 Motociklizem: VN Belgije
12.20 Papežev blagoslov
12.35 Aktualno: A tutt'oggi
13.05 Motociklizem: VN Belgije
14.10 Dokumentarec o živalih
14.45 Motociklizem: VN Belgije
16.00 Glas. oddaja: Julien Cope
16.35 Motociklizem: VN Belgije
17.30 Kolesarstvo: Tour de France
18.00 Nanizanki: I predatori dell'idolo d'oro, 19.00 Autostop per il cielo
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Nanizanka: Matlock
21.30 Film: La moglie americana (kom., It. 1964, r. Gianluigi Polidoro, i. Ugo Tognazzi, Rhonda Fleming)
23.30 Dok.: Sinji planet

TELEFRIULI

10.30 Dok. oddaja: Možje in narodi 20. stoletja
11.30 Dražba
12.00 Nanizanka: Tom Grattan
13.00 Župan in njegovi ljudje
14.30 Film: Attila (zgod., It.-Fr. 1954, i. Anthony Quinn, Henri Vidal, Sofia Loren)
16.30 Nanizanke: Medusa, 17.00 Oranges & Lemons, 18.00 Justice
19.00 Dnevnik
19.30 Nadaljevanka: I naufraghi
20,30 Film: L'assedio di Siracusa (dram., It. 1960, i. Rossano Brazzi, Tina Louise)
22.30 Nanizanka: Angoscia
23.00 Šport
0.30 Inf. oddaja: News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Matineja: Glasbeni listi; 10.15 Mladinski oder: Trnjulčica; 11.45 Nabožna oddaja; 12.00 Prežganka ali Brodo brustulà - antologija humorja Borisa Kobala in Sergeja Verča; 12.40 Godbe na pihala; 13.20 Nedeljski popoldanski zbornik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.10 Na počitnice, 15.30 Počitniški rendez-vous; 17.00 Radijska igra: Neverjetna zgodba (Jožko Lukeš); 18.00 Festival narodnozabavne glasbe iz Števerjana; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Radijska igra; 9.05 Še pomnite tovariši; 9.45 Pesmi bojev in dela; 10.05 Matineja; 10.35 Reportaža; 11.03 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.00 Na današnji dan; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Amaterski zbori pojo; 17.30 Humoreska tedna; 18.30 Operne melodije; 19.30 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program in nočna glasba.

RADIO KOPER
(slovenski program)

10.30, 12.30 14.30 Poročila; 19.00 Radijski dnevnik; 10.00 Glasba, Sosednji kraji in ljudje, Pozdrav, Na današnji dan, reportaže, intervjuji, zanimivosti; 11.30 Kmetijska oddaja: Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Vanka in Tonca; 14.45 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk Radia Koper: Vročih deset; 19.30 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER
(italijanski program)

7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop tedna; 7.35 Glasba; 8.00 Vse o radiu; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Športna oddaja; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Najlepših sedem; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Glasba in šport; 17.33 Made in YU; 18.00 Najnovejše plošče; 19.00 Glasba in in šport; 20.00 Radio Lj.

RADIO OPČINE

10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutranji val; 12.30 Oddaja z odborniki SKD Tabor z Opčin; 13.00 Glasba po željah; 20.00 Nočna glasba.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Nadaljevanki: Santa Barbara, 12.30 Creature grandi e piccole
13.30 Dnevnik
14.00 Politična tribuna
14.10 Buona fortuna Estate
14.20 Film: Abramo Lincoln in Illinois (biog., ZDA 1940, r. John Cromwell, i. Raymond Massey)
16.10 Risanka: Woody Wood Pecker
16.30 Zanimivosti: Action Now
17.05 Mlad. oddaja: Big Estate
17.45 Film: L'eroe della strada (dram., It. 1948, r. Carlo Borghesio, i. Macario, Carlo Ninchi)
19.10 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah in vreme
20.00 Dnevnik
20.30 Film: ...e giustizia per tutti (dram., ZDA 1979, r. N. Jewison, i. Al Pacino, Jack Warden)
22.30 Dnevnik
22.40 Variete: Mare nostrum insieme per l'ambiente
23.55 Filmske novosti
24.00 Dnevnik - danes v parlamentu - vremenska slika

RAI 2

11.20 Rubrika o židovski kulturi
12.00 Nanizanka: Squadriglia Top Secret
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Rubrika: Trentatre
13.45 Nanizanka: Capitol
14.30 Dnevnik - gospodarstvo
14.45 Poletna oddaja: Tutti frutti, vmes rubrika Mente fresca
15.25 Nanizanka: Lassie
15.50 Risanka: Cucciolo
16.15 Odprti prostor
16.35 Film: Pattuglia anti-gang (krim., Fr. 1966, r. B. Borderie, i. Robert Hossein, Raymond Pellegrin)
18.05 TV igra: Il sicario
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nanizanka: Perry Mason
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, športne vesti
20.30 Nan.: L'ispettore Derrick
21.35 Raziskava: Tisoč in ena Italija
22.30 Dnevnik - nocoj
22.40 Potovanje skozi aids
23.15 Dnevnik
23.25 Film: La valle dei re (pust., ZDA 1954, r. Robert Pirosh, i. Robert Taylor, Eleanor Parker)

RAI 3

13.30 Kolesarska dirka po Bazilikati
14.00 Deželne vesti
14.10 Glas. oddaja: Video Box
14.30 Video fragmenti: Black and Blue
15.00 Bezbol - posnetki prvenstva
15.30 Kolesarstvo: Tour de France
16.30 Variete: Mimmo Locasciulli & Company
17.00 Dok. oddaja: Drobci
17.20 Film: Campane a martello (dram., It. 1949, r. Luigi Zampa, i. Eduardo De Filippo, Gina Lollobrigida)
18.45 Športna oddaja: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dok. oddaja: Pred 20 leti
20.00 Dok. oddaja: Geo Estate
20.30 Šport: Tutto mondiali ieri & domani
22.00 Zabavna oddaja: Pronti a tutto
22.25 Dnevnik - nocoj
22.30 Avtorska TV: Luigi Comencini - I bambini e noi
23.30 Dnevnik - zadnje vesti
23.40 Atletski miting (iz Stockholma)

RTV Ljubljana 1

16.25 Poletna noč: nad. Schwarzwaldska klinika, 17.15 nan. Samo bedaki in konji (pon.)
17.45 Mozaik. Zrcalo tedna
18.00 Dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Mozaik: Naš utrip
18.25 Spored za otroke in mlade: Radovedni Taček - Voz, 18.40 Tisoč idej za naravoslovce - Višina in starost dreves (4. in zadnji del)
19.05 Risanka
19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.24 TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 TV drama: Prgišče sreče (r. Mile Grozdanovski, i. Stevo Spasovski, Cvetanka Jakimovska, Ljiljana Georgieva)
21.10 Osmi dan
21.50 Dnevnik in vreme
22.10 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.15 Poletna noč, vmes nad. Schwarzwaldska klinika (31. del) in humoristična serija Alo, Alo (5. del)

TV Koper

13.30 TVD Novice
13.40 Juke box
14.00 Tenis: turnir Wimbledon

Danes v Odprti meji:
ŠPETER — Z nagrajevanja natečaja Moja vas
ŠTEVERJAN — Tradicionalni festival narodnozabavne glasbe
GORICA — Razstava beneškega slikarstva 18. stoletja
TRST — Predstavili knjigo o zgodovini ladjedelnice Sv. Roka

19.30 TVD Stičišče
20.00 Tednik: Settegiorni
20.30 Športna oddaja: Sportime
20.45 Wimbledon - posnetki
22.30 TVD Novice
22.45 Atletika: mednarodni miting (iz Stockholma)

RTV Ljubljana 2

19.00 Reportaža: Po brezkončnosti sveta - Azija
19.30 Dnevnik, 20.05 Žarišče
20.35 Po sledeh napredka
21.05 Svet na zaslonu
21.45 Dok.: Slovin, vinska cesta

CANALE 5

8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana, 11.15 Il profumo del successo
12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom
12.30 Kviz: OK il prezzo é giusto
13.30 Variete: Rivediamoli
14.30 Nanizanka: Love Boat
15.30 Film: Sposa contro assegno (kom., ZDA 1941, r. William Keighley, i. James Cagney, Bette Davis)
17.30 Nanizanka: I cinque del quinto piano
18.00 Kviz: C'est la vie
18.30 Rubrika: Agenzia matrimoniale
19.00 Kviza: Gioco delle coppie, 19.45 Cari genitori
20.30 Film: Mi faccio la barca (kom., It. 1981, r. Sergio Corbucci, i. Johnny Dorelly, Laura Antonelli)
22.30 Kviz: Il gioco dei nove
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show Estate
0.45 Film: Il segno del coyote (pust., It. 1963, r. Mario Gaiano, i. Fernando Casanova)

RETE 4

8.30 Nanizanka: In casa Lawrence
9.20 Film: Juke-box, urli d'amore (kom., It. 1960, r. Mauro Morassi, i. Marisa Merlini, Karim Baal)
10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry 'O
12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.45 Nadaljevanke: Sentieri, 14.45 La valle dei pini, 15.40 Così gira il mondo, 16.40 Aspettando il domani
17.00 Nanizanka: California - Udienza istruttoria
18.00 Nad.: Febbre d'amore
19.00 Nanizanki: General Hospital, 19.30 Baretta
20.30 Film: L'isola misteriosa e il capitano Nemo (fant., It. 1972, r. Juan Antonio Bardem, i. Omar Sharif, Jess Hahn, Rick Battaglia)
22.30 Tenis: turnir v Wimbledonu (povzetki)
0.30 Nanizanki: Agente speciale - Il ritorno del cibernauta, 1.30 SWAT - Agguato agli studi

ITALIA 1

8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I Gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy,12.35 Strega per amore - L'astronauta cowboy, 13.00 Simon & Simon - Biglietto che scotta
14.00 Variete: Megasalvi show
14.15 Deejay Beach
15.00 Nanizanka: Ralph Supermaxieroe
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Teneramente Licia in risanke
18.00 Nanizanki: Supercar - Lotta senza quartiere, 19.00 Riptide
20.00 Risanka: Siamo fatti così
20.30 Film: Grease 2 (glas., ZDA 1982, r. P. Birch, i. Maxwell Caulfield, Michelle Pfeiffer)
22.40 Glas. oddaja: Madonna
23.40 Šport: O nogometnem pokalu Amerike
0.10 Dok. oddaja: Cinque anni di avventura
0.45 Nanizanki: Taxi, 1.15 Kung-fu

ODEON

13.00 Otroški variete: Sugar estate, vmes risanke
15.30 Nadaljevanki: Maria, 16.30 Colorina
17.30 Nanizanke: Rituals, 18.00 La mamma è sempre la mamma, 18.30 Il supermercato più pazzo del mondo
19.30 Sugar (2. del)
12.30 Variete: Telemeno
20.45 Film: I baccanali di Tiberio (kom., It. 1959, r. Giorgio Simonelli, i. Walter Chiari, Ugo Tognazzi)
22.30 Variete: Telemeno
22.45 Nanizanka: I classici dell'erotismo
23.15 TV film: La leggenda di Henry Ford (1. del)

TMC

11.00 Nan.: Daniel Boone
12.00 Nad.: Vento del Sud
12.45 Ogledalo življenja
13.30 Vesti
13.45 Športne vesti
14.15 Risanka: Beatles
14.30 Dokumentarec o naravi
15.00 Nan.: Sceriffo Lobo
16.00 Film: California Girls (kom., ZDA 1984, r. Rick Wallace, i. Robby Benson)
18.00 Aktualno: TV donna
19.00 Nan.: Operazione ladro
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Nadaljevanka: Potere
22.15 Oddaja o turizmu
22.45 Vesti in športne vesti

TELEFRIULI

11.30 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan
12.00 Dok. oddaja: Možje in narodi 20. stoletja
13.00 Vesti
13.30 Nanizanka: Justice
15.30 Glas. odd.: Music box
18.30 Nadaljevanka: Piccolo mondo moderno
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Nad.: I naufraghi
20.30 Film: L'accusato (dram., ČSSR 1964, r. Jan Kadar, i. Vlado Muller, Jaroslav Blasek)
22.30 Nanizanka: Angoscia
23.30 Dnevnik
0.30 Inf. oddaja: News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi
23.45 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, Koledarček; 8.10 Iz četrtkovih srečanj: Mal položi dar, domu na oltar; 9.15 Otroški kotiček: Lov za ukradenimi milijoni (Smiljan Rozman); 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert v občinskem gledališču v Tržiču; 11.30 Pisani listi: Glasbeni listi, 12.00 Sonatina za glas in klavir; 12.40 Koroška poje; 13.20 Glasbeni listi; 14.45 Beležka; 15.30 Utrinki; 16.00 In ti, kam pojdeš v soboto zvečer?; 17.10 Klasični album; 18.00 Kmetijski tednik, nato Glasbeni listi; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Lepljenka; 8.35 Počitniško popotovanje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Instrumentalni ansambli; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.00 Danes; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Do 14.00; 14.02 11. šola; 14.20 Glas. tekmovanja; 14.40 Merkurček; 15.15 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 Studio ob 17.00; 18.05 Godbe; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplešite z nami; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Zimzelene melodije; 23.05 Lit. nokturno, nato Nočni program.

RADIO KOPER
(slovenski program)

13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik in ceste; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Radio Lj; 13.15 V podaljšku; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Superpass; 18.30 Glasba po telefonu; 19.300 Radio Lj.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Pripovedujejo; 8.25 Pesem; 8.35 Mi in vi; 9.32 Revival; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših 7; 10.35 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja; 11.30 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Glasba; 14.40 Pesem; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Popoldne; 15.45 Koncert; 16.00 Mixage; 16.33 Zdravo, otroci; 17.00 Bubbling; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.00 Glasba za vsakogar; 10.00 Dobro jutro; 10.30 Horoskop; 12.00 Ostali Trst; 18.00 Šport; 19.30 Klasična in (22.00) nočna glasba.

V torek na Reki ratifikacija Listine o prijateljstvu in sodelovanju borcev

Listino so podpisali 28. aprila letos v Gorici

Na Reki bo v torek, 4. julija, pomembno srečanje med predstavniki goriške sekcije VZPI-ANPI ter združenj ANED in AVL, ter reškega SUBNORA ob ratifikaciji Listine o sodelovanju in prijateljstvu. Listino so, kakor znano, podpisali 28. aprila letos na slovesnosti v Kulturnem domu v Gorici ob mitingu prijateljstva.

Listina, sklicujoč se na skupno protifašistično borbo slovenskih, italijanskih in hrvaških borcev, potrjuje pripravljenost le-teh, da si v vseh okoljih prizadevajo za sodelovanje in prijateljstvo med narodi, ob doslednem spoštovanju pravic slehernega naroda in posebej manjšin.

V listini navedene smernice so medtem bivši borci iz Gorice in z Reke tudi že pričeli uresničevati: po mitingu v Kulturnem domu so na Goriškem gostovale umetniške skupine z Reke, najprej komorni ansambel, za njim pa še zbor in tamburaški ansambel, ki sta se udeležila slovesnosti ob Dnevu vina miru v Krminu.

Poleg izmenjav na kulturnem in športnem področju, so se zdaj izoblikovale tudi možnosti tesnejšega sodelovanja na gospodarskem področju med Gorico in Reko, je rečeno v poročilu za tisk, ki ga je pripravila sekcija VZPI-ANPI in ki napoveduje torkov obisk na Reki. Na Reki z zanimanjem sledijo smernicam, ki so izšle z nedavnega posvetovanja med italijanskimi in slovenskimi sindikati prav glede obmejnega in meddeželnega sodelovanja, v prostoru Alpe-Jadran.

Torkovo srečanje na Reki naj bi torej pobliže opredelilo tudi to problematiko. Sodelovanje med Gorico in Reko, za katerega so dali pobudo prav bivši borci, naj bi torej dobilo širšo dimenzijo. Pripravljenost na uresničevanje tega cilja je bila izražena z obeh strani in to ob različnih priložnostih, poudarjajo.

Novo srečanje pripravljajo borci v jeseni na tradicionalnem mitingu v Selcah.

WWF - neugodna ocena glasovanja o prepovedi lova na ptice

Po združenju LIPU, ki je te dni javno povedalo svojo oceno o razpravi in glasovanju v pokrajinskem svetu glede dokumenta, ki je predlagal odpravo lova na ptice, pojasnjuje svoje stališče do tega vprašanja goriška sekcija Svetovnega sklada za varstvo narave (WWF). "Izražamo ogorčenje in žalost spričo odločitve, ki je bila sprejeta v pokrajinskem svetu 20. junija," piše v tiskovnem poročilu, ki prinaša med drugim tudi ugotovitev, da se politiki žal prepogosto ne zmenijo za želje in usmeritev širokih množic. Tako se recimo niso ozirali na 65 tisoč podpisov za peticijo, ki je zahtevala odpravo lova na ptice. "Tako zadržanje pa ne pomeni samo prezira do občanov in državljanov, ampak tudi kršenje mednarodnih določil in obveznosti, med drugim okrožnice EGS št. 79/409," ugotavljajo v vodstvu WWF ter zaključujejo z ugotovitvijo, da je bil aplavz ob koncu razprave v pokrajinski sejni dvorani, s katerim so pozdravili glasovanje številni ptičarji, neumesten. "Naravovarstveniki nismo izgubili bitke. Glavna žrtev sta narava in ptice."

Izidi mature na zavodu Cankar in ITZ Galilei

Maturanti trgovskega zavoda Ivan Cankar in slovenske sekcije industrijskega tehničnega zavoda Galilei niso veliko čakali na končne rezultate. Zrelost dijakov so na prvi šoli tako ocenili (ocena je v šestdesetinkah): Sara Braini 37, Igor Croselli 43, Mirjam Graunar 36, Lucia Markočič 48, Daniela Markovič 38, Martina Nardin 57, Flavio Primozič 45, Vesna Primožič 39, Albert Sošol 46, Vesna Tomsič 50, Roberto Velušček 44, Livio Volčič 42, Pavel Zavadlav 44, Marko Zotti 39. Tudi na drugi šoli je bil uspeh stoodstoten: Mitja Brescia 42, Marino Buzzinelli 44, Mauro Colussi 38, Peter Ferfoglia 52, Pavel Hmeljak 43, Mitja Jarc 51, Edi Lutman 51, Teresa Valentinčič 45.

Velik odziv za avtorally ARGOŠ

Osemdnevno brezplačno letovanje na Malem Lošinju je tudi tokrat privabilo veliko udeležencev na 3. avtomobilski ocenjevalni rally ARGOŠ, ki ga je priredilo štandreško kulturno društvo Oton Župančič. Sto in več udeležencev je namreč sodelovalo na letošnji izvedbi, ki prvi dve uvrščeni ekipi nagrajuje z zgoraj omenjenim letovanjem, čeprav tudi za ostale posadke ne bo zmanjkalo zanimivih nagrad.

Kot že v prejšnjih letih je bila tudi tokrat ob tekmovanju tudi družabnost. Tekmovalni del se je namreč zaključil v včerajšnjih poznih popoldanskih urah, zvečer pa je bila na vrsti skupna večerja in družabnost, ki se bo nadaljevala tudi danes, ko bodo tekmovalci prosti dan izkoristili tudi za kopanje.

Sicer kaj več o poteku avtorallyja nismo izvedeli, saj so prireditelji skrbno molčali, da bi ne prišlo do nepotrebnih in škodljivih »begov informacij«. Vse kar vemo je to, da se je dobršen del tekmovanja odvijal na Krasu in da so tekmovalci morali med potjo odgovarjati na vrsto vprašanj in reševati nekaj postavljenih spretnostnih iger.

Na sliki (foto Pavšič) **štart prvega avtomobila na včerajšnjem Argošu.**

Bo petkov izredni občni zbor pomenil konec polemik v UGG?

Po skoraj sedmih urah razprave se je v noči od petka na soboto, ob 3.10, zaključil izredni občni zbor Goriškega telovadnega združenja UGG. Običajno o skupščinah italijanskih športnih društev ne poročamo, saj gre za preverjanje opravljenega dela in za načrtovanje bodočih programov. Tokratni občni zbor UGG pa ni stvar rutine, saj se uokvirja v dolgo polemiko, ki je nastala znotraj te največje goriške športne organizacije.

Vedeti je treba, da je Goriško telovadno združenje imelo svoj redni občni zbor pred nekaj tedni. Takrat so izvolili novi odbor ter predsednika Benita Zollie. Imenovanju pa je oporekala skupina bivših upraviteljev UGG, ki so novemu vodstvu očitali, da je bilo imenovano z glasovi nečlanov oziroma ljudi, ki nimajo nobene zveze z UGG. Zaradi navedenega so vso stvar prijavili sodnim oblastem in zahtevali ponovno izvolitev. Na včerajšnjem občnem zboru, ki naj bi potrdil pravilnost izjav »oporečnikov« pa je večina članstva potrdila prejšnje vodstvo, saj je predsednik Benito Zollia prejel največ glasov (379), z njim pa so bili v odbor izvoljeni še Livio Lippi, Gianfranco Bigot, Dario Dean, Francesco Devetag, Francesco Maurenzi, Giuliano Spangher, Ermes Pellican, Giorgio Stabon, Stelio Kovic in Francesco Mascaro.

Z imenovanjem oziroma s potrditvijo obstoječega odbora naj bi se polemike znotraj UGG pomirile. Sicer je treba povedati, da so se prvi znaki nesoglasja javili že pred dvema letoma, ko je dobršen del članov atletske sekcije zapustilo matično društvo in ustanovilo novo organizacijo. Takratni očitki članov te skupine so leteli na vodstvo, češ da ne zna upravljati tako velikega in kompleksnega združenja. Odtlej pa so se polemike, tudi na straneh časopisov, vrstile kot na tekočem traku in šle tako daleč, da se je vsa zadeva preselila na sodišče in se vsaj za sedaj zaključila z izrednim občnim zborom. (pr)

Tudi na liceju opravili maturo

Dobro poznanje snovi in široka kulturna razgledanost: ta elementa sta bila zelo prisotna pri ustnih izpitih maturantov liceja Primož Trubar, ki so včeraj v bistvu zaključili maturo. Vzdušje na šoli je bilo zelo prijetno, v izpitni sobi se je zbralo nemalo poslušalcev, ki so vseskozi zavzeto sledili razgovoru. Povedati je treba, da je bilo poslušanje zelo prijetno, saj ni šlo le za suhoparno ponavljanje tega, kar piše v knjigah, ampak za pravi dialog med profesorji in kandidatom. Komisija, ki so jo dijaki in drugi ocenili za "prisrčno" in sploh "čudovito", je zahtevala predvsem razmišljanje o raznih temah iz učne snovi, kot se seveda taki šoli spodobi. Kandidati so pokazali poglobljeno znanje predloženih predmetov, dobro pa so se znašli tudi na področju splošne kulture. Vsak dijak je predstavil po en referat o zelo zanimivih in originalnih argumentih: dva dijaka sta se med šolskim letom celo odpravila k slovenskemu sodobnemu pisatelju in esejistu Marjanu Rožancu ter se z njim pogovorila. Splošno so se torej licejci prav dobro odrezali, za ocene pa bo treba počakati še nekaj dni.

Ivan Cankar je bil "prisoten" pri vsakem spraševanju iz slovenske književnosti: dijaki so znali razčleniti miselne sklope njegovega obširnega opusa in jih uokviriti v takratni evropski prostor, s katerim je Cankar prišel v stik preko literarnih krožkov, predvsem na Dunaju. Pri Kosovelu je prišla na dan njegova konstruktivistična poezija, ki izraža razčlovečenje in neizbežni propad zahodne civilizacije. Na svoj račun so prišli tudi pisatelji iz zamejstva, predvsem Korošci, pa tudi drugi sodobni slovenski kulturni delavci.

Pri italijanski književnosti so se razgovarjali največ o Manzoniju, Leopardiju, Vergi, D'Annunziu in o novejših kakor Moravia, Calvino in drugi. Grščina in zgodovina sta nudili precej možnosti povezovanja obeh predstavljenih predmetov: pri književnosti je dijak pogosto segel v zgodovino in orisal časovni okvir, v katerem je avtor deloval ali je določeno delo nastalo. Tudi v grščini je obravnava nekaterih mitov priklicala razne predelave iz slovenske in italijanske literature. Pri zgodovini se je pogovor sukal največ okrog obeh vojn, s posebnim ozirom na slovenske razmere.

Pogovor se je navezoval ne le na snov učnega programa, ampak se je dotikal tudi aktualnih problemov: položaj Slovencev v Evropi in s tem vprašanje narodnosti v evropskem prostoru, odnos kinematografije do literature in drugi. Maturanti so dokazali, da se ne zapirajo v ozek krog, ampak da se zanimajo tudi za svetovne dogodke. Letošnji in tudi lanski potek ter vsebina zrelostnega izpita sta se zelo približala podobi, ki naj bi jo predvidoma imela matura v naslednjih letih, pri kateri bodo referat, splošen pregled vseh učnih predmetov in kritičnejši pristop do snovi najpomembnejši elementi.(AF)

kino

Gorica

CORSO Zaprto.

VERDI 16.00-22.00 »Il presidio — Scena di un crimine«. S. Connery.

VITTORIA 16.00-22.00 »Una calda femmina da letto«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.00-22.00 »Il libro della giungla«. Risanka W. Disney.

Nova Gorica in okolica

SOČA Nova Gorica 18.30 in 20.30 »Solarni bojevniki«

SVOBODA Šempeter 18.30 »U — 2 Veliki rock koncert«, ob 20.30 »Walla street«.

DESKLE 19.30 »Angeli iz popravnega doma«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Občinska lekarna v Štandrežu, Ul. sv. Mihaela — tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. E. Toti 52 — tel. 410701.

pogrebi

Jutri v Gorici: ob 9.30 Alberto Baldassi iz splošne bolnišnice v stolnico in na glavno pokopališče, ob 11. uri Lucio Vittori iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 12.30 Remigio Tomadin iz splošne bolnišnice v stolnico in na glavno pokopališče.

VZPI-ANPI
IN KD DANICA VRH

PRIREJATA
OB KONCU TEDNA

TRADICIONALNI PIKNIK NA VRHU

V PETEK, 7. julija, ob 21. uri tekmovanje v briškoli in ples z ansamblom Old America;

V SOBOTO, 8. julija, ob 21. uri ples z ansamblom Happy day, ob 22. uri 10 minut s čarovnikom Maksom;

V NEDELJO, 9. julija, ob 18. uri nogometno srečanje veteranov Sovodnje-Doberdob, ob 19.30 nastop kotalkarjev društva Vipava s Peči, ob 21. uri ples z ansamblom Happy day.

Tudi v naši deželi členi mreže bančnih goljufov

V priporu Luciano Marcolin iz Gradišča

Te dni se je zaključila sodna preiskava proti organizirani skupini sleparjev in njihovih pomagačev, ki je številne banke v raznih deželah Italije olajšala za okrog dvajset milijard lir. Preiskovalni sodnik Ilario Mastella — preiskavo so vodili v Rimu — je te dni izdal nekaj desetin sodnih nalogov proti sleparski skupini, ki je razvejala svojo dejavnost v raznih italijanskih deželah, od skrajnega juga (Kalabrija), do Piemonta in tudi do naše dežele. Izvedelo se je namreč, da naj bi bil osumljen sodelovanja z organizirano sleparsko skupino tudi ravnatelj podružnice Bance del Friuli iz Azzana Decima, 47-letni Luciano Marcolin. Menda so ga karabinjerji aretirali med četrtkom in petkom ter priprli v rimskem zaporu Regina Coeli. Marcolin je doma v Gradišču ob Soči in v tem kraju je bil do nedavna tudi ravnatelj krajevne podružnice Bance del Friuli.

Zlikovci so uspeli organizirati zelo dovršen sistem goljufije na račun bank, s pomočjo najsodobnejše tehnologije, tako, da so se uspeli priključiti na telefonske zveze in pilotirati goljufijo do zadnjega. Ko so iz podružnične banke vprašali če ima v izplačilo predloženi ček kritje, je iz banke, kjer so zlikovci imeli odprt tekoči račun, seveda prišlo potrdilo, da ima ček zadostno kritje. Zadeva je trajala kar nekaj mesecev, v goljufiji pa je sodelovalo, kot se zdi in kot potrjujejo zaporni nalogi, nekaj desetin oseb.

Včeraj opoldne v zlatarni Fuchs v Raštelu

»Klientki« sta se polastili nekaterih svežnjev zlatnine

Po nekajmesečnem premoru so se v Gorici spet pojavili spretni zmikavti, ki imajo radi zlatarne. Nekaj deset milijonov lir znaša vrednost ukradenih dragocenih predmetov, ki sta se jih polastili dve ženski, včeraj okrog poldne, v zlatarni Fuchs v Raštelu. Zgleda, da ženski, ki sta menda govorili v lepi italijanščini, sprva nista zbudili posebnih sumov. Želeli sta videti nekaj srebrnih predmetov in blago menda tudi kupili. V trgovini sta prosili, naj jima pripravijo darilni zavoj. To je bil, kot se zdi, najbolj primeren trenutek za uresničenje podviga. Z bliskovito naglico sta ženski segli za pult, kjer so bile v posebnih zavojih spravljene verižice ter seveda izginili. Za sabo sta, vsaj tako se zdi, ženski hitro zabrisali sled in cestni bloki, ki so jih kmalu zatem postavili na vseh izhodih iz mesta, menda niso bili uspešni. Okrog trinajste ure so pri Fossalonu našli avtomobil beneške registracije, za katerega so kasneje ugotovili, da je bil ukraden pred dnevi v kraju San Michele al Tagliamento. Preiskovalci ugotavljajo, če je najdba vozila, tako ali drugače v zvezi z včerajšnjo tatvino.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

PROGRAM TEČAJEV ZA ŠOLSKO LETO 1989/90

1. Dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za prodajalce (1.000 ur)
2. Dveletni poklicni tečaj s kvalifikacijo za mizarje (1.200 ur)
3. Izpopolnjevalni tečaj iz angleščine — 2. stopnja (120 ur)
4. Izpopolnjevalni tečaj za programerje elektronskih računalnikov (175 ur)
5. Izpopolnjevalni tečaj za operaterje z zunanjo trgovine (120)
6. Izpopolnjevalni tečaj za strojepis (120)
7. Tečaj ažuriranja za fiskalno vodenje nekomercialnih ustanov — društev (30 ur)
8. Tečaj ažuriranja za animatorje na družbeno-vzgojnem področju (40 ur)
9. Tečaj ažuriranja bančne tehnike (30 ur)

Rok za vpis se zaključi 21. julija. Vse informacije dobite na uradu zavoda v Križni ulici 3 (tel. 81826) vsak dan, razen sobote, med 9. in 13. uro.

SKPD F. B. SEDEJ — ŠTEVERJAN

vabi na

19. FESTIVAL ŠTEVERJAN '89

ki bo na vrtu društva Sedej, Trg svobode 6, v Števerjanu

DANES, 2. JULIJA, OB 18. URI.

Nastopajo ansambli iz Slovenije, Koroške in Furlanije-Julijske krajine.

Danes finalni del in podelitev nagrad in priznanj!

† Sporočamo, da je nenadoma preminil

odv. Andrej Macuzzi (Makuc)

Pogreb bo v torek dopoldne iz splošne bolnišnice v Gorici v cerkev v Štandrežu in na tamkajšnje pokopališče.

SVOJCI

Štandrež, 2. julija 1989

Poletje 89 v Novi Gorici - serija prireditev pred Kulturnim domom

Začele so se 30. junija, sklenile se bodo 8. septembra

Kulturni dom v Novi Gorici je za letošnjo poletno sezono pripravil niz glasbenih, gledaliških, športnih in rekreacijskih prireditev. Odvijale se bodo na ploščadi pred Kulturnim domom, ob petkih zvečer. Cilj, ki si ga je Kulturni dom zastavil je preprost, vendar obenem zahteven: poživiti ponudbo kulturnih in razvedrilnih prireditev v sicer tradicionalno mrtvih poletnih mesecih. Želja je, da bi pri tem uspeli. Prve prireditve so bile že na sporedu predvčerajšnjim, sklenile pa se bodo 8. septembra z nastopom Primorskega dramskega gledališča.

Oglejmo si pobliže napovedani spored desetih petkovih večerov, od 7. julija do 8. septembra.

7. julija — Večer ljudskih običajev, nastop ansambla domačih viž Vrtnica, tekmovanje v briškoli;

14. julija — koncert ansambla Avtomobili, likovniki— barvanje fasad, nastop klovnov, praznik piva (HIT);

21. julija — Dare Valič — monodrama, ansambel Primarna;

28. julija — nastop kotalkarskega kluba Nova Gorica , nastop plesnega kluba Nova Gorica;

4. avgusta — koncert zbora iz Vrtojbe in nastop jazz ansambla;

11. avgusta — folklorni ansambel, Stane Starešinič, monodrama;

18. avgusta — gledališče Ana Monro, ansambel Embrio;

25. avgusta — Ansambel JLA, športniki se predstavijo: Utrip — večerni tek športnikov Alpe — Jadran, namizni tenis, letalski klub Ajdovščina in jahalni klub Ajševica;

1. septembra — ansambel Pohorje expres, gasilske vaje, modna revija — jesenska moda;

8. septembra — zaključek prireditev — gledališka predstava Mandragola v izvedbi PDG Nova Gorica.

YACHT CLUB JADRALNI KLUB čupa

SESLJANSKI ZALIV — SESLJAN TRST
vabi člane in prijatelje na

DRUŠTVENI PRAZNIK

ki bo v soboto, 8. julija, ob 19. uri na društvenem sedežu v sesljanskem zalivu ter na društveno regato za kajutne jadrnice, ki bo v nedeljo, 9. julija, s štartom ob 11. uri.

SSG **SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE**

ANTON TOMAŽ LINHART

ŽUPANOVA MICKA

Režija in dopolnilno besedilo: BORIS KOBAL

Predstave na prostem

Jutri, 3. julija — SOVODNJE — Kulturni dom
v torek, 4. julija — DOBERDOB — Občinski park
v sredo, 5. julija — PODGORA — KD A. Paglavec

ZAČETEK PREDSTAV OB 21. URI

Omogočili so denarni zavodi
Tržaška kreditna banka
Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica Sovodnje
Hranilnica in posojilnica Občine
Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini
Kmečko-obrtna hranilnica Doberdob
Kmečka banka Gorica

združeni v sekciji Slovenskih denarnih zavodov pri S D G Z

Goriški upokojenci priredili piknik na Jezerskem

Člani društva slovenskih upokojencev na Goriškem so prejšnjo nedeljo pripravili prijeten izlet na Jezersko. Pobudo so imenovali za piknik, dejansko pa so imeli, poleg rekreacije v čudovitem naravnem okolju, tudi obilo umetniškega užitka. Na Jezerskem so se namreč, v spremstvu vodiča, seznanili z znamenitostmi kraja. Obiskali so kasarno — okrog pol tisočletja staro hišo, cerkvico na Jezerskem, atelje slikarja, koroškega rojaka Zadnikarja, ki upodablja na lesu krajinske slike, si ogledali ostanke nekdanje fužine, Planšarsko jezero in še kaj. Ker je šlo pač za piknik, so seveda poskrbeli tudi za okusno kosilo.

Z vremenom ni bilo nevšečnost. Prav narobe, pravijo udeleženci, bilo je tako, kakor da bi ga naročili. Ob povratku domov so izlet dopolnili še z obiskom živalskega vrta pod Rožnikom.

Danes v Štеverjanu zaključni del Festivala

V Štеverjanu bo danes zaključni del 19. festivala narodnozabavne glasbe. Prireditev bo ob 18. uri na vrtu društva F. B. Sedej. Danes bodo nastopili ansambli, ki so uspešno prestali prvi del nastopa. Nocoj bodo tudi podelili nagrade in priznanja. Zaključni del prireditve bo neposredno prenašala radijska postaja radio Trst A, ki je, skupaj s Kmečko banko in Briško gorsko skupnostjo, pokrovitelj festivala, medtem ko je organizacijske zadeve letos prevzelo društvo F. B. Sedej.

Večina ansamblov narodnozabavne glasbe — najavljenih je bilo dvajset— prihaja iz Slovenije.

Odšel je tigrovec Pepe Josip Ujčič iz Kosez

Od zelo razredčene vrste tigrovcev je za vedno odšel, 23. junija letos, tudi dobri Pepe — Josip Ujčič iz Kosez pri Ilirski Bistrici. Tu je bil rojen 13.2.1912. Bil je med vidnejšimi borci ilegalne organizacije TIGR na Bistriškem in velik prijatelj Vika Bobka, ustreljenega na Opčinah. Kljub revščini se je na lastno pobudo in z žilavostjo izučil za mehanika v težki dobi fašističnega terorja. Bil je zaveden Slovenec in se mlad posvetil boju proti italijanskemu fašizmu za obstoj in osvoboditev Primorskih Slovencev. Najprej je sodeloval v Bobkovi mladinski komunistični organizaciji. Po aretaciji večine pripadnikov te organizacije je po vrnitvi od vojakov vneto sodeloval v TIGR—u. Sodeloval je z Lojzetom Pugljem, s katerim sta združila tudi mehanični delavnici. Ujčič, Bobek, Pugelj in Tone Tomšič so v Tomšičevi hiši v Trnovem na ciklostil razmnoževali slovenske in italijanske letake, ki so jih trosili v kasarnah vojakom. Osumljenega Puglja je fašistična policija hotela aretirati v delavnici, a jim je pred nosom ušel, na kolesu. Aretirali so Ujčiča in ga hudo pretepali in mučili. Po treh mesecih se je vrnil iz zapora, ker ni ničesar priznal.

Pepetova prvenstvena naloga je bilo sodelovanje v Bobkovem štabu petorice, ki je ponoči, v gozdu Stražice v Ratečevem brdu ali na gmajnah, sprejemala orožje in razno literaturo od oborožene trojke, ki je pogostoma prihajala iz Jugoslavije čez močno zastraženo državno mejo. Ponavadi so še iste noči material nesli v skrivališče v Staro Sušico. Štab je skrbel, da so vse celice Bobkovega področja med Pivko, Reko in Trstom dobivale propagandno čtivo. Pepe ga je nosil v razne vasi, a predvsem v Zavrhek, Topolc, Staro Sušico, Bitnje, Zabiče, Dolnji in Gornji Zemon, JušiĆe, Matulje ter v Vrbico in Trpčane fantom, ki so bili ustreljeni 24.8.1942 v Rimu.

Z najetim avtom sta se z Bobkom vozila na sestanke v JuŠiĆe, Matulje, žeje, Milje, Solkan in drugam. Z Bobkom pa je tudi sam šel večkrat ilegalno preko meje in prinašal nazaj ilegalni tisk. Glavni vodja TIGR, Danilo Zelen, ju je od meje vozil v Ljubljano, nato, zaradi konspiracije, nazaj na mejo. Pepe se je pri tem naučil sestavljati peklenske stroje, prinašal je dele čez mejo in jih tudi več sestavil. Za poskus sta z Bobkom enega aktivirala na hribu Stražica, eden pa je bil določen za sabotažo v žaveljski rafineriji.

Pepe je šel s tremi tigrovci 11.2.1940 na ogled rafinerije. Zaradi izdajstva provokatorja Forgettija so bili Bobek, Ujčič in Marija Urbančič aretirani pred rokom, določenim za sabotažo. Zato ni prišlo do izvedbe akcije. Za omenjeno akcijo je Zelen priskrbel škarje za rezanje žice, ki pa so ostale pri Ujčiču.

Josip Ujčič je bil na drugem tržaškem procesu obsojen na trideset let ječe. Po kapitulaciji Italije se je 22.4.1944 vrnil in se vključil v NOB. Opravljal je odgovorne naloge v raznih komisijah in tudi po vojni je na pomembnih položajih mnogo prispeval pri obnovi domovine. Žal njegov doprinos tigrovca za naš narod ni bil ne cenjen, ne upoštevan.

Tone Rutar

Jutri spet seja občinskega sveta v Gorici

Občinski svet v Gorici naj bi, pred nastopom počitnic, rešil še vrsto vprašanj. Tako se bo po dveh zaporednih sejah prejšnji teden, sestal spet jutri ob 18.30. Najprej bo razpravljal o dokumentu, ki so ga podpisali predstavniki šestih strank v občinskem svetu in ki zadeva posege za ponovno dodelitev bencinskih bonov tudi javnim podjetjem. Dnevni red jutrišnje seje obsega poleg tega še kakih petdeset točk.

Kmečka banka Gorica - Kmečka banka Gorica - Kmečka banka Gorica - Kmečka banka Gorica - Kmečka banka Gorica - Kmečka banka Gorica

80 let

za razvoj mesta in Slovencev na Goriškem

Druga zaporedna poletna sezona Slovenskega stalnega gledališča

Linhartova Županova Micka po zamejski »Tele-kavo«

»Tout Finit par des chansons«, je zapisal Beaumarchais v svoji komediji, ki jo je Anton Tomaž Linhart prenesel, v svoji predelavi, v slovenski prostor. Šlo je seveda za Matička, vendar geslo oziroma stih bi kazalo uporabiti tudi za Županovo Micko, ki jo je utemeljitelj našega gledališča napisal točno pred dvesto leti, kar je nemara spodbudilo Slovensko stalno gledališče, da jo uvrsti v repertoar. Kot poklon Linhartovi osebnosti in njegovemu delu, kot obeležitev dveh stoletij »uradnega in posvetnega« (beri: krst) slovenskega teatra, kot razbremenilno in radoživo poletno predstavo, ki naj ponovi lanski uspeh v dopustniški sončni sezoni delovnih in manj delovnih slovenskih ljudi, jih zvabi v gledališki šarm, v njegovo barvo in magnet, ki bo brez dvoma deloval v vseh vaseh, ko jih bodo naši profesionalni komedijanti obiskali. V veselje in zabavo gledalcev, ki naj bi se v prihodnje potrudili tudi do Petronijeve ulice, saj ne more vedno Mohamed... A o tem bomo razmišljali pozimi. Dejstvo je, da smo tudi tokrat v prvih poletnih dneh sledili v številni družbi lepi uprizoritvi. In če so stvari sveže, dobre in privlačne, se jih ponavadi usmilijo še naravne in nadnaravne sile, tako da je bilo v petek zvečer na dvorišču Škerkove domačije v Bajti (Trnovca) res prijetno, in se ni nihče več spomnil jutranjega grozečega dežja, ki se je kar naenkrat potuhnil. Zaradi tega ni bilo niti nevarnosti, da bi se županova Micka prehladila in z njo gledalci. Micko in ostale nastopajoče je grela igra, gledalce pa smeh, ki srcu vedno dobro prija.

A bodi besedičenja dovolj, čeprav gre še enkrat poudariti, da bo predstava gotovo naletela na lep sprejem vseh, ki si želijo nenavadnih, vrednih, duhovitih gledaliških doživetij. In tako doživetje Županova Micka prav gotovo je! Zato sem tudi zapisal na začetku stih-metaforo, da se vse konča s pesmimi, to je dobro in lepo, bogu in ljudem všečno. Taka opredelitev je veljala za Linharta pred dvesto leti in taka tudi za Borisa Kobala, režiserja in »dopolnitelja besedila« v tržaški predstavi. Zaradi tega se zdi, da je postavitev Županove Micke ujela tisti pravšnji razsvetljenski Linhartov duh (primerjava med slovenskim razsvetljenstvom in vsebino Kobalovega režijskega razmišljanja ni tako zelo za lase povlečena, kot bi kazalo na prvi pogled), ki je bil seveda pod vplivom francoske revolucije, a se je kljub vsemu in celo zelo močno v njegovih dveh slovenskih komedijah dogajal in udejanjal na ravnini človeške vedrine in zunaj nasilja. Na tej ravni človeške vedrine, celo zabavnosti, je Županovo Micko obdržal tudi Kobal. Zato bo najbrž držalo, kot piše Miroslav Košuta v gledališkem listu, da Linhart Kobalove »operacije« ne bi štel v zlo.

Prizor iz posrečene poletne predstave SSG (Foto Križmančič)

V čem pa je ta poseg režiserja? V bistvu zelo preprost, a prav zaradi tega inventiven, fantazijski, sodoben, skratka navdihnjen. Boris Kobal je pripovedoval (skupaj z Linhartom, se razume) zgodbo županove Micke kot pravo televizijsko nadaljevanko. A to ni kaka Berlusconijeva mreža, čeprav je njen dvojnik, gre kratkomalo za zamejsko TELE-KAVO (tele si vsakdo razlaga, kot želi, kavo pa je seveda kavo, ali pa — ko gledamo našo Tv pijemo zraven kavo). Kot taka ne sme zaostajati za mrežami milanskega mogotca, zato je v tej nadaljevanki o Micki vse polno reklamnih spotov, ki duhovito in sploh ne moteče prekinjajo pripoved, kot bi šlo za kako serijo Dallas ali kakršnokoli oddajo zasebnih postaj. Za temi reklamnimi utrinki, ki jih napoveduje harmonika Franca Furlaniča in v katerih blestita televizijska napovedovalca Stojan Colja in Vladimir Jurc, se vije življenjska usoda Micke (Maja Blagovič), županove hčere. Dvori ji žlahtni gospod Tulpenheim (Anton Petje), ki jo osvoji s svojimi sladkimi in uglajenimi besedami, do katerih mlado kmečko dekle ni ravnodušno. Ravnodušen ni niti Anže (Tone Gogala), Mickin ženin, robat, a pošten fant. In do tega dvorjenja ni ravnodušna mlada bogata vdova Šterenfeldovka (Bogdana Bratuž), ki pravzaprav odkrije vso Tulpenheimovo pokvarjenost. Razplet je seveda preprost — Anže in Micka se bosta vzela, napihnjeni mestni gospodje, predvsem Ljubljančani, ki hodijo solit pamet, pa naj kar gredo tja, odkoder so prišli. Seveda osramočeni, saj niti zamejstvo sploh, niti podeželje ne rabita njihove pameti.

Tako je torej na hitro s to stvarjo, pri kateri so imeli glavno, predvsem pa duhovito in prijazno besedo hudomušna, zelo razposajena, natančna in privlačna Maja Blagovič; robati, naivno zaletavi, prava karikatura zaljubljenca, smešni in srčni Tone Gogala; učinkovite poteze plemenitaške ljubosumnosti je podala Bogdana Bratuževa; nerodnega, šarmantnega, poraženega, pokvarjenega gospoda je upodobil Anton Petje; pravi župan, nekoliko nepismen, a zato v pragmatičnih zadevah žive pameti, je bil Alojz Milič; Monkofa je igral Adrijan Rustja, prilagodljivi Glažek, ki rad pogleda kozarcu do dna, pa je bil Silvij Kobal. Šlo je za dokaj uravnotežen igralski delež s sintezo v kratkočasni igri, ki je zabavala. Lep, s cvetjem napolnjen prostor je oblikoval Marjan Kravos, prav tako lepe in nazorne kostume Marija Vidau, lektorsko delo pa je opravil Jože Faganel.

Lep začetek poletja z našim gledališčem! Ljudje so razpoznali znane situacije svojega vsakdana, zato je bil uspeh Županove Micke še opaznejši in v petek poudarjen z dolgotrajnim ploskanjem. Nemara se bomo predstave spomnili še na počitnicah, na dopustu, če nas le ne bodo zalile alge in odtegnile pozornost od uprizoritve. A verjemite, naj bo kakorkoli — gledališče ima vsekakor prednost, tudi pred algami...

MARIJ ČUK

Ob resno zastavljenem pedagoškem delu tudi stalna rast števila gojencev GM

Ob predsedniškem poročilu na občnem zboru Glasbene matice, ki je samo okvirno in bolj problemsko kot pa s številkami, obravnavalo delovanje glasbene šole GM in abonmajsko koncertno sezono, je tajniško poročilo Daše Svetinove šlo v podrobnosti, ki nazorno prikazujejo razvejano dejavnost in njene dosežke.

V uvodnem delu svojega poročila je Daša Svetinova poudarila, da predstavlja velik uspeh za glasbeno šolo GM dejstvo, da vedno več njenih gojencev diplomira iz raznih inštrumentov in polaga izpite iz stranskih predmetov na državnem konservatoriju Tartini v Trstu in dosega uspehe, ki dokazujejo, da je pedagoško delo na glasbeni šoli GM resno in da prihajajo gojenci na izpite temeljito in resno pripravljeni. Samo v letošnjem letu so gojenci glasbene šole GM na konservatoriju Tartini dosegli dve diplomi iz klavirja, eno diplomo iz harmonike, en zaključni izpit srednje šole za klavir in še pet zaključnih izpitov srednje šole iz klavirja, enega iz flavte, enega iz klarineta, dva iz violine, enega iz kitare, 19 iz teorije - solfeggia in dva iz glasbene zgodovine.

Vseh gojencev za individualni pouk na vseh šolah Glasbene matice v vseh treh pokrajinah dežele Furlanije-Julijske krajine, je bilo v šolskem letu 1988/89 663, kar dokazuje stalno rast števila gojencev.

Pouk na podružnični glasbeni šoli GM v Žabnicah v Kanalski dolini je obiskovalo 18 gojencev, od katerih 8 na oddelku za klavir, 5 na oddelku za harmoniko in 5 na oddelku za kitaro. Ob zaključku šolskega leta so gojenci pokazali svoje znanje na nastopih na Jesenicah in v Žabnicah.

Razveseljivo število gojencev glasbene šole GM v Špetru in na podružnicah v Ljesi in na Oblici, kjer je pouk skupno obiskovalo 111 gojencev od katerih 67 na oddelku za klavir, 18 na oddelku za godala (violina, violončelo), 17 na oddelku za kitaro, 8 na oddelku za harmoniko, vsi gojenci so obiskovali pouk teorije in solfeggia, en gojenec pa tudi pouk stranskega predmeta. Ob individualnem pouku imajo gojenci enkrt tedensko tudi orkestralne vaje pod vodstvom prof. Petra Filipčiča.

Gojenci Glasbene šole v Špetru so v šolskem letu 1988/89 sodelovali na raznih prireditvah in nastopih: ob otvoritvi glasbene šole septembra lani, na reviji glasbenih šol Primorske v Kopru, na božičnem koncertu v občinski dvorani v Špetru, kjer so nastopili tudi v februarju, na spomladanskem koncertu v dvojezičnem centru, v Tolminu in Ljubljani ter v Oblici, 10. junija pa na zaključnem nastopu v dvojezičnem šolskem centru v Špetru.

Na Goriškem je glasbeni pouk na šoli in podružnicah GM obiskovalo skupno 96 gojencev, največ v oddelkih za klavir (37), za harmoniko (20), za kitaro (23), violino (12), violončelo (2) in flavto (3). Trije gojenci so se prijavili za izpit v teoriji-solfeggiu, eden pa k izpitu nižje šole za violončelo. Pouk je potekal na šolah v Gorici, Sovodnjah, Števerjanu, Doberdobu, Romjanu in Dolu na Poljanah. Tudi gojenci vseh šol GM na Goriškem so nastopali in sodelovali na raznih prireditvah: decembra lani v Kulturnem domu v Gorici, na srečanju glasbenih šol Primorske in 11. januarja na zaključni reviji glasbenih šol Primorske. Ob koncu šolskega leta so nastopali spet v Kulturnem domu v Gorici, v Sovodnjah, na Bukovju, v Doberdobu, v Selcah in v Štandrežu. V minuli sezoni je GM priredila v Gorici tri koncerte v Kulturnem domu. Nastopili so orkester Budapest Chamber orchestra s solistom Črtom Šiškovičem, pevski zbor F. Prešeren iz Kranja in pianist Benjamin Saver.

Glavnina gojencev šole in podružnic GM je bila seveda tudi v minuli sezoni na Tržaškem. Individualni pouk v Trstu, Škednju, Miljah, Boljuncu, na Općinah, na Proseku-Kontovelu, v Zgoniku in Nabrežini je obiskovalo skupno 438 gojencev, poleg tega pa je GM priredila še 12 tečajev o teoriji in solfeggiu, 2 tečaja v harmoniji in 2 tečaja o zgodovini glasbe. Na šoli so delovali še: godalni orkester, 6 harmoinikarskih skupin, otroški in mladinski zbor (oba okrnjeno), dekliški zbor, harmonikarski ansambel Prosek-Kontovel, pod okriljem GM pa harmonikarski ansambel Synthesis, Godalni kvartet in Tržaški oktet. Pouk posameznih glasbil je obiskovalo naslednje število gojencev: klavir 179, harmoniko 85, godala 71 (od tega 8 violončelo), kitaro 51, pihala 22 (8 klarinet, 14 flavto), trobila 6 (1 rog, 2 pozavno, 3 trobento), kljunasto flavto 13, solopetje 9, kompizicijo 3.

Gojenci šole in podružnic GM na Tržaškem so sodelovali na reviji Glasbenih šol Primorske v Postojni in na zaključnem koncertu v Idriji, na srečanju mladih slovenskih glasbenikov treh dežel v Ljubljani in nato v Celovcu.

Ob zaključku leta je šola GM pripravila 9 akademij v Luteranski cerkvi, od decembra do maja pa večje število internih nastopov v Trstu in na podružničnih šolah in še v Dijaškem domu in na osnovni šoli na Katinari. Prav tako so se gojenci udeležili republiškega tekmovanja v Novi Gorici in tekmovanja v Stresi.

Na koncu svojega poročila je tajnica Daša Svetina omenila še abonmajsko koncertno sezono GM, v kateri se je zvrstilo 9 koncertov, nadalje dva koncerta "mladi mladim" v baziliki sv. Silvestra (Kvartet flavt in kitarist Igor Starc) in še tri koncerte izven abonmaja: koncert kitarista Chiandettija v Gallusovi dvorani, koncert Glasbenega studia Nade Žgur v Kulturnem domu v Trstu in koncert Obalnega komornega orkestra iz Kopra s solisti.

Ob nekaterih kritičnih pripombah je Daša Svetinova lahko ugotovila tudi pozitivno dejstvo, da je med obiskovalci koncertov GM vedno več italijanskih someščanov.

Z nekaterimi dopolnili k poročilu in raznimi kritičnimi pripombami predvsem kar zadeva upadanje števila občinstva na abonmajskih koncertih in razmišljanje o vzrokih tega pojava, so posegli še drugi prisotni.

j. k.

Danes v Bergamu filmski festival

Danes se začne 7. Bergamo Film Meeting, mala, a zanimiva izložba mednarodnega kvalitetnega filma. Kot vsako leto bo tudi tokrat festivalski pregled ponudil več sekcij: 20 filmov bo tekmovalo za nagrado Rosa Camuna in priznanje mednarodne kritike; ob tem pa bo najzanimivejša retrospektiva filmov Edgarja G. Ulmerja, avstrijskega režiserja, ki se je od tridesetih let naprej uveljavil v ZDA kot prvovrstni avtor "B" filmov, se preizkusil v vseh žanrih, povsod pa ohranil svoj izviren pečat. Ob tem bodo na mitingu predloženi filmi angleške skupnine Monty Python, ene najbolj originalnih in kreativnih v žanru komičnega filma. V sekciji Portret avtorja bodo na vrsti filmi češkoslovaškega režiserja Dušana Trančkika. (A. D.)

V San Marinu je bila selekcija za državno moštvo harmonikarjev

18. junija smo v San Marinu prisostvovali letošnji selekciji za državno reprezentanco harmonikarjev, ki bodo nastopili na svetovnem prvenstvu v Terniju oktobra letos. Lepo število italijanskih harmonikarjev se je tako predstavilo komisiji, ki so jo sestavljali odlični poznavalci glasbila (Spantaconi, Scappini) in osebnosti italijanskega glasbenega ambienta (Parmegiani). Med odličnimi poznavalci glasbila moramo še posebej omeniti Eliano Zajec, iz katere posredno in neposredno izvira večji del naše zamejske harmonikarske tradicije, osebnost, ki je tudi letos bila deležna časti "sodnika" na državni ravni. Naj poudarimo, da se njeno pedagoško delo razvija predvsem pod okriljem tržaške Glasbene matice, ki je tako lahko ponosna na zasluge svojih profesorjev tudi izven naše dežele.

Kot običajno je selekcija potekala na dveh težavnostnih stopnjah: Juniores in Seniores (odnosno pod in nad 18. letom starosti). Vsak harmonikar je moral izvajati obvezno skladbo (odnosno za prvo kategorijo Fancellijeve Stranezze, za drugo pa Koncertne teme istega avtorja) in prost koncertni program, ki naj bi vseboval vsaj eno polifonsko skladbo. Poleg tega je bila za kategorijo Seniores predvidena še izvedba poljubne Scarlattijeve sonate.

Pri izbiri polifonskega materiala igra Bachov orgelski opus najvažnejšo vlogo - žal zaradi tega, ker obstaja glede tega repertoarja veliko posnetkov (predvsem ruskih harmonikarjev) in se večina italijanskih mentorjev oklepa teh izvajalskih "kalupov", saj ni zmožna samostojne muzikalične identitete (predvsem zaradi pomanjkanja glasbene rašče). Komaj se mentor skuša oddaljiti (in zasluži s tem pohvalo) od te "papagajske miselnosti", zaide v stilno nekorektne izpeljave.

V par letih se je s soočanjem ruske harmonikarske šole italijanski pedagog znašel pod plazom ruskih predelav izjemnih glasbenih del (Bachov orgelski opus npr.) in samega objestnega ruskega originalnega harmonikarskega repertoarja, katerim še zdaleč ni kos, navajen na italijanski repertoar, ki prerad zahaja na "tradicionalno-harmonikarske" prijeme (Come valzer languido v Trecatejevem Cocktail, npr.), ki veliko olajšajo interpretativne težave.

Take selekcije so slika te situacije: tehnično dobro pripravljeni tekmovalci (izjemna instrumentalna praksa), vendar brez "glasbene" priprave; glasbenik (in tudi poslušalec, ki ni pod vplivom virtuozne dopadljivosti) po dveh taktih začuti, kako se "kalup" razkrije v svoji žalostni podobi: nesmiselni preobleki neznanja.

Vsaka država lahko predstavi na svetovnem tekmovanju štiri kandidate: v italijanski reprezentanci je Fabio Rossato edina izjema, saj izhaja iz šole Elia Boschella, ki je v Benetkah znal ustvariti šolo, sorodno naši Glasbeni matici. Po "poplavi not" ostalih kandidatov je Rossatova koncertna harmonika komisiji končno ponudila nekaj "Glasbe" z Bachovo Passacaglio v c-molu in Subickijevo Karpatsko suito. Njegova izbira resda sega v sedanjo "modo" harmonikarskega ambienta: Bach in ruski skladatelji (Kusjakov, Bonakov, Solotarjov), vendar je edini harmonikar letošnje selekcije, ki je svoj program glasbeno razumel.

CORRADO ROJAC

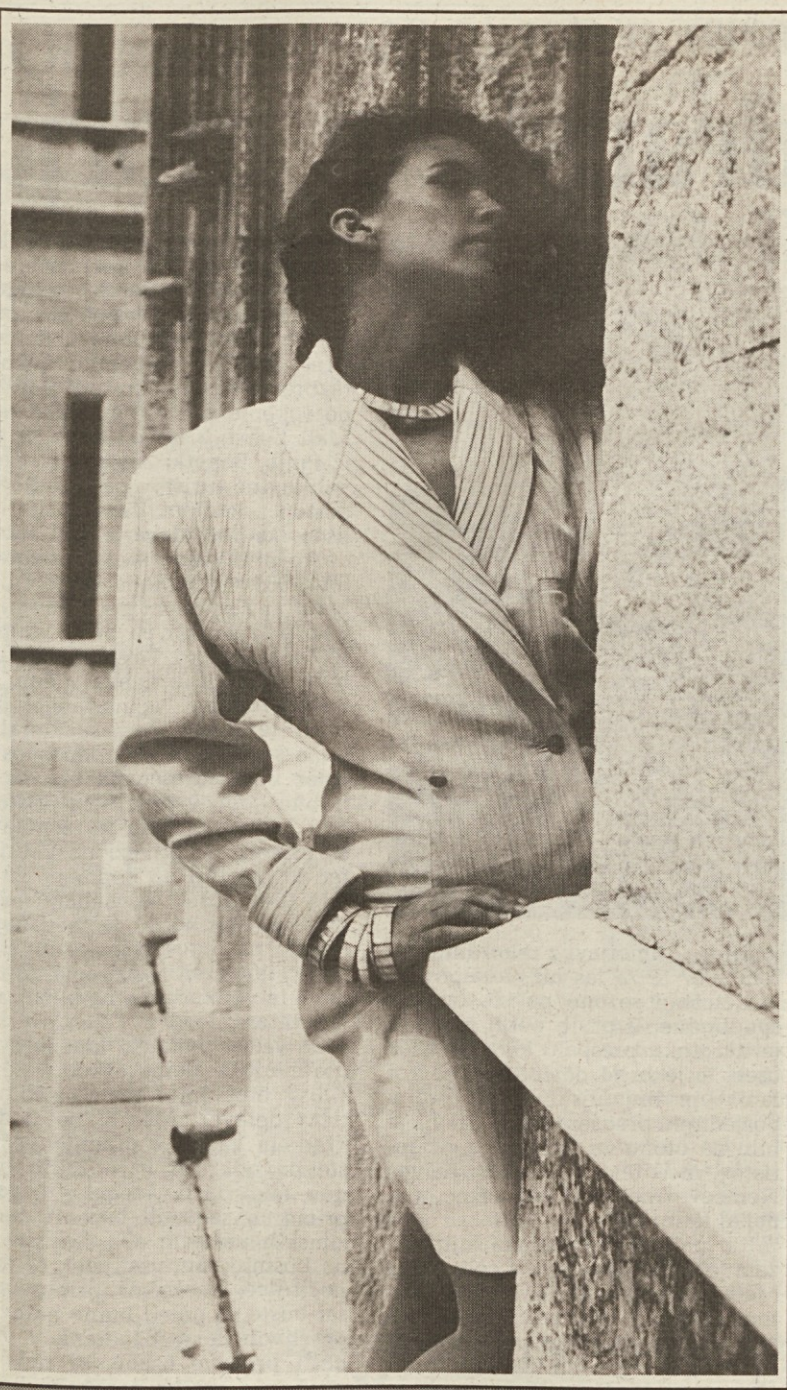

ZA VSAK LETNI ČAS

Prizadevanja Industrije usnja Vrhnika, da bi se čimbolj približala kupcem, se kažejo v novi celostni grafični podobi, predvsem pa v kvalitetnih ter domiselnih izdelkih

BREDA PAHOR

Pisati o jugoslovanski oziroma slovenski modi ni lahko, ne zato, ker bi bila povsem neprimerljiva z italijansko ustvarjalnostjo in proizvodnjo na tem področju, temveč predvsem, ker je težko zaslediti najlepše in najkakovostnejše modele. V trgovinah doma jih težko najdemo, predvsem v ustrezni barvi in pravi meri, v tujini pa pod lastnim, se pravi jugoslovanskim znakom, ne nastopa. V Italijo običajno pripotujejo surovine ali pa še nedodelani modeli, ki jih potem armija italijanskih mojstrov ter obrtnikov spremeni v proglašeni »made in Italy«.

V precepu ali naj še v bodoče samo izvaža surovine, v tem primeru usnje, ali naj krene tudi po zahtevnejši poti samostojnega nastopanja v zahtevni areni mednarodne mode se je znašla tudi Industrija usnja Vrhnika, ki kot že ime izdaja deluje predvsem na področju usnjarstva. O dilemah tega vrhniškega obrata priča tudi njihovo notranje razmišljanje o celostni grafični podobi IUV-a, ki se je konkretiziralo v spremembe vsebinskega ter oblikovnega značaja. Vsebinska je namreč odločitev, da nosijo končni izdelki, ki so izključno sad ustvarjalnosti ter dela vrhniškega obrata, zaščitni znak IUV DESIGN v različnih barvah, glede na dejstvo pač, če označuje unikat ali serijsko proizvodnjo.

Z oblikovnega vidika pa je treba ugotoviti, da so se odločili za privlačen znak, ki je med drugim dovolj razpoznaven, kar seveda tvori bistvo in smisel blagovne znamke. Naj povemo še, da so se pri IUV-u v glavnem poigravali z vijoličasto barvo v raznih odtenkih in z občasno uporabo drugih barv.

Med prizadevanja, ki so se že udejanila, da bi se IUV čimbolj približal kupcem ter istočasno novim potrebam trga, nedvomno sodi tudi odprtje novega Centra mode na Vrhniki. Bivšo hišo imenitnejših domačih posestnikov so okusno preuredili v idejno-proizvodno središče, ki je obenem prijetno izložbeno okno ekskluzivnejših modelov vrhniškega obrata. V Centru, ki so ga z modnim defilejem odprli proti koncu aprila letos, imajo sedež dejavnosti kot so boutique, oddelek po meri, stalne razstave usnjenih in krznenih izdelkov, slikarske razstave, saloni z usnjarskimi in krznarskimi kolekcijami ter studio IUV design. V tem centruv bistvu nastajajo modeli, ki jih označujejo z novim razpoznavnim znakom.

S svojimi modeli seveda vrhniški obrat nastopa na raznih defilejih, letno pa jih predstavlja v posebnem katalogu, ki ga zadnja leta pripravlja Graficenter (ZTT) po oblikovni zamisli Judite Skalar. Sliki, ki ju na tej strani objavljamo, je posnel Fulvio Grison, sodijo pa v izbor za novi katalog, ki bo izšel letos poleti. V njem bodo modeli za jesensko-zimsko sezono in tudi za toplejše dni, predvsem za ženske, nekaj pa je tudi predlogov za moške. Ker je dejavnost IUV-a v glavnem osredotočena na usnjarske izdelke, krznene izdelujejo še najraje po naročilu odjemalcev, gre za modele, ki se veliko manj ozirajo na toplomer kot obleke iz blaga.

Največ modelov z oznako IUV je iz usnjenega velurja, po čemer pravzaprav slovi vrhniški obrat, ki veliko takšnega usnja tudi izvozi v tujino. Glede barv in krojev se seveda kreatorji opirajo na splošne tendence, ki se pokažejo na raznih specializiranih sejmih, ter seveda predvsem na lastno presojo in okus. Pri oblikovanju novih modelov, je dejala vodja oblikovnega oddelka Dragica Gantar, je treba seveda nekaj tvegati. Lastnosti materiala izzivalnost kreiranja nekoliko zavirajo, posebno, če je treba stalno preverjati finančno plat projekta.

Za jugoslovansko tržišče izdelki IUV-a niso prav poceni, zato morajo biti dalj časa nosni, kar pomeni, da ne smejo imeti preočitnega pečata z letnico proizvodnje. Drugače je seveda za tujce, ki že itak radi segajo po jugoslovanskih usnjarskih izdelkih, če so dovolj kvalitetno ter okusno izdelani in če jih seveda najdejo v dovolj številnem izboru.

In končno vsaj kratek opis nekaterih modelov, ki jih lahko že kupite v ne preveč številnih prodajalnah, kjer imajo na izbiro tudi primerke iz kolekcij IUV. Omejili bi se na predloge za toplejše in svetlejše dni, ki jih lahko pravzaprav oblečemo čez skoro celo leto.

Navdihi z orienta, ki so zelo zaznavno prisotni v vseh modnih kolekcijah za letošnje poletje, so zmamili tudi kreatorke IUV-a. Njihova interpretacija vpliva indijske kulture je razvidna predvsem iz barv, ki so izredno privlačne, dasi za usnjene izdelke nekoliko neobičajne. Predvsem gre za razne odtenke okrasto-rumene barve ter za toplejše rdečkaste nianse.

Pri drugih sklopih modelov pa prihajajo bolj do izraza razni dodatki kot so na primer čipke, vedno iz usnja seveda. Zelo vabljivi so nadalje kroji, ki upoštevajo plise, ki je tudi med priljubljenimi tehnikami v letošnji poletni modi. Svojstveni in zelo elegantni so nadalje modeli, ki so jih kreatorke združile pod skupni delovni naslov »Grčija« in ki v krojih nekoliko povzemajo mediteransko žensko nošo, kar se pri IUV-u kaže na primer v iznajdljivi uporabi gub, tudi na ovratnikih.

Ob navedenih modelih bi omenili še nekoliko drznejše obleke, v glavnem črne ali v vijoličasti barvi, ki so seveda namenjene svečanejšim priložnostim in dovolj odločnim odjemalkam. Povedati je tudi še treba, da pri IUV-u izdelujejo tudi moške modele, v glavnem gre za športnejše modele in za zimske, toplo podložene suknjiče. Povedati je tudi še treba, da IUV-ova ponudba obsega tudi galanterijo, v glavnem pasove, ženske torbice ter nekaj prijetnih okrasnih dodatkov.

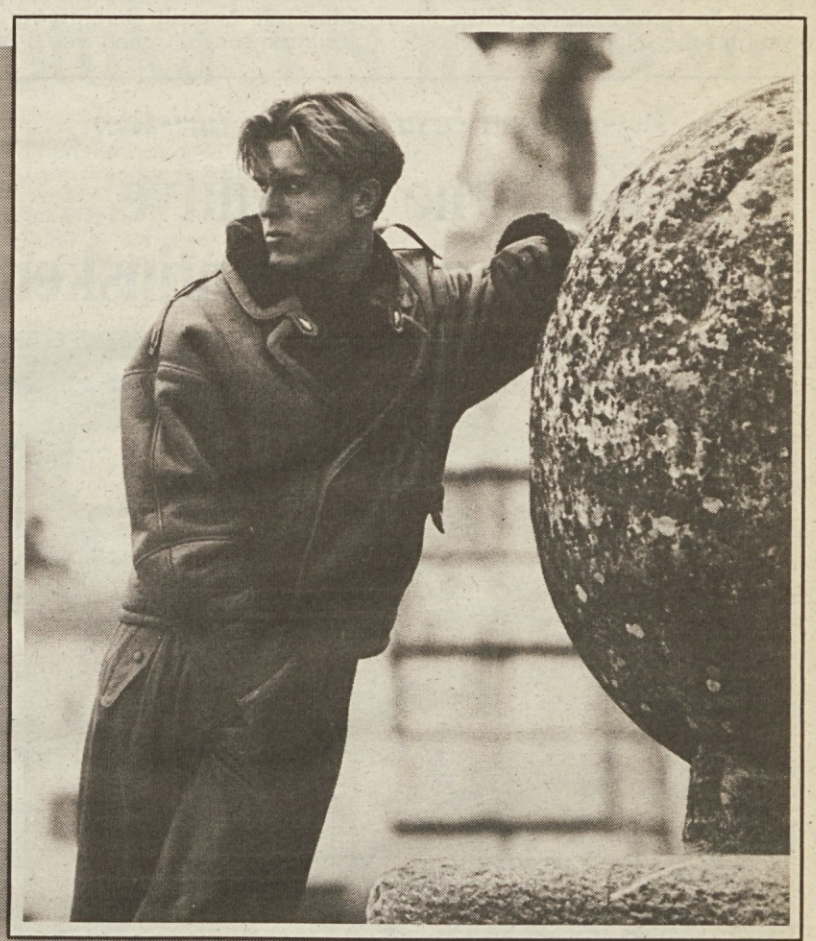

KOPALKE

ZA VSAK OKUS TER ŽEP

Vrsto let so bile kopalke v bistvu le prepotrebno oblačilo, v katerem je bilo treba na plažo, potem pa so si ga lahko drznejše in lepše ženske izzivalno snele. Letos pa so kopalke v prvi vrsti kopalna obleka, ki jo je vredno in s katero se je vredno razkazovati.

Nekako je zamrl mit o integralnem sončenju, prekomerno izpostavljanje sončnim žarkom med drugim škodi, kot se je prepričala večina javnega mnenja, medtem ko vsi naglašajo blagodejen učinek plavanja. In letošnji modeli, vsaj tisti, ki se sklicujejo na plavalne drese, so za plavanje res primerni.

Manj uporabni v športne namene so tako imenovani avtorski modeli znanih mojstrov. Ker je kreatorjem bilo bolj do estetskega učinka, so včasih zanemarili uporabnost svojih kreacij. Vendar pa so ti modeli izredno domiselni in dokazujejo, da so lahko tudi kopalke obleka v pravem smislu besede.

Vendar pa je letošnja izbira kopalk tako pestra, da ni težko najti pravega modela za vsako postavo ob upoštevanju posamičnih želja ter zahtev. Niti cena ni vselej obvezujoča, kajti italijanska proizvodnja je v svoji razvejanosti dovolj kakovostna.

NEVAR S. R. L.
Ul. Maiolica 15/b

Nevar 2 s.r.l.
Ul. Roma 11 - Trst - Tel. 040/362483

Velika izbira dragocenih daril

Ko pride moda na plažo

OCEANO FILA faber Anna CLUB Malija KRIZIA PERLA

Kopalke, bikini, poletne obleke, kopalne halje, frotirasta pregrinjala.

Confezioni Godina
Ul. Carducci 10 - Ul. Oriani 3

Letoviščarji so ga obiskovali že pred prvo svetovno vojno

Lošinj, biserni otok v Jadranskem morju

Med nam najbljižje in najlepše otoke sinjega Jadrana nedvomno spada tudi otok Lošinj, ki leži v Kvarnerskem zalivu med Cresom, Unijami, Susakom in Ilovikom. Največje mesto je Mali Lošinj, ki slovi po svojem milem podnebju in bujnih borovih gozdičkih. Starejše, a zato bolj slikovito in zanimivo, je mesto Veli Lošinj, ki leži nekoliko južneje na vzhodni obali otoka. Zgodovina tega mesta seže že v trinajsto stoletje, v osemnajstem stoletju pa so njegovi prebivalci začeli primerno izkoriščati svoje mornarsko in ribiško znanje pri gradnji večjih ali manjših plovil. To delajo še sedaj.

Danes je otok Lošinj znan predvsem kot prijeten letoviščarski kraj. Počitnice na tem otoku so res pravo doživetje, saj se lahko bogato naužiješ bujnega zelenja in prozorno modrega morja. Milo podnebje privablja v ta kraj vedno večje število navdušenih turistov. To zgovorno dokazuje tudi podatek, da je kar 60 odstotkov vsakoletnih gostov takih, ki prihajajo sem na počitnice že vrsto let. Lošinjska turistična ponudba traja skozi celo leto, saj je tu bivanje prijetno tudi že zgodaj spomladi in pozno jeseni. Hotelski objetki delujejo s polno paro kar 196 dni v letu, kar je verjetno za obmorski turistični center pravi rekord. Mali Lošinj je bil leta 1987 šampjon turizma, letos se za ta naslov ponovno poteguje, saj so tamkajšnji turistični delavci dodali že itak pestri ponudbi še nekatere zanimive usluge.

Kaj vse pravzaprav nudi otok Lošinj? Na razpolago je kar sedem hotelov - šest jih je v Malem Lošinju, eden pa leži v Velem Lošinju -, pet kampingov v Malem Lošinju, Osoru in Nerezinah ter veliko privatnih sob v Nerezinah, Malem ter

Velem Lošinju. Otok Lošinj razpolaga s kar 38.500 ležišči (v hotelih, kampih in pri zasebnikih), kar je vsekakor zavidljivo število in prava garancija, da boste lahko tu prebili letošnje poletne ali jesenske počitnice tudi brez predhodne rezervacije. Med hoteli nedvomno izstopata hotela B kategorije Aurora in Vespera v prelepem predelu Sunčane uvale, kjer lahko prenoči kar 1466 oseb. Največji avtocamp pa je Čikat v Malem Lošinju, saj lahko v njem istočasno biva kar 4500 oseb. Pri vsem tem je treba dodati še važen podatek: Lošinjska turistična zveza je letos — seveda za tujce — že tretje leto zapored ohranila iste cene penzionov v posameznih hotelih, kampingih in privatnih sobah. Cene v restavracijah so v primerjavi z lansko sezono pa kar za 15 odstotkov nižje, seveda če računamo v tujem denarju. To je tudi spodbudilo še marsikaterega tujega turista, da se je odločil za bivanje v tem kraju. Turistični delavci so nam dejali, da bodo v naslednjih letih skušali še izboljšati kvaliteto ponudb, ki je že sedaj na več kot zadovoljivi ravni.

Verjetno se vsi dobro spominjate, da je bilo pred leti na jugoslovanski obali večkrat težko dobiti tudi najosnovnejša živila. Sedaj pa so marketi in vsakovrstne trgovine prepolne najrazličnejših proizvodov, v nekaterih primerih se dobi tudi takšne stvari, ki jih niso v notranjosti Jugoslavije sploh še videli.

Lansko sezono so na Lošinju našteli skoraj tri milijone nočitev, kar je bilo v primerjavi z rekordnim letom 1987 le za las nižje. Napovedi za letošnjo sezono pa so karseda spodbudne. V prvih petih mesecih je na otoku prespalo kar 330 tisoč oseb, to je za 11 odstotkov več kot lani. V prvih junijskih dneh, torej v poslednjih predsezonskih dneh, je bilo na otoku že okrog 5 tisoč turistov, med temi pa je bilo največ Nemcev, Angležev, Nizozemcev in nekaj Italijanov.

Kar najbolj pesti tamkajšnji turizem je slaba povezava s celino. Na Mali Lošinj se lahko privozite z avtom, ladjo ali letalom. Kdor se odloči za avto, mora nujno na trajekt, ki vozi z Brestove in Rijeke v Porozine na otoku Cres. Nato pa ga še čaka mučna približno 80 kilometrov dolga pot po otoku Cresu. To cesto nameravajo v bodoče nekoliko razširiti, saj je v nekaterih odsekih zelo oska in močno vijugasta. Letos so sicer tem trajektnim povezavam dodali še linijo s Krka na Cres, kar bo nedvomno nekoliko razbremenilo mučno tudi poldnevno čakanje v Brestovi. Kdor želi v Mali Lošinj z ladjo, lahko to stori iz Pulja, Benetk, Ancone in Zadra, veliko več turistov pa se odloči za dostop z letalom. Tamkajšnje letališče, ki razpolaga z 900 metrov dolgo pristajalno stezo, so zgradili leta 1985. Čez poletje imajo z Ljubljano in Zagrebom pet letov na teden, potrebovali pa bi jih najmanj še enkrat toliko. Povpraševanje namreč narašča iz dneva v dan, največji problemi pa nastajajo glede tujih letalskih vez, saj letališče nima še staža mednarodne postaje. Kdor ima jadrnico pa bo vse potrebno dobil v prijetnem pristanišču v Malem Lošinju, ki razpolaga z 80 privezi, 50 privezi na pokritem ter 80 prostori na kopnem. Tu deluje tudi primerna mehanična delavnica. Marino, ki je med najstarejšimi na jugoslovanski obali, nameravajo razširiti oziroma zgraditi novo in veliko večjo na bližnji uvali Artatore.

Še važen podatek: lani je cvetenje morja le delno oškodovalo Lošinjski otok, kljub temu pa so turistični delavci sklenili, da bodo v kratkem začeli z gradnjo večjega števila odkritih in pokritih bazenov, tako da bo mogoče plavati v primerno segretih bazenih tudi v zimskih mesecih. Če še niste bili na Lošinju vam vsaj izlet, če že ne počitnice, vsekakor priporočamo, saj boste tu poleg bujne narave in očarljivih barvnih odtenkov morja našli prijazne osebe, ki rade postrežejo s svojim naravnim bogastvom.

MARKO ČUBEJ

V poletnem času ponudba turistom

Kulturne prireditve v gradovih na Tridentinskem

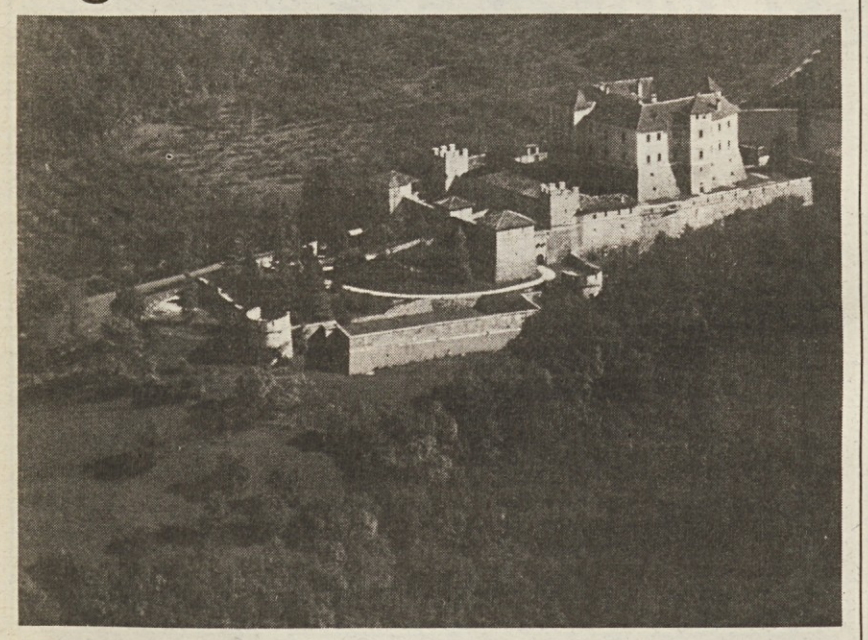

Na Tridentinskem in v Južni Tirolski je vse leto polno turistov. V zimskem času imajo tu ljubitelji zimskih športov obilo možnosti za smuko. Poleti pa ti gorati kraji nudijo veliko možnosti za vsakdanje izlete v naravo. Deželna uprava, pravzaprav dve pokrajinski upravi v Trentu in v Bocnu, sta v zadnjih desetletjih veliko investirali v turistične naprave. Prispevke so dobile javne uprave za izgradnjo raznih infrastruktur kot tudi zasebniki, da so posodobili svoje hotelske zmogljivosti. Veliko pozornost sta pokrajinski vladi v Trentu in Bocnu posvetili kmetom, ki so svoje domove uredili tako, da v skoro vsaki hiši nudijo nekaj sob gostom, ki žele preživeti teden ali dva na kmetih. Poznavalci razmer pravijo, da je v teh krajih največja koncentracija sob za turiste v Italiji, še večja od tiste v Riminiju v v sosednih krajih ob obali Jadrana.

V teh krajih, še zlasti na Tridentinskem, imajo tudi vrsto gradov, ki so se k sreči ohranili. V krajih, koder je tekla cesta iz italijanskih v nemške dežele, so v srednjem veku in tudi kasneje, gospodovali številni plemiči. Ti so zgradili gradove, močne utrdbe, v glavnem zgrajene na gričih.

Pokrajinska turistična ustanova v Trentu je izkoristila to posebnost v deželi in v poletnem času, od 21.junija do 21.septembra, tu prirejajo vrsto kulturnih prireditev. Te bodo seveda dobrodošle domačinom, še bolj pa številnim letoviščarjem, ki prihajajo na oddih na Tridentinsko in ki si seveda žele videti tudi kaj izrednega.

Poletne prireditve se odvijajo v šestnajstih gradovih in dveh mestnih palačah. Vseh prireditev je 41. Na sporedu so koncerti klasične in sodobne glasbe, svetlobno—glasbene prireditve z naslovom Luči in zvoki, baletni nastopi, gledališki večeri, slikarske in druge razstave. Zanimivost zase so seveda dvorski večeri v katerih bomo lahko videli prikaz življenja na grofovem dvoru. Kdor bo šel poleti na Tridentinsko bo imel možnost tam najti tudi veliko umetniškega užitka, saj med nastopajočimi so znane umetniške skupine iz raznih dežel sveta.

Ugoden obračun Lufthanse

99 milijonov mark (72 milijard lir) je čisti dobiček nemškega letalskega prevoznika Lufthansa v prejšnjem letu. Na prvem mestu na svetu so kar se tiče blaga (prepeljali so 826.000 ton), na četrtem pa s prevozom potnikov (19,4 milijonov). Lani so vnovčili vsega skupaj 12 milijard mark, kar je 8.1 odstotkov več kot v prejšnjem letu. V letošnjih prvih štirih mesecih so promet povišali za 9,5 odstotkov. Nabavili so vrsto novih letal, odprli nove proge. Prisotni so tudi pri nas, saj je letališče Ronke dvakrat dnevno povezano z letališčem v Münchnu.

Koristna knjiga z razlago raznih specialitet

Kakšne jedi nam ponujajo na tujem?

V teh dneh so v izložbah vseh knjigarn na svetu na ogled vsi mogoči turistični vodniki. V Sloveniji so seveda na ogled predvsem knjige v slovenskem ter v srbohrvaškem jeziku. V glavnem gre za knjige, v katerih so opisani turistični kraji v Jugoslaviji.

Poleg vodnikov, to je v priročnikov v katerih najdeš vse, kar te na potovanju zanima, je v slovenskih knjigarnah na voljo precej dragocenih monografskih knjig, ki so bogato ilustrirane. Takih knjig pa ne bomo s seboj vzeli na potovanje, raje jih bomo hranili doma na polici ter jih od časa do časa vzeli v roke.

V knjigarnah na Slovenskem pa najdemo tudi vse polno vodnikov v tujih jezikih, največ v nemškem in angleškem. Ti vodniki bodo prav prišli tistim slovenskim potovalcem, ki so namenjeni na daljše potovanje v širni svet. Tu pa tam najdemo tudi vodnik v slovenščini o tej ali drugi deželi sveta, vendar je vsega tega bolj malo. Tisk knjig je namreč drag, slovenski trg pa najbrž ne premore toliko kupcev za baedecker v slovenskem jeziku.

V knjigarnah v Italiji pa je vodnikov še in še na izbiro. Italijani v zadnjem času pogosto gredo na tuje. Založbe so uvidele možnost hitrega zaslužka. Odtod tudi toliko knjig na tržišču. Veliko teh knjig so napisali italijanski pisci, veliko pa je prevodov, še zlasti iz francoščine in iz angleščine.

V vseh teh knjigah najdemo opis dežele ter najbolj zanimivih krajev, naslove hotelov in gostišč. V nekaterih primerih so označene tudi cene. Te pa pridejo v poštev le če je knjiga sodobna. Sicer pa nekatere založbe izdajajo vodnike vsako leto in sproti popravljajo cene.

V več vodnikih so omenjene gastronomske specialitete. Napisana so domača imena. Le malokrat pa je napisano kaj se pravzaprav skriva za nazivom "čevapčiči", "jambalaja", "frikadeller" ali "sylta".

Te neznanke skuša razvozljati italijanska knjiga z naslovom "Le parole dei menu" (Dalla A alla Z guida ai piatti e alle specialità di tutto il mondo). Napisala sta jo Allan Bay in Pinuccia Ferrari, izšla je lani pri založbi Idea Libri. Samo na uho vam povemo, da stane 20.000 lir.

V tej knjigi je v strogem abecednem redu označenih približno 700 jedi iz vsega sveta. V njej bomo lahko brali, da je "bami" indonezijska specialiteta. Gre za nekako ploščo govejega, svinjskega, kokošjega mesa, morskih rakov, zelenjave, testenin. Najbrž bo to nekaj kar bi lahko primerjali s špansko paello.

V omenjeni knjigi bomo našli arabske in mehiške jedi, ruske in angleške, italijanske, jugoslovanske in nemške, da francoskih sploh ne omenino, saj nanje nihče ne sme pozabiti. Tu pa tam najdemo vrsto zanimivih podatkov o posameznih državah.

Knjiga je zelo dobrodošla in dragocena za vse tiste, ki večkrat gredo na tuje. Marsikdaj turist buli v jedilni list in hoče ugotoviti, kaj naj pomeni tak ali drugačen izraz v njemu tujem jeziku, še zlasti če nima poleg napisane razlage v enem svetovnih jezikov, kjer si bolj ali manj doma.

Marsikdaj te čudno ali eksotično ime tako pritegne, da nekaj naročiš.

Ko ti krožnik prinesejo na mizo, pa ugotoviš, da to jed doma poznaš, seveda s čisto drugim imenom.

Zaradi tega bo gori omenjena knjiga najbrž že skoro obvezen spremljevalec tistim, ki gredo na počitnice na tuje. Imela bo isto veljavo kot vodniki v katerih so opisane zgodovinske znamenitosti in kot zemljevidi na katerih so vrisane ceste in avtoceste.

MARKO WALTRITSCH

V njem tudi poštni nabiralnik iz leta 1633

Bogat poštni muzej v Rimu

V Rimu zares ne manjka muzejev. V prestolnici si lahko vsak, ki si to želi, lahko ogleda vrsto najrazličnejših muzejev. Žal niso vsi urejeni tako kot bi bilo treba. Poleg tistih v Rimu pa imamo bogate muzeje v Vatikanu. Sicer pa je Rim sam po sebi en sam velik muzej, saj je v njem vse polno lepih in zanimivih palač.

Svojevrsten je Poštni muzej. Vsaka poštna uprava na svetu se ponaša s takim muzejem, kjer še zlasti razstavljajo znamke. Te pa uporabljamo komaj stoletje in pol. Pošta pa je seveda delovala tudi prej. Tudi v Rimu so imeli tak muzej v stari mestni palači. Leta 1982 so ga preselili v novo palačo poštnega ministrstva na EUR. Javnosti pa so ga odprli šele v teh dneh, ker so prej morali prostore primerno urediti.

Na ogled radovednežem imajo vrsto starih poštnih nabiralnov. Najstarejši je iz leta 1633, našli so ga v Umbriji. V eni sobi so obnovili poštni urad iz prejšnjega stoletja. V drugih sobanah so vojaški poštni uradi. V muzeju so na ogled tudi sodobnejše naprave, iznajdbe Guglielma Marconija (tu je obnovljena njegova delovna soba na ladiji Elettra). Tudi sodobne televizijske naprave imajo svoje mesto v poštni dejavnosti. Seveda ima tudi filatelija svoje mesto.

Le nekaj je pri tem muzeju zares škoda. Urnik odprtja je isti kot v uradih ministrstva, ob delavnikih od 9. do 13.ure, ob praznikih pa je muzej zaprt. Zardi tega bo marsikateri nedeljski turist, ki bi si želel ogledati ta muzej, ostal z dolgim nosom.

Ob začetku glavne navtične sezone

S prvimi julijskimi dnevi se v bistvu začne višek navtične sezone. Letošnja je v znamenju novega navtičnega zakona, ki je stopil v veljavo 12. maja. Kot pa se običajno dogaja z dobršnim delom italijanskih zakonov, je treba za dokončno izvajanje počakati še na dodatne »operativne« norme, ki zakon razložijo in poskrbijo za konkretno izvajanje.

Navadno se to zgodi 15 dni po objavi zakona v Uradnem listu. Tokrat pa je vladna kriza vso zadevo do skrajnosti zapletla. Ne samo, da še ni pojasnil, vlada ni niti poskrbela za odlok, ki bi moral določiti sistem izterjevanja novega davka za plovila glede na njihovo dolžino. Ministrstvo za trgovsko mornarico je pred dnevi sporočilo, da je osnutek besedila zakonskega odloka že pripravljen, da so ga sestavili v dogovoru z ministrstvoma za finance in zaklad, kljub temu pa še vedno tiči v predalu. Zakladno ministrstvo še ni določilo številke tekočega računa, prav tako ne urada, ki bo pristojen za izterjevanje tega davka. Da pa bi bila mera polna, ministrstvo za promet kljub številnim zahtevam še ni dalo privoljenja k besedilu zakonskega odloka. Po vsem tem se lahko upravičeno sprašujemo, ali bo letos sploh mogoče konkretno izvajati Prandinijev zakon. Nove norme bi morale italijansko navtiko približati Evropi v pričakovanju leta 1992, ali bolje rečeno leta 1993.

Naše dopustniške kapitane pa nedvomno še najbolj zanima, kakšen je položaj v sosednji Jugoslaviji. Po vesteh, ki jih posredujejo tako Tanjug kot Slobodna Dalmacija in reški Novi list, s turističnim obiskom ob jadranski obali niso pretirano zadovoljni. Predvsem Tanjug krivi za nižji obisk slabo vreme. Za nameček pa je navtičnih turistov več kot v prejšnjih letih. Zgovoren je podatek za pet marin Adratik kluba Jugoslavije na šibeniškem območju, ki razpolagajo s 1.320 privezi. V njih skoraj ni več stalnih razpoložljivih mest z izjemo marine v Skradinu pri Šibeniku. V Vodicah bodo povečali kapacitete za 60 novih privezov, tako da bo imela marina 430 privezov, ki pa so že sedaj razprodani. Prav tako načrtujejo nove priveze v Jezerah na Murterju, jeseni pa bodo začeli graditi marino v Tribunju s 430 privezi. Jugoslovanski turistični delavci so torej razumeli, da »slabo vreme« ne moti navtičnih turistov, zato se na vse kriplje trudijo, da bi se dopustniški kapitani najbolje počutili. V brezcarinskih prodajalnah že napovedujejo, da bodo imeli kak parfum manj, zmanjkala bo morda kaka znamka cigaret, v zameno bodo poskrbeli, da ne bo zmanjkalo nadomestnih delov za navtične motorje.

Najvarnejša med starinskimi jadrnicami Jadrana in Sredozemlja

Trabakuli so bili že prave ladje za prevoz tovorov in za ribarjenje

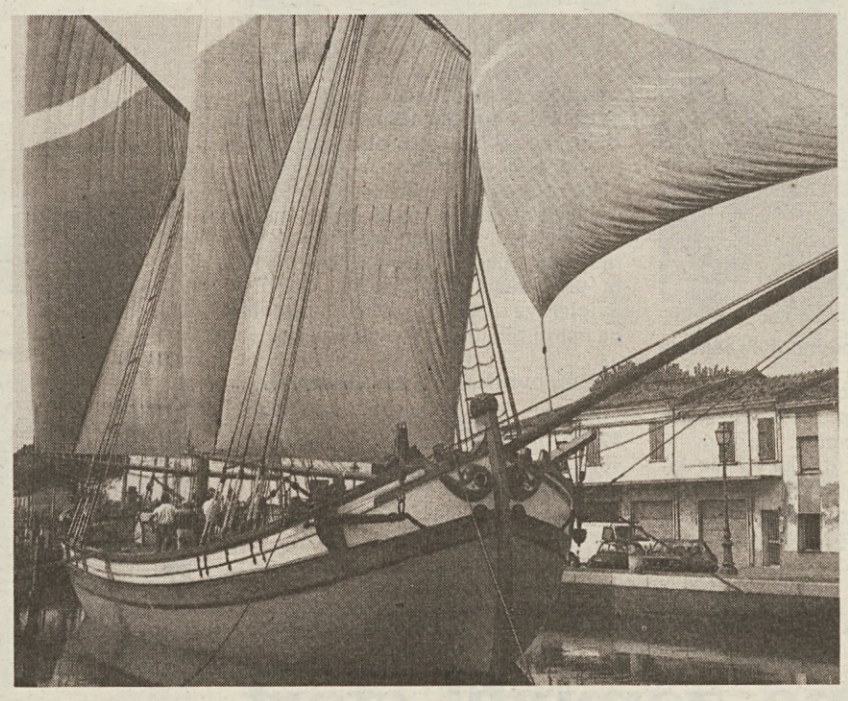

Tovorni trabakul iz pomorskega muzeja v Cesenaticu, kjer so v vodi razstavljene vse severnojadranske jadrnice, je dolg 20,5 metra, širok 6,60 metra, zgradili pa so ga leta 1936. Tak trabakul je upravljalo šest mož posadke, bil pa je glavno tovorno sredstvo med priobalnimi kraji vzhodne in zahodne obale Jadrana, ko ni bilo še obalnih cest in je blago najlažje potovalo po morju. Bolj razširjeni so bili manjši večnamenski trabakuli, ki so jih občasno rabili kot ribiške barke ali pa kot tovornjače. V Dalmaciji so s takimi manjšimi trabakuli oskrbovali poleti naseljene oddaljene otoke, bili pa so tudi neke vrste oporišče za manjše ribiške čolne. Na take trabakule so natovorili vse kar je rabilo za nekajmesečno ribarjenje na zunanjih jadranskih otokih. Občasno so se s temi trabakuli vrnili na kopno, da so prodali ulov in vkrcali novo sol za soljenje rib.

Med vsemi do sedaj predstavljenimi starinskimi barkami je trabakul nedvomno že prava ladja, ki po obliki svojega trupa dokazuje srednjeveški izvor, saj so imele podoben trebušast trup srednjeveške tovorne jadrnice, ki so imele tri krove in tri jambore, njihove maritimne sposobnosti pa so bile zelo slabe. Tega ne moremo trditi o trabakulu, ki je bil na našem morju sinonim izredo varnega plovila. Dobro se je obnašal v razburkanem morju, imel pa je tudi dobre manevrirne sposobnosti za plovbo v ozkih prelivih in pristaniščih. Nič čudnega torej, da so ladijski tesarji ohranili oblike trabakula tudi za precej manjša plovila, celo gajete in bracere dokazujejo, da so se tesarji zgledovali prav po trabakulu. Ob vsem tem je povsem razumljivo, da so mere trabakulov zelo različne. V glavnem so jih delili na tovorne in ribiške. Prvi so bili dolgi od 16 do 25 metrov, drugi pa od 12 do 16 metrov. Slednje pa so z lahkoto spreminjali v tovorne. Poleg različne dolžine so imeli tovorni trabakuli le dadatni poševnik (bompresso), na katerem so lahko dvignili eno ali dve prečni jadri, ki sta pomagali dvema glavnima oglavnima jadroma pri prevažanju težkih tovorov. Ta poševnik pa so lahko sneli, tako da je tovorni trabakul, če ni imel pretiranih razsežnosti, postal ribiška ladja.

Kot rečeno je imel trabakul dve veliki oglavni jadri, ki so neke vrste vmestni člen med starimi latinskimi jadri brez debla (buma) in sodobnejšimi sošnimi jadri. Oglavna jadra so trapezne oblike z vrhnjo pripono in spodnjim deblom. Dvigovanje takih jader kljub škripcem in ušnici sestavljeni iz številnih krogelj ali valjčkov, ki so omejevali trenje, je bilo vse prej kot enostavna zadeva. Jadra so imela do tri proge z všitimi obodci za podveze, tako da so jadra lahko trikrat krajšali. Že ta značilnost nam jasno pove, da je bil trabakul za tedanje čase sodobna jadrnica, ki se je lahko podala na morje v skoraj vsakih vremenskih razmerah, če je bila posadka strokovno usposobljena.

Nedvomno pa je bila glavna značilnost trabakulov izredna tovorna zmogljivost. Vanj so lahko vkrcali take količine najrazličnejšega blaga, ki bi bile usodne za druge jadrnice. Kdor ni več rosno mlad, se verjetno še spominja s peskom neverjetno otovorjenih trabakulov, ki so jim valovi zaradi preobremenitve občasno oblivali palubo, ker je bila vodna črta v bistvu le nekaj centimetrov pod glavnim krovom. Zaradi nizkega težišča so lahko blago nagrmadili celo na palubo. Za balast pri neotovornjenih trabakulih so uporabil navadno kamenje.

Da bi zamejske dopustniške kapitane seznanili z dvema biseroma Jadranskega morja

Jadralci Čupe in Sirene obiskali otoka Vis in Biševo

Sklep hrvaškega sabora, da dovoli tujim turistom obisk in letovanje na do sedaj prepovedanih otokih severnega in srednjega Jadrana, je med zamejskimi dopustniškimi in nedeljskimi kapitani vzbudil izredno zanimanje, tako da sta naša jadralna in pomorska kluba Čupa in Sirena pred dnevi organizirala izlet na Vis, ki je med temi otoki nedvomno najprivlačnejši. Člani obeh klubov so bili s predsednikoma Filipčičem in Košuto neke vrste turistična predhodnica, ki naj naše zamejce seznani z lepotami tega srednjedalmatinskega otoka.

Že sam bežen pogled na generalno navtično karto Jadrana nam takoj pove, da ima Vis med vsemi jadranskimi otoki enkraten položaj. Ta otok je približno enako oddaljen od severozahodne kot od jugozahodne obale Jadrana, tako da ga loči od Ancone, Barija, Kotorja in južne meje Kvarnerskega zaliva približno enaka razdalja. Če je bil ta zemljepisni položaj nekoč izrednega vojaško-strateškega pomena, iste ugotovitve sedaj veljajo za pomorski turizem. Seveda je bil Vis do sedaj po sili razmer nerazvito turistično območje. Turistični delavci pa so že zavihali rokave, da bi nadoknadili zamujeno. Pri tem pa bodo izkoristili izkušnje drugih krajev, da ne bi ponovili napak, ki so jih delali drugje. Na Visu ne moremo torej pričakovati razvoja množičnega turizma kot ga poznamo v Istri, poiskati bodo morali nove poti. Višani se dobro zavedajo, da je njihova bodočnost v kakovostnem turizmu. Na otoku je kup razpadajočih zgradb, od bivših vojašnic do nekdanjih ribiških hišic po zalivih in zalivčkih. Vse to bo treba obnoviti, tako da bi lahko tujcem ponujali neke vrste ribiško-kmečki turizem. Taka oblika turizma se že uspešno razvija na Kornatih, saj se je večina zahodnih turistov naveličala hotelskih in drugih počitniških mravljišč. Trenutna turistična ponudba Visa je precej borna in po zadnjih vesteh v glavnem razprodana, tako da se brez rezervacje ne bi smeli podati na otok.

To seveda ne velja za dopustniške kapitane. Že res, da ima otok le omejeno število privezov. Edina do neke mere varna luka na tem otoku je ob mestecu Vis. Kot je razvidno z našega zemljevida, pa moramo pri tem upoštevati, da je zaliv na široko odprt proti burji, tako da se varni privezi nahajajo v zavetju za rtičem Prirovo, kljub temu pa lahko pričakujemo, da se bo morje dvigovalo. Tu pa smo pod udarom južnega vetra, saj ima ta 7 kablov vodne poti, tako da lahko močni jugo nagaja manjšim jahtam. Nedvomno bodo Višani v bližnji bodočnosti poskrbeli za varnejše priveze, saj je zemljepisna lega Visa res enkratna.

Jadralci Sirene in Čupe so torej med prvimi zamejskimi dopustniškimi kapitani odjadrali na Vis, seveda še ne iz matičnih luk, temveč iz 34 milj oddaljenega Primoštena, kjer sta jih čakali dve 12-metrski jadrnici tržaškega Adriatura. V mestu Hvaru so vkrcali še druge udeležence tega križarjenja, generalnega konzula v Trstu Jakomina proglasili za poveljnika flote, ne ker bi se mu hoteli oddolžiti za njegovo zavzetost, da je omogočil brezhiben potek tega prvega križarjenja, temveč ker je kot bivši dekan Pomorske šole v Piranu bil še najbolj primeren za tako vlogo. Kapitana ali bolje skiperja obeh jadrnic pa sta bila za Čupo Pavel Milič in za Sireno Andrej Prašelj. Plovba s Hvara do 14 milj oddaljenega Visa je minila brez zapletov.

V nedeljo popoldne so se naši jadralci udeležili slovesnosti, ki so jo viški otroci priredili pred spomenikom padlim v narodnoosvobodilni borbi. Naši jadralci so položili venec v spomin braniteljem Visa, generalni konzul Jakomin pa je imel pozdravni nagovor.

Ob tem ne bo odveč, če v grobih obrisih povemo vsaj nekaj o bogati zgodovini Visa. Otok je bil naseljen vse od neolitika, kasneje so se na njim naselili Iliri, v začetku 4. stoletja je sirakuški tiran Dioniz Stari osvojil otok in ustanovil kolonijo Issa na območju, kjer sedaj leži mesto Vis. Issa je kasneje postala svobodni polis, kovala je svoj denar in ustanavljala nove kolonije. V drugi polovici 3. stoletja pride Vis pod Rimljane, vse do preseljevanja ljudstev, ko so antično Isso porušili. V srednjem veku je bil Vis najprej bizantinski, kasneje hrvaški. Ko pa je kralj Ladislav Neapeljski prodal svoje pravice do Dalmacije Benečanom, je Vis leta 1.420 prešel pod Benetke vse do razpada beneške republike. Od leta 1797 do leta 1805 je bil pod Avstrijo, v obdobju ilirskih provinc so ga zasedli Francozi. Po Napoleonovem porazu je bil Vis tri leta oporišče britanske mornarice, leta 1.814 pa ponovno pod Avstrijo vse do konca prve svetovne vojne. Leta 1866 je bila tu ena največjih in najpomembnejših pomorskih bitk 19. stoletja, ko je avstrijsko brodovje pod poveljstvom admirala Tegetthofa premagalo Persanovo eskadro, ki je hotela zavzeti Vis. Po prvi svetovni vojni je bil otok od leta 1918 do leta 1920 pod italijansko okupacijo. Med drugo svetovno vojno so ga ponovno zasedli Italijani, po padcu fašizma pa je Vis jeseni leta 1943 postal glavno oporišče mornariških oddelkov narodno-osvobodilne vojske. Otok so spremenili v pravo trdnjavo, tako da je vse do konca vojne predstavljal pravi klin v bok južne nemške armade in odskočno desko za osvajanje dalmatinskih otokov in obale. Od junija 1944 do septembra 1944 je bil Vis sedež vrhovnega štaba NOV in NKOJ. Na Visu so se izkrcevale tudi prekomorske brigade, tu je bilo zavezniško letališče in zbirna baza za prevoz ranjencev v Bari, tako da je otok ostal v trajnem spominu številnih zamejcev.

Nič čudnega, da so si ga naši jadralci temeljito ogledali. Poleg mesta Visa so si ogledali Komižo, od tod pa odpluli proti 6 milj oddaljenemu Biševu, ki je izhodiščna točka za ribiške ladje, ki ribarijo na območju Palagruže. Na Biševu je seveda obvezen ogled Modre spilje v zalivu Balun, kjer v opoldanskih urah sončni žarki prodirajo skozi podvodno odprtino v jamo, se odbijajo od belega dna in osvetljujejo jamo z modro svetlobo, ki je še bolj izrazita kot v znametiti caprijski jami Grotta azzurra. Po izletu na Biševu so si naši jadralci v Komiži ogledali ribiški muzej in se popoldne z avtobusom vrnili v Vis, kjer jih je čakal upokojeni kapitan bojne ladje Klarič. Viška občina je dala na razpolago šolski avtobus, tako da so si naši izletniki lahko v spremstvu upokojenega oficirja ogledali zgodovinske objekte iz časa NOB. Obiskali so Titovo jamo in se seznanili s polpreteklo zgodovino tega otoka.

Po tem ogledu je bilo v hotelu Issa srečanje z viškim županom Mladineom, ki se kot mlad ekonomist vsestransko trudi, da bi se občina turistično in gospodarsko razvila. Povsem razumljivo so naši jadralci prikazali pomen in cilje tega prvega obiska predstavnikov obeh naših jadralnih in pomorskih klubov. Sledila je v takih primerih skoraj obvezna »kapitanova večerja« na terasi restavracije Vatrica.

Obisk Visa je bil torej sklenjen, ostal pa bo v trajnem spominu vseh udeležencev. Za obe društvi pa je bil nadvse koristen, saj sta vzpostavili resnično prijateljske vezi, ki se bodo gotovo obrestovale.

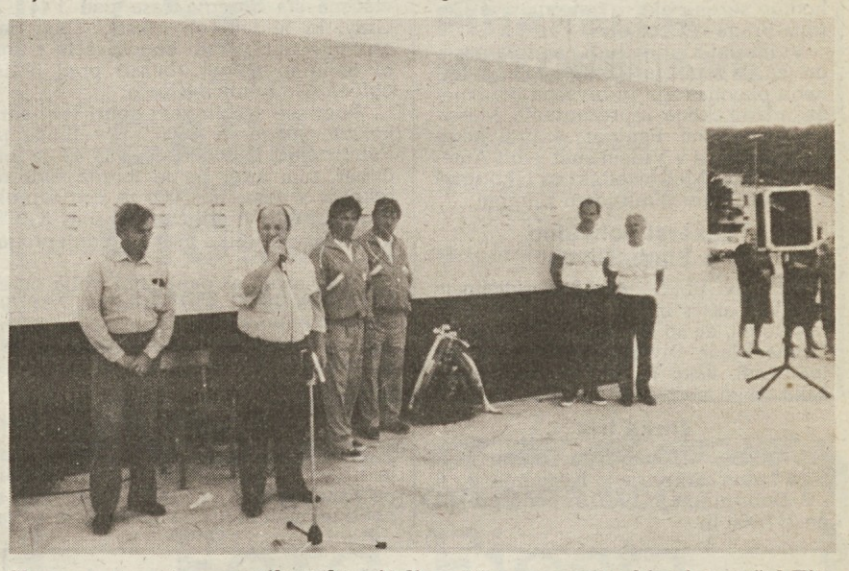

Slovesnost pred spomenikom braniteljem Visa, na mestu, kjer je maršal Tito 12. septembra 1944 izrekel znani stavek »Tujega nočemo, svojega ne damo«, ki je vtisnjen na obeležje

Obisk Titove jame v sredinskem delu otoka, kjer je v drugi polovici leta 1944 bival Tito

Stran uredil in napisal VOJKO COLJA

Teniški turnir v Wimbledonu se samo počasi razvnema

Zanimivi garderoba in vstopnice

LONDON — V tretjem kolu turnirja posameznikov je stopilo na igrišče nekaj velikih imen, ki niso imela težav za napredovanje. Michael Chang je odpravil Nizozemca Scaepersa, potem ko je ta zmagal v prvem setu. Chang se je moral nato spotiti v tretjem in četrtem setu. Z lahkoto je napredoval McEnroe, ki je v treh setih odpravil rojaka Pugha.

Nekaj izidov včerajšnjega programa:

POSAMEZNIKI (3. KOLO): McEnroe (ZDA) - Pugh (ZDA) 6:3, 6:4, 6:2; Mayotte (ZDA) - Pate (ZDA) 6:4, 6:1, 6:3; Chang (ZDA) - Scaepers (Niz.) 4:6, 6:3, 7:5, 7:5.

POSAMEZNICE (3. KOLO): Mandlikova (Avstral.) - Faber (ZDA) 6:2, 6:4; Navratilova (ZDA) - Provis (Avstral.) 6:0, 6:3; Golarsa (It.) - Field (Avstral.) 6:4, 7:6 (10:8).

MOŠKE DVOJICE (1. KOLO): Ivanišević (Jug.), Pereira (Ven.) - Navratil, Novaček (ČSSR) 6:3, 6:3, 6:4.

ŽENSKE DVOJICE (2. KOLO): Graf (ZRN), Sabatini (Arg.) - Holden, Pollard (VB) 6:2, 6:2.

Chang je s težavo odpravil Scaepersa

Ob robu dogodkov na igriščih se odvija v Londonu prava bitka zoper prekupčevalce vstopnic. Zadevo je sprožila nizozemska igralka Nicole Jagerman, katero so fotoreporterji zalotili medtem ko je prodajala prekupčevalcem v dar prejete vstopnice. Ker je oddajanje teh vstopnic za denar prepovedano, je možno, da se bo morala Nizozemka zagovarjati pred disciplinsko komisijo. Prekupčevanje ni v Veliki Britaniji prepovedano in policija nima orožja. Zamislili so si prometne prekrške za prekupčevalce, ki naj bi ovirali hojo po pločnikih. Seveda so se slednji takoj znašli in blago sedaj ponujajo na parkiriščih.

Konzervativni organizatorji so za sedaj brez moči proti »podvigom« igralk, ki med seboj tekmujejo pri prikazovanju svojih oblin. Največji škandal naj bi predstavljale spodnje hlačke Eve Sviglerove (ČSSR), pri vrhu lestvice pa naj bi bila tudi Monika Seleš.

Vetrovnih 9"90 za Stewarta

VIGO — Jamajčan Ray Stewart je 100 m pretekel v izrednem času 9"90, vendar mu je pri tem pomagal veter s hitrostjo 3 metrov na sekundo.

Stewart se je leta 1987 na SP v Rimu uvrstil na tretje mesto.

Novi Matajur nagradil najboljše nogometaše Beneških dolin

Na nagrajevanju tudi P. Fanna in P. Miano

ŠPETER — Pierino Fanna in Paolo Miano, italijanska nogometna prvoligaša sicer rojena v Benečiji, sta bila osrednja in najbolj proslavljena gosta na nagrajevanju najboljših nogometašev Beneških dolin, ki ga je pripravilo letos že sedmič uredništvo Novega Matajurja. Slovesnosti v Špetru Slovenov se je udeležilo veliko ljudi, nagrajenih športnikov, predstavnikov krajevnih uprav in športnih organizacij.

Pred samim nagrajevanjem, ki sta ga opravila prav Fanna in Miano, je urednica Novega Matajurja Jole Namor podčrtala pomembnost pobude, ki se iz leta v leto kakovostno bogati in postaja vse bolj odmevna. Podobne misli je izrekel tudi predsednik deželne nogometne federacije Diego Meroi, ki je pohvalil prizadevanje športnih delavcev v Benečiji.

Predstavnik Občine Špeter Giuseppe Blasetig pa je izrekel pohvalne besede pobudi Novega Matajurja in podčrtal vlogo, ki jo ta tednik ima za prebivalce tega predela videmske pokrajine.

Najbolj pričakovana sta bila gotovo posega obeh prvoligašev, predvsem Interjevega italijanskega prvaka Pierina Fanne, ki je pohvalil skrb Novega Matajurja, da posveča posebno pozornost športnemu dogajanju v dolinah in da pripravlja tako odmevno slovesnot ob nagrajevanju.

Paolo Caffi, ki je v bistvu duša in glavni organizator vsakoletnega nagrajevanja, je v utemeljitvi nagrad, ki so jih bili deležni nekateri predstavniki mladinskih in članskih društev, omenil, da je to največja športna prireditev, ki jih prirejajo v Benečiji. Kar zadeva nagrade povejmo, da je trofejo za najboljšega športnika sezone dobil član začetniške postave Valnatisoneja Luca Mottes, ki je bil tudi najboljši strelec vseh prvenstev. Na tej posebni lestvici pa so najboljša mesta dosegli Marino Simonelli, Gianfranco Servidio, Žarko Rot, David Specogna, Denis Enicher in Michele Osniach. Na špetrski slovesnosti so izročili tudi posebne nagrade najbolj prizadevnim športnikom, obrambnim vrstam ter najboljšemu trenerju. (R. Pavšič)

Na slikah: Fanna in Miano med organizatorji špetrske prireditve (zgoraj) ter pogled na občinstvo (spodaj).

Presenečenje na startu kolesarske dirke po Franciji

Delgado neverjetno zamudil start

LUKSEMBURG — Prva preizkušnja letošnje kolesarske dirke po Franciji je pripravala prvovrstno presenečenje. Na sporedu je bila samo 7,8 km dolgo vožnja na kronometer in jasno je bilo, da bodo razlike v nekaj sekundah. Vse je potekalo po predvidevanjih in Nizozemec Breukink je dosegel najboljši čas 9'54", 6 sekund pred trojko Fignon - Kelly - Lemond, ki so vsi dosegli točno 10 sekund.

Kot zadnji je bil na spisku kolesarjev lanski zmagovalec Pedro Delgado, ki pa je prišel na start 2 minuti in pol po predvidenem času. Uradne ure so že stekle in Delgado se je moral sprijazniti z začetno zamudo 2 minut in pol. Na progi se je močno trudil, da bi sebi in nasprotnikom dokazal, da je zmožen marisičesa, na ravninski progi pa ni zmogel podviga in nerodni zamudi dodal še 24 sekund, gotovo nekaj več od predvidenih 10-15. Favorit začenja torej tour s skoraj tremi minutami zamude. Brez dvoma bo to dejstvo pogojevalo dirko do prvih vzponov, ki bodo na sporedu čez dober teden v Pirenejih. Zamudo na startu so pripisali trenutku razstresenosti španskega kolesarja.

VRSTNI RED 1. ETAPE: 1. Breukink (Niz.) 9'54"; 2., 3. in 4. Fignon (Fr.), Kelly (Ir.) in Lemond (ZDA) po 6"; 5. Bauer (Kan.) po 8" itd.

Danes bodo najprej vozili krajšo etapo, popoldan pa bo na sporedu ekipna dirka na kronometer. S svojo razmeroma šibko ekipo bi utegnil Delgado zamudo še povečati.

Prva rumena majica Breukink v akciji

Italijanska košarkarska borza

Videmski Fantoni odstopil Natalija

VIDEM — Giuseppe Natali, krilocenter videmskega Fantonija, ki nastopa v A-2 košarkarski ligi, bo od prihodnje sezone ojačil vrste moštva Corona-Braga iz Cremone.

Videmski klub je tudi najel na posodo (za tri leta) perspektivnega, 20-letnega playmakerja in bivšega državnega mladinskega reprezentanta Massima Sorrentina. Fantoni se tudi poteguje, da bi se v Videm spet vrnil Američan Hank McDowell, ki bi tako igral z že potrjenim Winfredom Kingom.

Lakersi pohvalno o Vladu Divcu

LOS ANGELES — Pri profesionalnem društvu Lakers iz Los Angelesa so zelo zadovoljni, da so kot št. 1 izbrali Jugoslovana Vlada Divca. Vodstvo kluba se tudi čudi, kako da ga ni prej izbralo kako drugo moštvo NBA lige.

Dirka tris

VARESE — Zmagovita kombinacija tega tedna dirke tris je naslednja: 2 - 6 - 7. Dobitnikov je 1747 in bodo prejeli po 317.900 lir.

Na mednarodnem atletskem mitingu v Oslu

Odličen tek na 800 m

OSLO — Na stadionu Biselt se je sinoči nadaljevala serija skandinavskih atletskih mitingov.

Tek na 800 m za moške je bil zelo kakovosten in prvouvrščena sta dosegla časa pod 1'44". Zmagal je Američan Gray, ki je lani ob tekaški slavi na OI v Seulu silil v ospredje tudi zaradi dogodivščin s korejsko policijo. Gray, ki tedaj ni mogel zbežati pred policaji, je včeraj ugnal običajnega Kenijca Kibeta.

Ponovno so bili zelo dobri Italijani. Lambruschini je tekel za zmago na 1500 m, v finišu pa je imel več moči Fühlbrugge (NDR). Čas 3'35"42 je bil za Lambruschinija dober, sam atlet pa je morda tudi računal na italijanski rekord. V teku na 3000 m čez zapreke je dosegel Carosi drugo mesto z odličnim časom 8'23"82 in dokazal, da je italijanska atletika vsaj s srednjeprogaši stalno dobro založena.

Med ostalimi panogami velja omeniti zmago Kubanke Quirot na 800 m (1'57"51) in čas 7'34"79 Aouite na 3000 m. V ženski konkurenci je Američanka Wohlslag skočila v višino 200 cm, Vzhodna Nemka Petra Felke pa je kopje zagnala do 71,94 m. Odlična je bila za Felkejevo domačinka Solberg z 71,12 m.

Zmagi Brazilije in Paragvaja

SALVADOR — V okviru turnirja za južnoameriški pokal je sinoči Paragvaj z lahkoto premagal Peru s 5:2, Brazilija pa Venezuelo s 3:1. Tako Paragvajci kot Brazilci so bili v obeh tekmah boljši nasprotniki in so zasluženo slavili.

Motociklistična dirka za VN Belgije

Schwantz 172 km na uro

FRANCORCHAMPS — Slika prvih poskusnih voženj za motociklistično VN Belgije se je v zadnjem dnevu pred starti nekoliko spremenila. Američan Kevin Schwantz (500 kubikov) bo po vsej verjetnosti glavna osebnost današnjega dneva, saj je včeraj ponovno postavil nov rekord proge s časom 2'24"65 in poprečno brzino 172,720 km na uro. Občutno je svoj petkov dosežek popravil tudi Rainey s časom 2'25"02. Presenečenje predstavlja tretje mesto Avstralca Doohana, medtem ko se je moral Italijan Chili zadovoljiti s 7. mestom. Imel je nekaj težav z gumami.

Za domače ljubitelje motorjev je v razredu 250 kubikov lepo presenečenje pripravil domačin De Radigues, ki je s svojo aprilio dosegel najboljši čas in bo prvič startal v poleposition. Prvi Italijan Reggiani je bil 9., Cadalora pa 11.

V razredu 125 kubikov je Gianola potrdil odlično formo, prva četverica pa je bila strnjena v samo 12 stotinkah sekunde.

Pregled dosežkov v zadnjem dnevu poskusnih voženj:

KAT. DO 500 CCM: 1. Schwantz (ZDA, suzuki) 2'24"65; 2. Rainey (ZDA, yamaha) 2'25"02; 3. Doohan (Avstral., honda) 2'26"33.

DO 250 CCM: 1. De Radigues (Bel., aprilia) 2'31"79 s povprečno hitrostjo 164,596 km na uro; 2. Cardus (Šp., honda) 2'31"85; 3. Cornu (Švi., honda) 2'32"43.

DO 125 CCM: 1. Gianola (It., honda) 2'43"47 s povprečno hitrostjo 152,835 km na uro; 2. Spaan (Niz., honda) 2'43"54; 3. Martinez (Šp., honda) 2'43"56.

Občinski davek tudi za športna društva

Letos je državna uprava ponovno uvedla občinske davke, oziroma dajatve, ki so znane pod imenom ICIAP. To je letni davek na gospodarske dejavnosti vseh vrst in značajev. Davek prizadene tako imetnike številke IVA (partite IVA) kakor tiste, ki je nimajo, a vendar vršijo v eni ali drugi obliki neko gospodarsko dejavnost.

Davek je obračunan na dejansko uporabljeno ali uporabljivo površino obrata, lope ali odprtih opremljenih prostorov.

Letos morajo zainteresirani prijaviti davek in seveda plačati pristojbino do najkasneje 31. t. m.

Na žalost do danes ni bilo možno dati točnejših navodil, saj so bile izvršilne norme izdane le pred dnevi in tudi obrazci niso bili še dotiskani in dani na razpolago davčnim zavezancem. Omenimo še enkrat, da je občinski davek in da so dajatve v tržaški pokrajini različne od občine do občine. Važno je torej, kje se nahaja obrat ali sedež. Če neka organizacija ima več obratov na različnih mestih, mora napraviti različne prijave.

Zakon dobesedno pravi, da so podvržene dajatvam organizacije in združenja, tudi če niso formalno pravno priznani (»non ufficialmente riconosciute«) in med take organizacije spadajo tudi športna društva. Podvržena prijavi so tista društva, ki upravljajo interni bar, ki imajo bare na igriščih ali podobnih objektih.

Odgovorne v društvih obveščamo, naj čimprej izmerijo prostore - zakon pravi prostor, na katerega lahko "stopimo" - zidovi so torej izključeni, eventualne zunanje lope, ki so vezane na bar, oziroma tudi nepokrite prostore, ki so opremljeni za katerokoli storitev (bar, plačano parkirišče ali podobno).

Omenili smo že, da obrazcev še ni na razpolago. ZSŠDI obvešča, da bo od 15. t. m. dalje pripravilo prijave za društva, ki bodo to želela, a kakor rečeno, so potrebni podatki o površini prostorov. (mž)

Od torka poletni podlistek na športni strani

Meje nemogočega

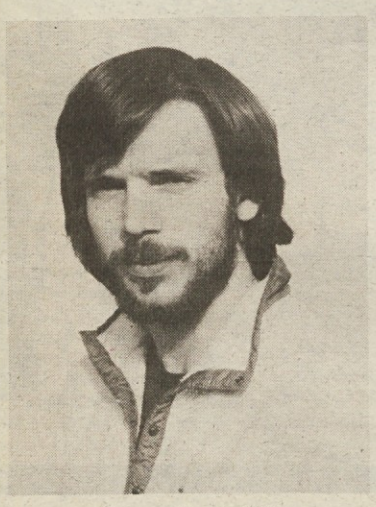

Davor Zupančič

V torek bomo začeli objavljati na športni strani poletni podlistek z naslovom Meje nemogočega. To bo kratka zgodovina svetovnega alpinizma od začetka pa do današnjih dni. Podlistek je pripravil znani zamejski alpinist Davor Zupančič, ki je že leta 1985 za nas napisal poletni športni podlistek z naslovom Sanje in bogovi, v katerem je opisal tedaj pravkar zaključeno himalajsko odpravo na Južno Anapurno.

Davor Zupančič ima 30 let ter ima za sabo kakih 130 vzponov in štiri izvenevropske odprave. Prav dobro pozna svetovne stene in svetovni alpinizem, v sestavku Meje nemogočega pa je tudi dal osebni pečet iz svoje dolgoletne alpinistične prakse.

Prepričani smo, da smo s tem izborom zadovoljili naše bralce s tipičnim poletnim branjem, saj spadata planinstvo in alpinizem predvsem v poletno dejavnost.

Drugi memorial Giovanni Bigot

Danes ob 17.00 v Gorici mednarodni atletski miting

Ljubiteljem atletike se danes popoldan v Gorici, na Rojcah, ponuja prava poslastica.

Na drugem memorialu Giovanni Bigot, ki ga organizira Goriško telovadno združenje UGG, bodo nastopile tekmovalke iz petih evropskih držav, med katerimi je tudi več državnih prvakinj.

Najbolj številna bo prisotnost jugoslovanskih tekmovalk, ki bodo predstavljale Partizan iz Beograda, Kladivar iz Celja, Tam iz Maribora, Olimpijo iz Ljubljane, Atletski klub iz Splita in AK iz Nove Gorice.

Med nastopajočimi bosta tudi metalka kopja Kristina Jazbinšek, ki je dosegla 4. mesto na zadnjih univerzitetnih igrah, ter Biliana Petrović, ki bo prav v Gorici skušala izboljšati svoj osebni rekord v skoku v višino (198 cm) in doseči najboljši rezultat sezone.

Ob jugoslovanskih tekmovalkah bodo nastopile tudi številne italijanske prvakinje, od katerih bi omenili metalko krogle in diska Agnese Maffeis, tekačico na 800 m Magdo Maiocchi, tekačico na 400 m Rossano Morabito ter italijanski prvakinji v tekih na 400 m z ovirami, 200 in 100 m Luiso Cilimbini in Rossello Tarlao.

Spored tekmovanja je dokaj bogat, začel pa se bo ob 17. uri s skokom v višino, ki je prav zaradi prisotnosti Petrovićeve najbolj zanimiva panoga na goriškem mitingu.

Jutri v Tržiču odbojkarski turnir

V konkurenci tudi Olympia in Val

Jutri se bo v Tržiču, na Trgu republike, začel 10. odbojkarski memorial Mauro in Bruno Vian, ki ga prireja rekreacijski krožek Fincantierija in je namenjen ekipam, ki sodelujejo v prvenstvih C-1 in C-2.

Na letošnji jubilejni izvedbi sodelujeta tudi dve slovenski ekipi, in sicer Olympia iz Gorice in Val iz Štandreža. Goriški odbojkarji so vključeni v B skupino skupaj s Turjakom in San Giovannijem al Natisone. Valovci pa bodo tekmovali v A skupini skupaj s Fincantierijem in Vivilom iz Ville Vicentine.

Jutri ob 20. uri bo na vrsti prvo srečanje med Fincantierijem in Vivilom, sledila bo tekma med Turjakom in San Giovannijem. V torek se bosta najprej srečala Olympia in San Giovanni, sledilo bo srečanje med Valom in Vivilom. Zadnji kvalifikacijski tekmi bosta v sredo, in sicer med Fincantierijem in Valom ter Olympio in Turjakom.

Polfinalni tekmi bosta na sporedu v četrtek, 6. t. m., v soboto bodo odigrali mali finale, odločilna tekma pa bo na sporedu v soboto, 8. t. m.

Nogometna trofeja Metlika

Bor zadovoljil

BOR - SONCINI 1:3 (1:1)

STRELEC: Kariš v 9. min.

BOR: Gregori, Lorenzi, Omari (Furlanič), Brazzani, Ban (Tence), Kariš, Furlani (Bergagna)

Prisostvovali smo spet zelo lepi in učinkoviti predstavi Bora v finalnem srečanju za 3. mesto, in to zlasti v prvem delu in do polovice drugega polčasa. Zadnji dve tekmi (Ponziana - CGS in Bor - Soncini) sta bili istočasno sklepni akt poprvenstva in trofeje Metlika v kategoriji cicibanov. Trofejo je dokončno in zasluženo osvojila Ponziana. Drugo mesto je osvojil CGS, tretje Soncini in četrto Bor.

Z Borovo uvrstitvijo smo lahko resnično ponosni, ker dosežek glede na moč in kvaliteto udeležencev predstavlja visoko priznanje tako za otroke našega novega nogometnega društva, kot za delo trenerja Ražma.

Igra v uvodnih minutah srečanja je bilo zelo izenačena. Akcije so se odvijale pretežno na polovici igrišča brez večjih težav za obrambni liniji do 9. minute, ko je žoga prišla do Bana nekaj metrov čez sredino polja. Ban se je z žogo pomaknil do kazenskega prostora in jo ostro usmeril proti vratom. Strel je bil močan. Vratar je žogo le odbil. V polnem šprintu je pridrvel Kariš in jo potisnil v mrežo. Bor je vodil 1:0. Veselje otrok in njihovega vodstva je bilo nepopisno. Tik pred polčasom pa je Soncini izenačil.

V drugi polovici polčasa je Soncinijev trener izvedel vse možne zamenjave. Sveže moči pa so pripomogle, da je Soncini dosegel še dva zadetka in tako osvojil srečanje.

Kljub porazu je Bor zapustil igrišče ob burnem ploskanju številne in športne publike. Sledilo je nagrajevanje ob prisotnosti samega pokrajinskega predsedniksa FIGC Franca Bloccarija, ki je čestital našim za lepo igro in za četrto mesto. (V. D.)

Jadranov trener Peter Brumen po končanem letošnjem prvenstvu B-2 lige

Po izkustvu in znanju smo sodili med favorite...

Trenutek s tekme končnice prvenstva v San Lazzaru Malaguti - Jadran

Morda nekateri kronisti štejejo drugače, jaz sem jih naštel 13. Pozno poleti leta 1976 se je skupini zamejskih košarkarskih privržencev porodila ideja o združitvi članov posameznih košarkarskih sekcij v ekipo, ki naj igra pod okriljem ŠD Bor, vendar z dodatnim imenom Jadran.

To skupino so sestavljali igralci rojeni v petdesetih letih, ki so bili tedaj študenti, nekateri pa že tudi zaposleni. Trenirali smo več kot solidno, odigrali promocijsko prvenstvo, delili prvo mesto z mestnim tekmecem Servolano, v dodatni tekmi ostali praznih rok, vendar led je bil prebit, le nadaljevati je bilo treba. Zakaj? Zato, ker je bilo potrebno utreti pot skupini nadarjenih golobradcev, ki so s svojo igro in rezultati silili odgovorne k podjetnejšim korakom.

Nadaljevanje je verjetno večini bralcev že bolje poznano, kajti ni manjkalo uspešnih tekmovalnih sezon, slavja ob napredovanjih v višje lige pa so še danes marsikomu v spominu. Kmalu se je oblikovala osnovna skupina igralcev, ki so Jadranovi igri dali daleč izven zamejskih meja prepoznavno obliko.

Nekateri so medtem časom prenehali z aktivnim igranjem, nekateri so igralno sredino zamenjali s kakšno drugo, bolj ali manj kvalitetno, toda peščica njih je vztrajala in vztraja že več kot deset let. In sedaj se moram vrniti k prvemu stavku. Čeprav nisem vraževeren, mi tale trinajstica da misliti. Morda tudi komu od vas?

Prvenstveno sezono 1988/89 nismo končali tako, kot smo si želeli. Po izkušnjah in znanju smo sodili v najožji krog favoritov, pa vendar osvojili samo četrto mesto, z dokajšnjim točkovnim zaostankom. Pri obstoječi formuli za napredovanje, prinaša uspeh samo prva startna pozicija. Možna so tudi presenečenja, potrjevanje tega pravila je v tej sezoni dokazalo moštvo iz Ravenne, ki ji je iz drugega mesta uspel veliki met.

Kaj je vplivalo na to, da nismo bili uspešnejši?

— odkar ne igramo več tako hitro, kot je Jadran včasih igral, bi z izrazitim centrom, ki bi dajal po 15 točk na tekmo in predvsem v napadu redno pobral 7 doi 10 odbitih žog, veliko pridobili.

Kaj pa kvaliteta in število treningov?

— osvojiti prvo mesto v B-2 ligi s samo štirimi treningi na teden, od katerih sta dva v bioritmično nenormalnem času, je skoraj nemogoče;

— tudi najmanj dva dopoldanska treninga, kjer bi poskrbeli za manjkajočo moč, natančnejši met in izboljšanje tehnike izvajanja zahtevnejših košarkarskih elementov, bi bila dobrodošla nekaterim igralcem;

— morda bi se tudi na taktičnem področju dalo kaj izboljšati, če ne drugega, bi morali vsaj bolj disciplinirano izvrševati dogovorjeno v napadalnih in obrambnih nalogah;

— v deset mesecev trajajočem procesu vadbe in tekmovanja ter po tolikih podobnih sezonah je bilo z moje strani včasih že pravo mojstrstvo poiskati ustrezne prijeme za dvig delovne storilnosti.

Pomanjkanje naštetega in še česa zamolčanega, je vsekakor vplivalo na našo nestanovitnost. Čeprav smo doma izgubili, za nekatere samo, za druge celo tri tekme, bi teh 6 točk v zadnji tretjini prvenstva, ko na tujem nismo uspeli premagovati nasprotnike, sigurno spremenilo potek dogodkov. Najmanj enomesečni odložitvi igranja končnice bi se na ta način izognili, nasprotnik v play offu bi pa tudi bil verjetno drug.

PETER BRUMEN

(sledi)

7. povratno kolo zamejskega balinarskega prvenstva

Krasovci so si opomogli

Zamejsko balinarsko prvenstvo se počasi nagiba h koncu. V četrtek bo namreč na sporedu zadnje kolo.

Iz srečanj 7. povratnega kola je razvidno, da si je vodilni Kras po nepričakovanem spodrsljaju proti Maku dobro opomogel in visoko premagal Polet ter potrdil vodilno vlogo, ki jo letos ima že od vsega začetka prvenstva dalje. Ker morajo krasovci odigrati le še eno srečanje (v zadnjem kolu bodo namreč prosti), jim do matematičnega naslova prvaka manjka še točka.

Ponovno pa je v sredo zablestel Mak, kateremu je uspelo prisiliti k predaji še Zarjo in je tako dokazal, da bo v prihodnji sezoni, ko bo razpolagal z lastnimi stezami, med glavnimi protagonisti zamejskega prvenstva. Z drugo zaporedno zmago so se Nanutovi varovanci na najboljši način poslovili od lastnih navijačev, kljub temu pa se zadnjega mesta na lestvici niso mogli izogniti. Izredno uspešen je bil za makovce drugi del prvenstva, v katerem so izbojevali kar sedem točk.

Čeprav bi marsikdo po rezultatih posameznih srečanj dejal, da ni imel Kras s Poletom težkega dela, pa so dogodki na igrišču pokazali prav nasprotno. Najbolj prepričljiv je bil nastop Krasove četverke, ki je na najboljši način opravičila nesrečen nastop iz prejšnjega kola. V boju za tretje mesto je bil Sokol v vaškem derbiju boljši od Nabrežine, ki je v tej priložnosti razen v enojkah nastopila s samimi rezervnimi igralci, katerim ni uspelo pripraviti presenečenja.

IZIDI 7. POVRATNEGA KOLA: Kraški dom - Gaja 2:1 (7:11, 11:1, 11:8), Nabrežina - Sokol 1:2 (11:0, 5:11, 8:11), Kras - Polet 3:0 (11:9, 11:6, 11:3), Mak - Zarja 2:1 (11:10, 11:3, 3:11); prosta Danica.

LESTVICA: Kras 32 točk, Kraški dom 27, Sokol 25, Nabrežina 22, Danica 21, Zarja 20, Polet 18, Gaja 16, Mak 11.

JUTRIŠNJE KOLO: na Vrhu ob 19.30: Danica - Sokol; na Opčinah ob 19.30: Polet - Mak; na Padričah ob 19.00: Gaja - Kras; v Nabrežini ob 19.00: Nabrežina - Kraški dom; prosta Zarja. (Z. S.)

Turnir v malem nogometu

Ciciboni prvo mesto

Turnir 7:7, ki se je odvijal na štadionu 1. maja, se je končal z zmago ekipe Cicibone, ki je v treh tekmah osvojila pet točk, na drugem mestu je bila ekipa gostov, ki je osvojila tri točke, tretje mesto je pripadlo Borovim mladincem, zadnje mesto pa so zasedli Borovi kadeti, ki pa so z igro v prvih dveh dneh posem zadovoljili. Najboljši strelec turnirja je bil Robi Smotlak, najboljši vratar pa Marko Preselj.

IZIDI: 1. KOLO: Bor K - Cicibona 3:3; Bor M - Gostje 2:4; 2. KOLO: Bor K - Gostje 4.4; Bor M - Cicibona 5:7; 3. KOLO: Bor K - Bor M 6:13, Gostje - Cicibona 6:9.

LESTVICA: Cicibona 5 (19 danih, 14 prejetih golov); Gostje 3 (14, 15), Bor mladinci 2 (20, 17), Bor kadeti 2 (13, 20).

LESTVICA STRELCEV: Smotlak 8, Vremec in Jogan 6, R. Fonda in Gregori 5, Filipčič in Iv. Bajc 4.

POSTAVE EKIP. CICIBONA: Betocchi, Sluga, Kostantini, P. Fonda, Krapež, Jogan, Smotlak, (Petaros, Plaču, Pahor). GOSTJE: Giacconi, Musolino, Vascotto, Škabar, Kalin, Mosetti, Gregori, (Fabec). BOR MLADINCI: Presel, Oberdan, R. Fonda, Iv. Bajc, R. Simonič, Vremec, Pertot (Iz. Bajc). BOR KADETI: Pregarc, M. Simonič, Paulica, Gombač, Schiulaz, Martini, Filipčič, (Posega, Tomsič, Kubošek).

V. JOGAN

Na Radiu Občine

Poletna rubrika

Na Radiu Občine bo od jutri v okviru Tedenskega športnega komentarja, ki se bo kot običajno pričel ob 18. uri, nova rubrika »Seks in šport«.

Pred mikrofonom bo kot prvi v nizu teh oddaj odgovarjal odbornik ZSŠDI Jurij Kufersin. Sledila bo predstavitev novega trenerja za atletsko pripravo pri Triestini Duška Švaba.

Med oddajo pa bo neposredna povezava s Padričami, kjer se bo odvijalo srečanje za letošnje zamejsko balinarsko prvenstvo.

Za tekme Triestine skoraj 2.000 abonentov

Vodstvo tržaškega nogometnega drugoligaša je sporočilo, da je za sezono 1989/90 skoraj že 2.000 abonentov. Triestina ima v načrtu tudi nekaj pobud, da bi priskočila na pomoč novim možnim abonentom.

V petek na občnem zboru športnega društva Vesne

Vesna ima v Križu trdne korenine

Na petkovem občnem zboru ŠD Vesna se je v kriškem ljudskem domu zbralo kar precej vaščanov.

Kljub temu da so prišle na dan nekatere težave, je obračun v zadnjih dveh sezonah pozitiven. Predsednik Franc Cattonar se je zahvalil članom in nasploh vsem tistim, ki so pripomogli k uspehom društva. Posebno je poudaril navezanost navijačev, posledica izrendo dobrih rezultatov, ki jih je v dveh sezonah dosegla članska vrsta. Nekoliko zaskrbljujoče je stanje na mladinskem področju, saj je v Križu, kot povsod malo mladine. Zato je treba z mladimi delati s tem večjo zazvetostjo. Ob želji, da bi bili rezultati še boljši, je Cattonar pohvalil dobro delo trenerjev Petagna in Kralja.

Omenil je tudi, da letos zaradi novih izredno strogih predpisov verjetno ne bo tradicionalne šagre, poročilo pa je končal z razveseljivo novico: od sezone 90/91 naprej bo Vesna igrala na travnatem igrišču, ki ga bo v Križu zgradila občina. V materialnem pogledu je odbor z vztrajnostjo in veliko iznajdljivostjo več kot zadovoljivo izpeljal dejavnost do konca.

Blagajnik Vojko Devetak je izčrpno nakazal vse dohodke in izdatke med najvažnejše pridobitve pa spada nov društveni kombi. Ob splošnem zadovoljstvu, če že ne presenečenju vseh prisotnih, je bil torej obračun izredno dober. Sledile so volitve. Stari odbor je bil v celoti potrjen, nekaj novih, svežih sil pa naj bi nekoliko razbremenilo tiste, na ramenih katerih je slonela dosedanja dejavnost.

NOVI ODBOR: predsednik Franc Cattonar, podpredsednik Silvio Bezin, tajnik Valter Purič, blagajnik Vojko Devetak, oborniki Cesare Bossi, Paolo Cattonar, Sergio Zotti, Dario Švab, Karlo Košuta, Davorin Košuta, Mario Kobau, Bruno Martinuzzi in Edi Ukmar.

Po volitvah se je razvila živahna diskusija, v katero je posegel dober del udeležencev. Debato je odprl predsednik z ugotovitvijo, da je vas zadovoljna z ekipo, negativno pa je bilo označeno dejstvo, da ni na občnem zboru prisoten nihče izmed igralcev, ki so večinoma domačini. Padla sta predloga za obuditev vaških običajev, predvsem praznovanje patrona Svetega Petra v obliki športnih praznikov in večje delovanje pri mladinskem sektorju, ki edino zagotavlja rožnato bodočnost tako na športnem, kot na organizacijskem področju. V tem pogledu so prišli so na dan tudi pomanjkljivi stiki s starši. Mnogi sprva niso bili preveč zadovoljni s poprvenstvenimi nastopi članske ekipe, po mnogih razočaranjih prav na koncu sezone, pa so tudi nekateri igralci izražali nezadovoljstvo, kljub temu pa so skoraj vsi, kot je poudaril Cattonar, obljubili razporožljivost tudi za naslednje prvenstvo. Cilj je brez dvoma napredovanje v to smer pa se je tudi obrnila kupoprodajna akcija. Občinstvo je predlagalo ponovno obuditev stikov s pobratenim športnim društvom iz Gribelj v Beli krajini, kar je precej ogrelo prisotne. Še najbolj kočljivo pa je bilo nekoliko kritično vprašanje, zakaj ni tudi Vesna vpisana v ZSŠDI. Diskusija pa ni prinesla točnega odgovora, čeprav je prišla na dan želja, da bi ŠD Vesna kot slovensko društvo vstopilo v to organizacijo. Poročilo lahko zaključimo z ugotovitvijo, da je Vesna globoko zakoreninjena v vaški stvarnosti, iz katere lahko črpa materialne in človeške moči za svoj obstoj. Izrek prisotnega domačina "...Križ nuca baluon" je vsekakor odraz otopljivega zanimanje Križanov do svojega društva.

BRUNO KRIŽMAN

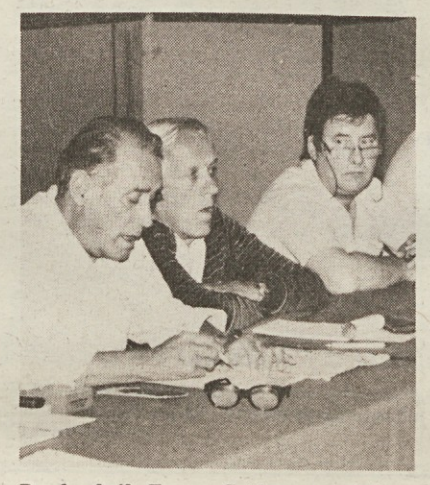

Predsednik Franc Cattonar z delovnim predsedstvom

obvestila - obvestila

ZSŠDI
obvešča, da bo v sredo, 5. t. m., ob 21. uri v Koči pod Rupo v Repnu seja balinarske komisije. Na dnevnem redu zaključek zamejskega balinarskega prvenstva.

ŠZ DOM
prireja teniški turnir v moški in ženski konkurenci. Tekmovanje bo od četrtka, 6. julija, do petka, 14. julija, v Štandrežu in na Vrhu. Rok za vpis zapade jutri, 3. julija. Vpisujejo: ZSŠDI (tel. 33029), Marko Lutman (85348) in Bojan Makuc (20734).

ZSŠDI
obvešča, da odgovarja na tel. št. 744426.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR
obvešča, da se je na sedežu društva (Vrdelska cesta 7, tel. št. 51377) začelo vpisovanje za začetniški odbojkarski tečaj, namenjen fantom in dekletom letnikov 1978, 1979, 1980. Tečaj bo v Borovem športnem centru na 1. maju od 4. do 12. septembra 1989. Cena tečaja znaša 50 tisoč lir. Dnevni program: 9.00 jutranji trening; 12.00 kosilo; do 15.00 organizirana animacija; 15.30 - 17.00 popoldanski trening in odhod. Možen je prihod otrok v center tudi pred 8. uro (po dogovoru). Rok za vpis zapade 15. julija.

CASA02/1
EKSKLUZIVNI PREDSTAVNIK
PINARELLO
MOTOBECANE
CASA del CICLO
Capponi Marino
● dirkalna kolesa
● mountain bike za turizem in otroke
● oprema in oblačila Bianchi Atala
TRST — Ul. Valdirivo 21 - Tel. 68009

FORD01/1
Rodil se je novi avtomobil
Ford Fiesta

Ford
PRODAJA in RAZSTAVA:
LA CONCESSIONARIA
TRST — Ul. Caboto 24 — Tel. 826181
Pooblaščena avtomehanična delavnica
ENZO Bazoviška ul. 60 — OPČINE — Tel. 214618

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 3.500.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojenci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglasi 760 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

2. julija 1989

Izrael vedno bolj osamljen v krogu mednarodne skupnosti

Jutri razprava varnostnega sveta o izgonih Palestincev v Libanon

NEW YORK — Jutrišnje prvo zasedanje varnostnega sveta pod predsedstvom jugoslovanskega veleposlanika pri OZN Dragoslava Pejića bo posvečeno razpravi v zvezi z izgonom osmih Palestincev z zasedenih arabskih ozemelj v Libanon. Po neformalnih posvetovanjih, ki so jih sprožili na pobudo skupine arabskih držav, so zahtevali takojšnje sklicanje varnostnega sveta, skupina sedmih neuvrščenih držav pa je pripravila resolucijo, o kateri bodo jutri razpravljali.

Predlog resolucije izraža globoko zaskrbljenost zaradi izraelskega obnašanja in poziva vlado v Jeruzalemu, naj se odpove taki politiki in omogoči izgnanim, da se vrnejo na svoje domove v Cisjordanijo in Gazo. V neuradnih diplomatskih krogih na East Riverju ocenjujejo, da bodo to resolucijo odobrili soglasno in da se ne bo ameriški predstavnik poslužil pravice veta.

Busheva administracija je že izrazila svoje negodovanje ob izraelskem ukrepu. Generalni sekretar OZN Perez De Cuellar in predsednik odbora Rdečega križa Cornelio Sommaruga sta poudarila, da so izgoni v kričečem nasprotju s četrtim členom ženevske konvencije, ki govori o jamstvih za civilno prebivalstvo na vojaško zasedenih ozemljih. Evropska skupnost pa je včeraj izročila Izraelu uradno protestno noto. Španski zunanji minister je v imenu dvanajsterice navedel, da imajo taki izgoni le negativne posledice za že dovolj napeti položaj na zasedenih arabskih ozemljih.

Izraelski premier Šamir je včeraj branil izgone, ker po njegovem Izrael nima druge izbire, kot da izžene aktiviste intifade. Taka opravičevanja pa ne prepričujejo nikogar. Prav zato je Jeruzalem poslal v protinapad vplivni ameriški židovski lobi. Ker pa nima oprijemov glede izgonov, židovski lobi očita Bushevi administraciji, da je navezala pretesne stike s »palestinskimi teroristi«. Glasnica ameriškega državnega tajništva Margharet Tutwiler je morala priznati, da se je ameriški veleposlanik v Tunisu prejšnje dni tajno sestal s podpredsednikom PLO Salahom Halafom (Abu Džihadom) in z drugimi palestinskimi voditelji, med katerimi pa ni bilo Arafata. Ameriško zunanje ministrstvo ob tem navaja, da so ta srečanja že rutinska in ne predstavljajo kakovostnega skoka, temveč le iskanje vseh mogočih poti za mirno rešitev palestinskega vprašanja. Tutwilerjeva je celo navedla, da skušajo PLO prepričati, naj pristane na Šamirjev načrt o upravnih volitvah na zasedenih ozemljih.

Vietnamci na begu

Skupine Vietnamcev še vedno bežijo iz države in iščejo zavetišče v Hongkongu. Pred kratkim je prispelo v Hongkong več kot 5.000 vietnamskih beguncev. Telefoto AP)

Iskanje preživelih

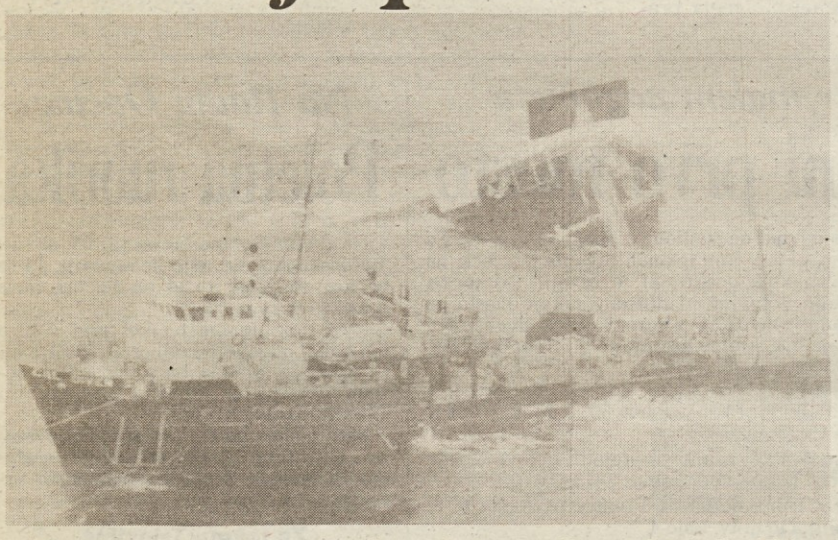

V Freeportu iščejo morebitne preživele člane posadke vrtalne ladje, ki je v petek doživela brodolom (Telefoto AP)

Ciccio Ingrassia brani prijatelja

PALERMO — *Franco Franchi in Mario Merola v službi mafijskih botrov? Vest o sodnih pozivih je res močno odjeknila v Italiji. Med prvimi je reagiral Ciccio Ingrassia, ki je dobršen del svojega življenja posvetil sodelovanju s Francom. »Kriv sem prav tako kot Franco,« je izjavil Ciccio, ki je med drugim dejal, da je bil tudi sam med gosti pojedine ob zaključku snemanja filma Panna, cioccolata e paprika. Gostitelj je bil res sin botra Micheleja Greca, ob tem pa je dejal, da so umetniki pač ljudje, ki se morajo prodajati, samo da lahko delajo. Pri tem se velja najbrž zamisliti, saj morajo umetniki res preživljati sebe in svojce, vsi pa le niso na prodaj. Pa še to, Franco in Ciccio sta se »prodala« Grecu za nastop v filmu, kjer ni prav nihče spraševal po umetnikih.*

Financa želi dostop do bančnih podatkov

RIM — *Zakladno ministrstvo in ministrstvo za zunanjo trgovino si povsem drugače predstavljata pravico do tajnosti bančnih valutnih podatkov, kot na vso stvar gleda finančna straža. Ta je namreč zahtevala, da se ji omogoči dostop do podatkov, ki jih banke v skladu z novim enotnim zakonskim besedilom, ki je liberaliziralo valutni sektor, pošiljajo italijanskemu uradu za valutne menjave Uic, ki te podatke uporablja za statistične obdelave.*

Finančna straža se sklicuje na prakso, ki je bila v veljavi pred sprejemom enotnega besedila, in predlagajo »izmenjavo« podatkov. Temu pa se obe ministrstvi upirata in trdita, da podatki, ki imajo izključno statistični značaj, ne morejo služiti za ugotavljanje valutnih prekrškov. Svojo zahtevo po vpogledu v te podatke pa finančna straža opravičuje s tem, da bi na ta način lahko prišla do pomembnih podatkov, ki bi jih po potrebi lahko uporabila v boju proti organiziranemu kriminalu.

O teh razlikah pri tolmačenju enotnega besedila je spregovorilo tudi zakladno ministrstvo v svojem poročilu o valutnih prekrških za leto 1988, ki ga je ministrstvo pred dnevi predstavilo v parlamentu. Pri tem zakladno ministrstvo jasno navaja, da imajo njihovi podatki zgolj statističen pomen, medtem ko finančna policija s temi podatki želi zbrati dokaze proti kršiteljem. Ob vsem tem pa zakladno ministrstvo v svojem poročilu priznava, da banke lahko v precejšnji meri pomagajo v boju proti kriminalu.

Bunker bo spremenjen v muzej

Utrdba Fort de Pre-Rigoud v Švici iz II. svetovne vojne je postala prava turistična atrakcija in v kratkem jo bodo spremenili v muzej. Bunker je prekrit z jeklenimi ploščami, ki pa dajejo videz skale (Telefoto AP)

Na nekem letalu v Mehiki našli 592 kg kokaina

CIUDAD MEXICO — Malo turistično letalo vrste cesna je med oskrbo z gorivom v kraju Ixtepec v državi Oaxaca na jugu Mehike pregledala tamkajšnja policija in odkrila 592 kilogramov čistega kokaina. Komisar krajevne policijske postaje je po akciji povedal, da so prejeli anonimno informacijo, da je na omenjeni cesni skrito mamilo. Takoj so se odločili, da prijavo preverijo. Ob pojavu policije se je nekaj ljudi, ki so bili ob letalu, takoj razbežalo, podroben pregled pa je policiste pripeljal do bogatega plena. Ugotovili so, da je imel kokain svoj izvor v Kolumbiji.

Kasneje so policisti aretirali nekega Mehikanca in tri Kolumbijce, ki so priznali, da so bili zadolženi, da mamilo iz Kolumbije preko Mehike spravijo v Združene države Amerike. Kot so sporočile mehiške oblasti, so od začetka leta skupaj z včerajšnjim plenom doslej zaplenile že 15,5 ton kokaina.

Milan v boju proti komarjem

MILAN — Štirideset oseb in dvajset posebnih vozil sestavljajo »eskadro«, ki bo v Milanu poskrbela za boj proti komarjem. V nočnih urah se bodo »protikomarske« ekipe spuščale v greznice, obiskale bodo parke in vrtove, sprehajale se bodo vzdolž kanalov in povsod trosile posebne snovi, ki uničujejo jajčeca teh neprijetnih žuželk. Komarji so namreč ostali brez pravih naravnih sovražnikov, letošnja zima pa je bila tako mila, da jih je pomrlo izredno malo.

Če so vam komarji zoprna družba, zaradi tega pa jim vsekakor ne želite nič žalega, potem si lahko nabavite posebno ploščico, ki diši po alkoholu. To menda hudo moti komarje, ki odletijo in si izberejo drugo lovišče, kjer ni ploščic in se ljudje tudi veliko potijo, ker tudi to priteguje neljube žuželke.

Kako mu ne bi zavidali?

Britanski stil je razviden že iz plovila, s katerim se je »gentleman« podal na Henleyevo regato po Temzi (Telefoto AP)

Zaradi napake pri dovodu goriva preložili izstrelitev Olympusa

KOUROU (FRANCOSKA GVAJANA) — Le štiri sekunde pred 32. izstrelitvijo evropske rakete Ariane v Kourouju v Francoski Gvajani je računalnik blokiral motorje in tako preprečil uničenje rakete in komunikacijskega satelita Olympus, ki naj bi ga Ariane ponesla v zemeljsko orbito. Na ta način je bil rešen tudi vesoljski program, v katerega je bilo vloženo približno 1000 milijard lir, od katerih je Italija prispevala več kot tretjino.

Izstrelitev, ki je bila predvidena za včeraj ob 2.14 po srednjeevropskem času, so odložili, ko je računalnik ugotovil, da se napajalna ročica, ki je raketi dovajala tekoči vodik, ni ločila od vira napajanja, kot se je to zgodilo z dovodom tekočega kisika. Če bi kljub temu prišlo do izstrelitve, bi se ročica za dovod tekočega vodika pretrgala, kar bi povzročilo eksplozijo.

Kdaj bo prišlo do novega poskusa izstrelitve rakete Ariane s satelitom Olympus, je za zdaj še nemogoče zanesljivo napovedati. Družba Arianespace, ki je odgovorna za izstrelitve, je samo sporočila, da bo potrebno »precej dni« in da bodo prej ugotovili vzroke, zaradi katerih je včeraj prišlo do napake. Postopek pa bo precej zapleten, saj so bile že vse tri faze rakete napolnjene z gorivom, ki ga bo treba najprej odstraniti. Na srečo tekoči vodik in kisik sama od sebe dokaj hitro izhlapevata, strokovnjaki pa predvidevajo, da bo za novi poskus potrebno zamenjati oba elementa, ki predstavljata končno povezavo med dovodi tekočega kisika in vodika ter ventili rakete. S praznjenjem vseh treh faz rakete so že začeli, trajalo pa bo približno 32 ur. Nove informacije bo družba Arianespace posredovala najkasneje v torek dopoldne, če bo šlo vse v redu, pa naj bi do novega poskusa izstrelitve prišlo približno čez teden dni.